

**Kistérségi
Információrendszer**
Csorba József

**Módszertan
Stratégia
Akcióterv**

2005.okt.15.

MÓDSZERTAN

1. A kistérségi információrendszer célja és feladata

A kistérségi információrendszer tartalmi célja az, hogy az új információtudatos világban (új információs tér és rend) az európai, nemzeti, regionális és lokális összekapcsolódást, tájékozódást, a kétutas kommunikációt biztosítsa.

Ennek az információrendszernek feladata az, hogy biztosítsa a lokalitás integrálódását a régió, az állam és az ország, a magasabb egységek mint államok feletti régiók, nemzetközi szervezetek információs és kommunikációs hálózataiba, az új, információs és tudástársadalom, valamint európai információs tér követelményeinek megfelelően.

A kistérségi fejlesztési program filozófiájának három bástyája a fejlett információs infrastruktúra, az információkezelő képesség és készségeinek minősége (információs műveltség), valamint a közösségépítés adottságai (szolidaritás, szövetkezési hajlandóság).

2. A kistérségi információrendszer létezésének kritériumai

A tartalmi kérdések szempontjából az első a rendszerszemlélet kialakítása. Az infrastruktúra megteremtése után a lokális, regionális, országos információs közműhöz csatlakozás következik. A harmadik legfontosabb kritérium az információmenedzsment megteremtése: a technológiai és tartalmi információkezelő készségek, képességek biztosítása. A negyedik, az információs közmű helyi csomópontjának és hálózatának, menedzsmentjének kialakítása után, az adott lokalitás információvagyonának felmérése, rögzítése. Majd következik a kétutas makrokomunikációs lehetőségek kialakítása, beüzemelése.

3. A kistérségi információrendszer működtetése

Az első körben az állami, regionális és lokális információs közmű kialakítása, összekapcsolódása, a technológiai és tartalmi információmenedzsment biztosítása, az információtartalom felmérése, rögzítése és mobilizálásának biztosítása az alapvető célok.

A második körben a kialakítás lehetőségeinek kiterjesztése következik: közöttük is a pályázati dokumentálás, az EU vonatkozó térségi és e-tartalom fejlesztési forrásainak megcélzása.

Majd a harmadik körben következik a kistérségi információmenedzsment leggyengébb láncszemének, az oktatásnak, a továbbképzésnek, a működtetés kialakítását, javítását, menedzselését szolgáló konzultációknak a biztosítása.

4. A kistérségi információrendszer szigorúan vett (információ)tartalmi része

Az információs közmű által biztosított országos információrendszer információs nagyrendszereinek, bázisadat- és információbázisai elérésének és hozzáférésének helyi biztosítása után az első legfontosabb feladat (melynek tulajdonképpen az előbbiekkal egy időben, ha nem előbb, kellene elkészülni!) a kistérség (lokalitás) egyéni információvagyonának auditálása következik. Ma, amikor a tudásvesztésnek majdnem akkora hatása van, mint az információtömeg kezelésével kapcsolatos képesség- és készséghiánynak, alapvető a kistérség egyéni információvagyonának (foglalkozások és mesterségek, kulturális és kézműves képességek, a tájjal kapcsolatos tudások stb.) felmérése.

Hasonlóan fontos feladat a lokalitás közösségi információvagyonának auditálása, mely a foglalkoztatás, a helyben maradás, a kistérség adottságainak legjobb hasznosításának szempontjából nélkülözhetetlen. Az egyéni és a közösségi információvagyon a nagyobb egységekhez integrálódás (s azzal a helyben érvényesülés) esélyeit illetően az első és legfontosabb cseretárgy. (A globalizáció kizárólag akkor nem jelent hátrányokat, másként

fogalmazva, akkor lehet előny, ha a lokalitásnak van olyan információs vagyontárgya, amivel a kétutas - pl. elektronikus kereskedelmi - kommunikációban partner lehet.)

A kistérségi információrendszer tartalmi részének felépítése, illetve mobilizálhatósága, elképzelhetetlen az intelligens információs közmű, nem utolsó sorban az egyéni (állampolgári) és a közösségi (vállalati) információtudatos viselkedés nélkül.

5. Az információs közmű és a kistérség

Az állami, országos, regionális és lokális szerkezetben, a lokalitás felől nézve a nemzetközi tapasztalatokban a „helyi önkormányzati információs rendszerek” az alapvető infrastruktúra, amelynek az a legfőbb jellegzetessége, hogy létrehozója rendszerint az állam. A vegyes kialakítású, tehát állami és magán kivitelezésű fejlesztési programokban is állami forrásokkal biztosítják az információs közmű alapját, ami a legalapvetőbb infrastruktúrát, illetve az országos (központi) bázisadat- és információtárak elérését jelenti.

Az információs közmű alapfokon tehát azt jelenti, hogy a kormányzati-állami entitások és a lakosság között rendelkezésre áll az infrastruktúra, az információs infrastruktúrán keresztül pedig elérhetők a központi információ- és bázisadattárak. Az információs közmű középfokon azt jelenti, hogy a lakossági oldalon, így a lokalításban is rendelkezésre állnak információs csomópontok és kapuemberek, amelyek és akik biztosítják az eléréshez és hozzáféréshez szükséges információmenedzsmentet, az információkezelő képességet és készségeket. Felsőfokon a kapcsolatok interaktivitása a jellemző, de rendszerint már a középfok biztosítása is nagy tehernek bizonyul az fejlődő információs társadalmakban.

6. Az országos információrendszer, az információs rendszerek és a térségi kapcsolatok

A vonatkozó programok kiváltója az a törvényszerűség, hogy a kistérségek, lokalitások információs horizontja rendkívül szűk, a globalitás világában el vannak zárva saját korlátaikkal, kommunikációjuk, a kölcsönösség nincs biztosítva. Ennek eleinte az információs infrastruktúra hiánya volt a legfőbb oka, ma már azonban az információkezelő képességek és készségek hiánya, vagy fejletlensége, az információs műveltség hiánya a szűk keresztmetszet. Ehhez társul az információtudatosság hiánya, a tudásavulás, amelyek egyéni, korfüggő (emberi deaktiválódás) és közösségi, intézményfüggő (a központi és a helyi állam korszerűsítésének elmaradása, az információstársadalom-programok megvalósításának csúszása stb.) következmények.

7. A kistérségi információrendszer információ- és adattartalma

A rendszer tartalmi magját a lokalitás lakosságának egyéni (személyes), szakmai, kulturális stb. és szociális kapcsolati beágyazódásának sajátos adatai (adat- és információvagyon) képezik. A következő réteget a közösségi (lakossági, szakmai, kulturális stb.) adatvagyon adja, amely az adott lokalításra jellemző ismereteket tartalmazza. A lokalitás adatvagyonában a helyi termelési, földrajzi, táj, biodiverzitás, klíma, rekreáció, kultúra és szórakozás stb. lehetőségei, valamint a helyi adottságokat értékesítő helyi készségek (szolgáltatások) információi különösen értékesek.

A globalitás-lokalitás viszonyban a kistérségi információ- és adatvagyon a legfontosabb cseretárgy. A globális-regionális szereplők marketing-tevékenységük bázisának tekintik a lokalitással kapcsolatban az információs közmű működését, illetve a lokalitás egyéni és közösségi adatainak elérését, aminek alapján meghozhatják üzleti döntéseiket, kidolgozhatják gazdasági és pénzügyi magatartásukat. Ez a lokalitás részéről elsősorban passzív-elszenvedő helyzetet jelent. Viszont a lokalitás egyéni és közösségi adatvagyon, valamint a kétutas (fejlettebb adottságoknál interaktív) kommunikáció lehetőséget ad arra, hogy a lokalitás elébe menjen a globális-regionális piaci befolyásoknak, és mintegy magát ajánlva, kedvezőbb pozícióba hozza magát. Nem utolsó sorban, a lokalitás jól karbantartott, megújuló és

mobilizálható információvagyonával, valamint a fejlett kommunikációjával az új információs térben kezdeményezőként léphet fel a globalitás erőivel és hatásaival szemben, amikor a fogyasztó vagy információs-kommunikációs végpont szerepéből kilépve, eladóként lép fel.

8. Az információs műveltség dilemmája

A következő legfontosabb kérdés az, hogy az információtudatosság növelése, magasra emelése, az információs műveltség biztosítása melyik szinten menjen végbe a kistérségi információrendszer kialakításában. A dilemma sokirányú megközelítések tárgya, de alapjában a források és a képességek rendelkezésre állására redukálható. Miként az állami bürokrácia elektronizációja, számítógépesítése, informatizációja idején, a lokalitás lakosságával kapcsolatban is el kell dönteni, hogy a szükséges és megfelelő információs műveltséget információs szakértők alkalmazásával, vagy pedig a lakosság általános, fizikai (technológiai) és szellemi (intellektuális) információkezelő képességeinek és készségeinek, információtudatosságának emelésével hozzák létre. (A dilemmával kapcsolatban lásd a mellékleteket!)

Információ- és kommunikációtudományi tapasztalatok szerint, megfelelő egyéni (lakossági) információtudatosság és működő helyi (közösségi) kommunikáció nélkül az országos információrendszer végpontjainak tekintett kistérségi (helyi) információs csomópontok vagy végpontok köré szervezett lokalitás egy igen dinamikus, de kvázikaotikus hálózat lesz, amelyet egyetlen szereplő határoz meg, aki azután elszigetelődik a közösségtől. Itt a technikai, technológiai, szellemi adottságok mellett szerepe van a közösségépítés szociológiai törvényszerűségeinek is, de ez másik téma.

9. Kistérség, lokalitás az információtudatos világban

Az információs társadalomban az információtudatosság és információérzékenység a legfontosabb (életet, gazdaságot, politikát stb.) szervező erő. Az információs társadalom gazdaságának (3.) törvénye szerint az információtőke, a számítógépes készségek és a távközlési alapú innovációk mellett az információgazdaság térszerkezete szervezi a termelést. Az információkezelés minősége döntően befolyásolja az egyéni érvényesülést, a regionális és a lokális létezés feltételeit. Mindezekből következően az információtudatos viselkedésnek jellemző formái vannak a regionális és lokális fejlődés meghatározásában. A regionális és lokális fejlődés megalapozásában döntő tényező az információtechnológia, az információs infrastruktúra, az információs közmű létezése, de ezzel egy időben (az előbbi révén) egy új mérési és minősítési szemlélet átvételére is szükség van, ami az információtudatos, a környezetbarát, a fenntartható stb. szemléletben nyilvánul meg.

a) Lokális személyiségtípusok: a kapuemberi szerepek működtetése

Minden lokális egységnek rendelkeznie kell legalább egy kapuemberrel, aki a közvetítő személy, az információforrások, a gyors információelérési utak és mechanizmusok ismerője. Az információtudomány beszél a kapuemberi szerepekről az információgyűjtés, szelektálás, tájékoztatás műveletek és funkciók kapcsán. Tulajdonképpen a reformkor lokális személyiségei - akik az Országgyűlési Tudósításokat vagy a Hölgfutárt járaták, s a helyi közösségeket azok alapján tájékoztatták, ilyen szerepeket betöltő kapuemberek voltak. A kapuemberek legfőbb szerepe abban van, hogy a forrástájékoztatóként megfogalmazott információs szakértői munka révén a globális ismeretek elérésében, ill. a lokális ismeretek (tudás) közvetítésében végeznek a helyi társadalmak szempontjából nélkülözhetetlen munkát. A regionalitás és lokalitás működése szempontjából a globális ismeretek (tudás) elérése és a lokális ismeretek (tudás) közvetítése egyenrangú feladatok: a helyi (kis)közösségek eredményessége szempontjából meghatározó együttes és egyenrangú működésük.

A kapuemberi szerepek (legfontosabbika az információforrás-kezelés) működtetése a globális (makro), a regionális és a lokális (mikro) információs infrastruktúra rutinszerű kezelésével, az információs közmű működésének, a globális információforrások rendezőelveinek ismeretével a globális tudás (mint információkínálat) elérése, ill. a helyi tudás (mint összegzett lokális ismeretek) közvetítése, megismertetése, hasznosítása, segítése miatt nélkülözhetetlen.

b) Az információtudatos település (intelligens település, teleház stb.)

A lokalitásnak rendelkeznie kell kapuemberekkel és információs központtal, központokkal a regionális és globális információs közműhöz csatlakozás technikai, technológiai, intellektuális feltételeinek biztosítása miatt. A technológiai alapok megléte feltételezi az on-line összekapcsolódás lehetőségét, a hálózatokban működés és információ/adatkezelés intelligenciájával rendelkező számítógépi adottságokat. Az intellektuális alapok megléte viszont feltételezi a helyi (iparúzési, turisztikai, kulturális stb.) ismereteket tartalmazó kollektív tudás mint információhalmaz, adattár stb. összegyűjtését, kezelésének, mobilizálásának és közvetítésének adottságait.

Az információtudatos lokalitás nemcsak eléri a globális (nemzetközi) és regionális (országos) információforrásokat (mint pl. az EU-fejlesztési forrásokat), hanem megfelelő formában mobilizálni tudja a saját információvagyonát (tudásbázisát, unikális termelési, turisztikai, kulturális stb. adottságait) is. Az információtudatos település (saját infrastruktúrájáról gondolkodva) mindenekelőtt tehát az információforrás-központját hozza létre. Manapság még szinte csak akkor beszélünk „intelligens lokalitásról”, ha és amikor egy helység hozzájut az információtechnikai/technológiai készségekhez, ritkán vetődik fel, hogy megfelelő információs szakemberrel (kapuemberrel) is rendelkezik-e. Egy számítógép - amelyen játszanak, adminisztrálnak, interneteznek, még nem információtudatos (intelligens stb.) település, a makrokommunikációs rendszerek felé összeköttetést biztosító tudás (kultúra) nélkül.

c) Az információtőke szerepe a helyben maradásban

A lokális információtőke (mint az egyéni és kollektív helyspecifikus ismeretek tára) hasznosításának döntő szerepe van a helyi (kis)közösségek megmaradásában, érvényesülésében, a globalizációs trendekkel és tendenciákkal ütközésekben vagy a harmóniában élésben, az adaptáció segítségével. Az adaptációs készség, a vállalkozni tudás, a helyi ismeretek (mint pl. a tájvédelmi tudatosság) megfontolt, tudatos felhasználása döntő a helyi adottságok hasznosításában, végső soron a lokalitások életképességében. Minden összegzett tapasztalat arról szól, hogy amelyik lokalitás a legaktívabb saját információtőkéje (termelési, kulturális-rekreációs, éghajlati stb. adottságai) karbantartásában, a globális és regionális makrokommunikációs rendszerekben való megjelenítésében, s mennél nagyobb távolságokban (dimenziókban) képes megjeleníteni (közzé tenni) azt, annál életképesebbnek bizonyul, annál inkább haszonélvezője s nem elszenvetője a globalizációs hatásoknak.

Másfelől az is tény, hogy az információtőkét mint az egyéni és közösségi helyspecifikus ismereteket veszítő lokalitások sorvadnak, népességük nem tudja helyben megoldani megélhetési gondjait. A legjobb (földrajzi, termőhelyi, rekreációs stb.) adottságokkal rendelkező kistérség, helység is visszafejlődhet, ha az egyéni és kollektív tudás nem fejlődik, s az információtudatos egyéni és közösségi gazdasági viselkedés nem elég rugalmas a változásokhoz igazodásra, ill. hogy a globális és a helyspecifikus ismeretek használata révén érvényesülését megalapozza.

d) Az állam és a lokalitás: avagy az információ mint közjószág

A lokalitás (mint helyi civil társadalom) információtőkéje (-vagyon) olyan közjószág, amit az államnak, közületnek el kell ismerni, s mint ilyet támogatnia kell. Egy helyi kisközösség által

feldolgozott helyspecifikus ismeretek (tudás) mobilizálásához feltétlenül számolni kell az állami információs közmű (amely mint tudjuk ugyancsak közjószág révén a helyi és a központi források együtteséből épült, finanszírozott) támogatásával, de azon túl is, mint minden közérdekű, közhasznú és közbiztonsági adat/ismeretbázisnak jár a támogatás. Más kérdés, hogy ebben a viszonyrendszerben zavarok vannak, s a zavarok a lokalitások és az állam oldalán egyformán jellemzőek.

Az információtudatosság ez esetben azt jelenti, hogy a kormányzati tervektől az EU információtársadalom-programjaiig bezárólag a kiíróknak nagyobb tudatosságot kellene mutatniuk a lokális ismeretek/tudás megjelenítésének segítésében, ill. az igénylőknek is nagyobb tájékozottságra kellene törekedniük a lehetséges források felkutatásában, elérésében. Minden oldalról igaz ugyanakkor, hogy sokkal nagyobb tudatosságra lenne szükség az információ közjó jellegének biztosításában, érvényesítésében.

e) A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének fontossága a helyi élet szervezésében

A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének működtetése mint lokális feladat egyéni és közösségi felelősség, a helyi önkormányzati intézmények, a helyi értelmiségiek (a kapuemberek), a civil szerveződések stb. egyformán felelősek működtetéséért. A tájékoztatás társadalmi tükör szerepe szembesíti az egyént és a közösséget (mint lakosságot, munkaszervezetet, szakmai vagy kulturális kisközösségeket stb.) viselkedése racionális és irracionális összetevőivel, az egyén és a közösség érvényesülési esélyeit javító ésszerű változások szükségességével. Ebben meghatározó a helyi média szerepe: az éntükör, a mitükör, egy helyi eseménynapló működtetése a helyi ismeretek kezelésében és karbantartásában nélkülözhetetlen. Az újdonságok megismertetése, a tradíció ápolása és a retrográd tartalmak leépítése, mind a tájékoztatásért felelősök feladata. A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének helyi gyakorlói az értéktermelés, a gazdasági információ, a marketing, a töркеvonzó képességek stb. közvetítésével a lokális közösségek életének legfőbb szervezői.

Az új információs rend vagy tér mint a mai területfejlesztési törekvések, az EU-harmonizációban fontos regionális felzárkóztatási programok legfőbb ismérve (a globlokál mátrix) megismerhető, s az információs szakértők által folyamatosan minősíthető az adott lokalitás pozíciója. A tájékoztatás társadalmi tükör szerepének gyakorlásában felelősöknek tudatában kell lenni az ismeretek, a helyi tudás mint információtöke (ill. információvagyon, amit a mellékelt mátrix alapján kell állandó és folyamatos revíziók alá venni) illetén rendezésének, minősítésének fontosságával.

10. Csorba, J.: Az információ és adattartalom strukturálása

Az információtudatos regionális és lokális fejlesztési modellek (tudás)tartalma - IFTI

1 A lokális forgatókönyvek makroinformációtartalma (lokalitás 1.)

- 1.1 A regionális-lokalis gazdaságtani modellezés
- 1.2 A régió-lokalitás közigazgatási modellezése
- 1.3 A gazdasági régió-lokalitásminősítés és -képzés
- 1.4 A regionalitás-lokalitás történelmi alapjainak aktualitása
- 1.5 A regionalitás-lokalitás mérhetősége

2. Regionalitás és lokalitás a makropolitikákban (lokalitás 2.)

- 2.1 Önkormányzati tevékenységek az információtársadalom-programokban
- 2.2 A regionális-lokalis gazdaságfejlesztés eszközei
- 2.3 Az állam változó szerepe
- 2.4 Gazdasági szerkezetváltás és lokális politika, fenntartható fejlődés

3 Regionalitás és lokálitás az információtudatos világban (lokálitás 3.)

- 3.1 Lokális személyiségtípusok: a kapuember
- 3.2 Az információtudatos település
- 3.3 Az információtőke szerepe a helyben maradásban
- 3.4 A tájékoztatás társadalmi tükör szerepe a helyi élet szervezésében

4 Az információtudatos lokális forgatókönyv felépítésének alapjai (lokálitás 4.)

- 4.1 A regionális gazdaságtan modellezése
 - 4.1.1 A gazdasági növekedés és fejlődés regionális összefüggései
 - 4.1.2 A diszparitások oka és mértéke
 - 4.1.3 Válságkezelés és programkészítés
 - 4.1.4 Fejlődésmodellezés
- 4.2. Regionális együttműködések
 - 4.2.1 Öntevékeny kezdeményezések
 - 4.2.2 Térinformatika
 - 4.2.3 Integrációs mechanizmusok működése
- 4.3. Erőforrásallokáció
 - 4.3.1 Információforrások
 - 4.3.2 Humán források
 - 4.3.3 Programelbírálás

5. A (lokálitást befogadó nagyobb) régió átvilágítás/modellezése (regionalitás 1.funkcionális)

- 5.1 A természetes, földrajzi régió (alföldi, hegyvidéki stb.)
- 5.2 Állam/köz/igazgatási régió (megye, kanton stb.)
- 5.3 Funkcionális régió (ipari, mezőgazdasági, turisztikai stb.)
- 5.4 Gazdasági régió (fejlődő, válság-, hátrányos helyzetű stb.)
- 5.5 Szociológiai, antropológiai, urbanisztikai... régió (városias, aprófalvas stb.)
- 5.6 Statisztikai régió (NUTS 1-3-ig regionális, NUTS 4-5 lokális)

6. Gazdasági régióminősítés és -képzés (regionalitás 2.területfejlesztési politikai)

A termelékenység, foglalkoztatás, GDP stb. kritériumok (hogyan csak a hagyományos statisztikai fogalmakat említsük) alapján hat régiótípussal dolgoznak.

- 6.1 Húzóregió: a foglalkoztatottság- és a termelékenység-növekedés az országos átlag feletti.
- 6.2 Fejlődő régió: a termelékenység növekedése az országos átlag feletti, de azt a foglalkoztatottság csökkenése révén érik el (ezek a munkahelyvesztő növekedés példái).
- 6.3 Hanyatló régió: a termelékenység növekedése csak az üzembeszárásokkal tartható fenn.
- 6.4 Válságregió: a gazdasági aktorok és vállalkozások már elveszítették versenyképességüket, a létszámleépítések sem hoznak termelékenységnövekedést.
- 6.5 Struktúraőrző régió: a termelékenység drasztikus csökkenése mellett a központilag támogatott foglalkoztatással próbálják a lepusztulást fékezni.
- 6.6 Protekcionista régió: a termelékenység csökken, de a foglalkoztatás az állami beavatkozás hatására az országos átlagnál magasabb.

7. A regionalitás történelmi alapjai menteni új tartalmak keresése (regionalitás 3.kulturális)

- 7.1 A történelmi régiók helyreállása: - mint pl. a határainkon túlnyúló gazdasági régiók sorsának alakulása: Győr-Sopron-Pozsony, Kárpátalja stb.: - a határövezetek szinte elnéptelenedtek az elmúlt 50 évben, s ezek fejlődtek a leggyorsabban az elmúlt 10 évben: - történelmi nagyrégiókra példa Erdély, ahol a románok nem fejlesztették, ill. adminisztratív akadályozták a szinmagyar lakosságú régiók fejlődését.
- 7.2 A régiók újraintézményesülése, ill. a régiószerveződések újrafogalmazódása: Alpok-Adria, Kárpátalja stb.
- 7.3 A regionalizmus mint bizonyos szuverenitások kialakulása, ill. megszilárdulása.

8. A regionalitás mérhetősége: minősítési kritériumok, normák, statisztika (regionalitás 4.társadalmi, területfejlesztési)

8.1 A földrajzi és demográfiai adottságok , ill. különbözőségek minősítése: geográfiai adottságok, demográfiai, foglalkoztatási, szakképzési stb. normák.

8.2 Az urbanizációs adottságok, mint a közlekedés (megközelíthetőség és a környezettisztaság viszonya): az úthálózat, kommunikációs infrastruktúra, közműellátottság stb.

8.3 A gazdasági adottságok, mint pl. a gazdasági aktorok teljesítménye (vállalkozási hajlandóság stb.), a gazdasági ágazatok térbeli koncentrációja: a struktúraváltási készségek minősége stb.

8.4 Az életszínvonalbeli (életminőség) adottságok: fogyasztási viszonyok, ár-, bér típusú különbözőségek, háztartásstatisztikai eltérések, kulturális, oktatási, szociális ellátottság stb.

11. A közösségépítés feladatainak szociológiája (pályázatok 2.)

11.1 A kistérségi civil szervezetek és azok fórumainak feladatcsoportjai:

- * a kistérségi civil társadalom szervezeti katalógusának elkészítése és rendszeres vezetése,
- * a kistérségi civil társadalom célrendszerének,
- * egyes társadalmi rétegek kistérségi képviselőinek megfelelő feladatok és tevékenységek (nők, ifjúság, idősek),
- * a kistérségi együttműködés, továbbá programkoordináció megteremtése, elősegítése,
- * nemzetiségi hagyományok és önkormányzatiság támogatása,
- * lakossági fogyasztó- és jogvédelem,
- * kistérségi fejlesztések és a közszolgáltatások alakulásának véleményezése, egyes célok kitűzésének kezdeményezése,
- * egészségügyi és szociális ellátás, valamint jelzőrendszer segítése,
- * sajátos és speciális érdekképviselő és érvényesítő funkció biztosítása,
- * sport és szabadidős programok és ezt végző szervezetek segítése,
- * térségi társadalmi ellentmondások, konfliktusok jelzése,
- * egyes szakterületek társadalmi rétegek és közösségek tájékoztatásának elősegítése,
- * gyermekjóléti ellátás és gyermekvédelem segítése,
- * természetes környezetvédelmi kezdeményezések, feladatok támogatása, akciók szervezése, jelzőrendszer működtetése,
- * térségi, kistérségi info-kommunikációs társadalom kiépülésének támogatása, lakossági tájékoztatás elősegítése,
- * kulturális, közművelődési, művészeti tevékenység támogatása, egyes területinek szervezése,
- * közoktatás, alapfokú nevelés támogatása, elősegítése, véleményalkotás a változás különböző folyamatairól,
- * honismeret, térségi identitás erősítése,
- * térségi hagyományteremtés és –ápolás, rendezvénytámogatás,
- * kialakított feladat- és szervezeti rendszerekhez egyeztetett forrásszerzés,
- * hátrányos helyzetű társadalmi rétegek segítése az esélyegyenlőségük támogatása,
 - társadalmi beilleszkedés segítése, kirekesztés elleni küzdelem.

11.2 A Kistérségi Civil Fórum jellemzői kifejezik:

- az adott kistérség civil társadalmának erejét, akaratát;
- * a lakossági érdekek megjelentetését, szolgálatát;
- * egységesebb, mégis sokszínű közélet kialakítását;
- * a meglévő lehetőségek és feszültségek felszínre kerülését;
- * a kistérségi identitás erősítését,
- * a résztvevő szervezetek egyes akcióinak, céljainak általános támogatását biztosíthatja.

9. A szentlőrinci kistérség információs stratégiája (és a tartalomfejlesztés szempontjai, valamint a szükséges fejlesztések tervei)

9.1 A kistérségi információtartalom (filozófia, stratégia, menedzsment-feladatok)

9.1.1 BEVEZETÉS

9.1.1.1 Elvi stratégiai szempontok

1.1 A tartalmi kérdésekben is fel kell idéznünk az információs társadalom programok szellemének legfontosabb eredőit, közöttük is az elsőt: az állam (és ezt követően térségi) információs modelljének, makrokommunikációs szerkezetének a korszerűsítését.

1.2 A tartalmi kérdésekben is fel kell idéznünk a fejlesztési programok szellemének lényegét, hogy ti. a modernizáció (és minden fejlesztési program) első lépcsője az állam informatikai és információrendszerének korszerűsítése.

1.3 Nem utolsó sorban, tartalmi kérdésekben is figyelmeztetnünk kell arra az információs társadalom törvényszerűségeire, hogy a technológiai fejlődés mellett a fejlődés motorja a mérés és a minősítés megújulása: új indikátorok, új minősítési szemlélet és szabványosság alapján készülnek a fejlesztési programok.

9.1.1.2 A megvalósítás fő stratégiai szempontjai

2.1 A nemzetközi (EU-s stb.) és a hazai információs társadalom programok, illetve a vonatkozó regionális, térségi, kistérségi felzárkóztató programok első és legfontosabb stratégiai kérdése, hogy az egyes fejlesztési fázisokban, milyen eredmény

- döntően forrásfelhasználás-optimalás, megtakarítás, korszerűsítés, racionalizálás;
- „e”- és „i”-alapú közigazgatási (állampolgári célú és jogú közszolgáltatás, egészségügyi ellátás stb.);
- gazdasági (e-ker, e-marketing, i-oktatás);
- és politikai (e-demokrácia) közműfejlesztés,
- kereskedelmi kommunikációs közszolgáltatás, állami/magánvállalkozás stb. fejlesztés – tekintendő, tekinthető érdemnek a megvalósítás követelményrendszerében.

2.2 Az állami/közületi, piaci/magán típusú tartalommenedzsment stratégiai szempontjai:

- az állami és a piaci adatgazdák, adatkezelők közötti szerepmegosztás jogi és kereskedelmi határai;
- az információ- és adatszolgáltatás állami kompetenciák alapján, közszolgálati jelleggel;
- piaci jellegű információ- és adatszolgáltatás az állami információs közmű igénybevételeivel.
- A kistérségi adatközponti szerep tisztázása a közszolgáltatási (közérdekű, közhasznú, közbiztonsági) adattartalmak, valamint a vonatkozó feldolgozási, karbantartási, kezelési kapacitások rendelkezésre állásának biztosításával.
- A kistérségi adatkezelő struktúra: hierarchia, szolgálati út, állampolgári jog szerinti igény kiszolgálása; a kistérségi adatközpont és a lokalitások adatvagyonának viszonya.
- Az állampolgári jogú adatigények és a kereskedelmi célú adatigények minősítése: a kistérségi adatvagyon mibenlétének tisztázása (az egyéni és a közösségi információ- és adatvagyon, adatgazda, adatszolgáltató nyilvántartása).

2.3 A kistérségi információ- és adatvagyon-fejlesztés szervezetei (országos, regionális, helyi) és szakértői (kapuemberek, teleházak, könyvtárak, „e”- és „i”-pontok, stb. személyzete).

9.1.1.3 Az információ- és adatkezelés kistérségi (központi, lokalitásbeli) gyakorlatelmélete:
- a helyi információ- és adatvagyon kezelése, a kistérségi információ- és adatközpont táplálása;
- az országos, regionális, térségi, kistérségi információ-elérés webtérképei;
- a szakmai konzultáció lehetőségei az adattartalom-fejlesztésben.

9.1.1.4 A kistérségi információrendszer tervezésének és felállításának stratégiai szempontjai

4.1 Az azonnali teendők:

pótolni kell a még meglévő adathiányt az eredeti helyzetleíró kérdőíves felmérésben. Ennek mikéntje tisztázható. A jövőképes típusú felmérés tartalomelemzése utáni tisztázást követően, új felvetések kellenek a saját kutatói intencióink alapján. Erre nézve eligazítást adnak az információauditba foglaltak.

4.2 Előkészítés (a gördülő megvalósítás, kidolgozás folyamatához):

4.2.1 Az audit információ- és adatfogalmi alapján készült táblázatok az ideáltipikus helyzetfelmérést mutatják vagy kínálják. Eddig egyetlen kistérségi program sem ért el ilyen kidolgozottságot (sőt, az EU vonatkozó, interneten elérhető térségi-kistérségi programjai sem!). Mindazonáltal törekednünk kell annyi adattartalommal feltölteni a táblákat, amennyit csak elérünk a BM, KSH, APEH, FVM, NHH, az internetszolgáltatók (M-Telekom, Drávanet) stb. bázisadatbázisai alapján. (Az adatgyűjtés ezektől folyamatban van!)

A „teljességre” törekvés stratégiai szempont, mert a pályázati sikerességet nagyban befolyásolja a „kistérségi” minősítés sokoldalú megközelíthetősége (lásd. a pályázati irányok és témák típusú megfontolásokat a kistérség minősítése a fejlesztési stratégiák kidolgozásában!).

4.2.2 Vizsgálandó kérdés az elmélet (filozófia), a módszertan (kutatói és fejlesztési megfontolások összegzése), a gyakorlati megvalósításhoz szükséges szemlélet (információs műveltség) újszerűségéből adódó fogalmi tisztázás. Másrészt az érdekelt személyek és szervezetek információtudatosságának erősítése, illetve az ezt szolgáló konzultációk szükségessége. A kistérségi információrendszer – különös tekintettel az információstársadalom-programok fényében – tartalomauditjának felépítése a következő:

- a) helyi információs infrastruktúra-alapok (készségek);
- b) helyi információs műveltség (képessegek);
- c) a közösségi készségek és képessegek (a kistérség i-központja) tesztelése;
- d) az a+b+c tételek a szentlőrinci kistérség információs közműjének minősítésében összegződnek.
- e) Az egyéni és közösségi elérés, hozzáférés adottságai (önkormányzat, teleház, faluház, e-pont stb.);
- f) az e-tétel adottságai az e-köz (állam, önkormányzat) + e-gazd (állami és magán kezdeményezések az e-gazd/e-ker minden formájában, inkubátorházak stb.) + e-szoc (eü-i és minden más egyéni kezdeményezés) fejezetekben jelennének meg.

g) Az egyéni és a közösségi információ/adatvagyon egyfelől az országos, regionális és térségi bázisadatokból állnak össze (a hagyományos statisztikai leképezés alapján, ami alapjában a megyei KSH-tól az utolsó népszámlás adatainak az utolsó elérhető – 2004-es?! – adatokkal való összevetésével; valamint az APEH-től lekért gazdasági/jövedelmi potenciálindikátorokkal, az FVM-AKII elérhető mutatóival reprezentálható; másfelől az általunk összegyűjtött – képzett – indikátorokból. Az Itá-minősítéshez szükséges mutatók a NHH, a M-Telekom, Drávanettől várhatók, a vonatkozó kapcsolatfelvétel megtörtént.

h) A g-tétel egyfelől és másfelől tartalmainak gyűjtése és táblázatba strukturálása folyamatban van, de a helyi információgyűjtés még nem ért véget.

4.3 A tartalom-elérés, -felhasználás, -képzés elméleti és gyakorlati szempontjai

4.3.1 A lokális tartalmak:

i) alaphelyzet-leírás: 1. az adatok elérhetőségének és hozzáférhetőségének dokumentálása; 2. az adatállományok összekapcsolhatóságának, átvitelének dokumentálása; 3. az információ- és adatkutatás kiterjesztése; 4. a vonatkozó fejlesztés és képzés.

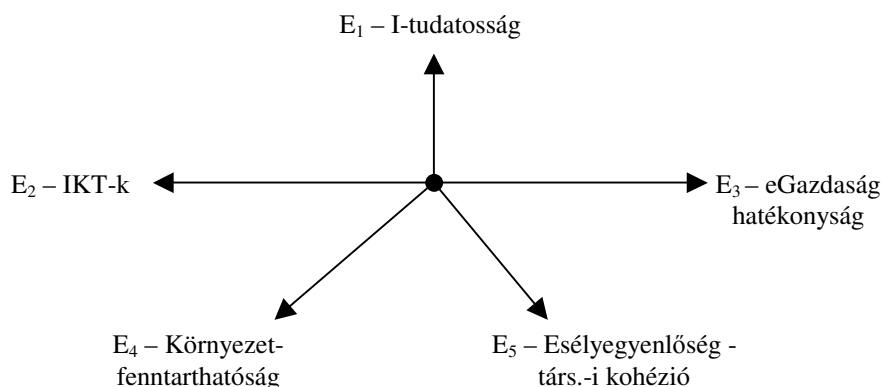
j) a fenti 1-4. pontok az állami információrendszer szerepével, működésével kapcsolatos tapasztalatok tudássá alakításának szükségességéről szólnak.

k) Az egyéni információtudatosság szempontjainak propagálása: a közérdekű, közhasznú, közbiztonsági típusú információ- és adattárak elérésének, hozzáférésének, használata szempontjainak dokumentálása; az egyéni és a közösségi hozzáférési pontok minősítése.

4.3.2 Az elméleti megfogalmazás, a kutatás, a tapasztalatok összegzése utáni általános megállapítások, következtetések levonása.

l) A kutatók és szakértők, illetve a kistérségi (központi) és a helyi (az egyes falvakbeli) személyiségek állásfoglalásainak értékelése.

BISER-indikátorok az Itá programok szemléletének dokumentálására₁

9.1.2 A TARTALMI STRUKTÚRA

9.1.2.1 Az információ- és adattartalom osztályozása

az információtudományos és informatikai osztályozás szerint:

1. a formális, szervezett és rendezett információtartalom,

1.1 állami – közületi,

1.2 piaci – magán típusa.

2. Az informális, önkéntes, civil tartalom:

2.1 egyéni (profi, félprofi, laikus) tartalomkezelés, valamint

2.2 közösségi (civilszervezeti, önkéntes segítő, kulturális stb.) tartalomkezelés szerint.

Tartalom a szolgáltató tevékenység szerint (infrastruktúra, jogi és adminisztratív szabályozás, hitelesítési kompetenciák az országos központi és az önkormányzati szintek között) döntően a következő csoportosításban jelenik meg:

3. információtartalom a közigazgatásban,

4. információtartalom az állampolgári igény kiszolgálásában,

5. információtartalom az információgazdaságban.

9.1.2.2 Az elmélet és a gyakorlat találkozása

A megvalósítás és gyakorlati kibontakozás fázisai a következő csoportosításban.

6. Információtartalom a közszolgáltatásban:

6.1 e-közigazgatás,

6.2 e-kereskedelem,

6.3 e-gazdaság,

6.4 e-marketing,

6.5 e-média: tájékoztatás (a), szórakoztatás (b).

7. Információtartalom az információgazdaságban:

7.1 az egyéni és közösségi információvagyon leírása;

7.2 az információtermékek, áruk leírása;

7.3 információtartalom-szolgáltatások leírása.

8. A kistérségi információrendszer szereplői a közmű(infrastruktúra)-szolgáltatók felől:

- szolgáltatók száma;

- szerverek száma;

- az internetezők és a weboldalak száma (+ az ingyenes szolgáltatásokat igénybe vevők száma, szakértői becslés szerint 15 százalék).

9. A kistérségi tartalomfejlesztési programok filozófiája, stratégiája, megvalósításának esélye és gyakorlata három tényezőn alapul:

- úgymint az infrastruktúra kiépítettségén (az információs közmű alapjain – ezek rendszerint állami felelősségi körben készülnek el);

- a kedvező állami politikán (állami közigazgatási modernizációs kényszer + információs társadalom fejlesztési elkötelezettség + a hátrányos kistérségek felemelésének eszközei);

- állami és lakossági fogékonyság (többek között és különösen információtudatosság, információs műveltség).

10. Ebben a szakaszban a technológiai (fizikai) és a szellemi (humán) tényezők felhasználása (rendszerint) azt a logikai vezetőt követi, amely szerint az állam és a kormányzati szervek elektronizálása, digitalizálása, informatizálása, az elektronikus ügyvitelt és üzletvitelt segítő

irányelvek, szabványok stb. alkalmazása, az ehhez szükséges információtudományos oktatás útján állami és önkormányzati, regionális, területi, kistérségi szinteken döntés születik. Ennek nyomán:

- megkezdődik a centrum és a periféria között egyidejűleg az információ- és adattartalmak leírása, minősítése, az információmenedzsment működtetésének biztosítása;
- rendszerint a közigazgatási információmodell és struktúra korszerűsítése, a vonatkozó információ- és adattartalmak revíziója, illetve fejlesztési szükségessége megteremti már azt a kedvező légkört, ami a fokozott információtudatossághoz kell;
- azonban az ilyen programban szereplőknek el kell jutni addig a felismerésig, hogy a (rendszerint halmozottan hátrányos helyzetű) kistérségek felkarolási terveiben az első és legtöbbször egyetlen érték a róla szóló információ- és adatvagyon.

11. Az állam, a centrum, a régiók stb. Itá-felkészültségének és eltökéltségének, a lakosság információtudatosságának minősítése az Economist Intelligence Unit, 2000 óta nemzetközi (EU-s) gyakorlatban használt „e-readiness” mutatói, indikátorai alapján történik. A térségi-kistérségi fogadókészségek, az egyéni és a közösségi információvagyon minősítése viszont kísérleti stádiumban van. (Legalábbis ma még nincs egyezményes, a nemzetközi gyakorlatban általános érvényűnek elfogadott minősítés és mérés.)

E modellkísérletben éppen arra teszünk kísérletet, hogy a kistérségi információrendszer, az információtartalom, az egyéni és a közösségi információvagyon leírását, leképezését megoldjuk, mert e modellkísérlet szakértői biztosak abban, hogy a szóban forgó kistérség fejlesztési programok sikerességének ez az alapja és garanciája.

12. Nemzetközi tapasztalatok szerint az elmélet és a gyakorlat találkozásában a logisztikai szemlélet, tervezés és szervezés az Itá típusú térségi-kistérségi fejlesztések laboratóriuma. Az EU e-Europe programjának „dinamikus infrastruktúra” + „tartalom” + „új gazdaság” fejezeteiben, az akcióterv makro és a mikro dimenziókban foglaltak elég világos analógiákkal szolgálnak a szentlőrinci modellkísérletben érintett döntéshozóknak is. A fentiekből következően, röviden összefoglaljuk a kistérségi információrendszer- és információtartalom-fejlesztés szempontjait.

9.1.2.3 A szentlőrinci kistérség stratégiai tartalomfejlesztési szempontjai

A makrodimenzióban az infrastrukturális adottságok, a fejlesztési források rendelkezésre állása, a térségi információs modell és makrokommunikációs szerkezet mai állapota és távlati lehetőségeinek összessége jelenik meg. Ezzel a helyzetfelmérő állapotjelentéssel kapcsolatban a legfőbb stratégiai mutatók a következők.

- Az állami és önkormányzati közigazgatási szervezeti, az oktatási, eü-i, szociális intézményi, a háztartási szinteken milyen stádiumban vannak az Itá-fejlesztési programok az elektronizálás, digitalizálás, informatizálás kritériumai között?
- Az állampolgári szintű közszolgáltatás elérési és hozzáférési minősége, különös tekintettel a tartalomra (adatszolgáltatási kötelezettségre, adatelérési igényekre).
- A szóban forgó kistérség hogyan áll konkrétan a számítógépesítés és az internetezés lehetőségeinek kiaknázásában?

A mikrodimenziókban világos képet kell alkotni az állami, közületi, a piaci (állami és magán), a civil tartalomfejlesztési, -kezelési és –szolgáltatási állapotokról (szereplők, tartalmak, hitelesítők, szolgáltató- és keresőszervezetek és –gépek stb.).

A felülről (a dekoncentráció nyomán térségi, kistérségi centrumokból) induló kezdeményezések között az első gyakorlatelméleti stratégiai szempont, hogy az ellátandó terület logisztikai tartalmi térképe elkészüljön: minden tartalom jellegű forrás (térségi, megyei,

önkormányzati adattárak stb.), térinformatikai szolgáltatás és szolgáltató, közületi és piaci adatgazda, adatkezelő nyilvántartása napra kész állapotban jelenjen meg a térségi centrumnál. Itt a megfontolásoknak két logikai vezetője van: egyrészt a közérdekű és a közbiztonsági állami-közigazgatási nyilvántartási és tájékoztatási kompetenciák kötelezettsége, másrészt a centralizáció mai szempontjai, főként az erőforrás-szervezés és az adatközponti szerep fontossága.

- Nyilvánvaló, hogy itt nem a semmiből kell indulni, de a központi logisztikai tartalmi térkép és az adatközponti szerep sokkal nagyobb jogi és adminisztratív gonddal, mint pénzügyi megterheléssel jár. Sőt, éppen az a cél, hogy a centralizációs és decentralizációs célú megoldások lényeges költségsökkenést hozzanak, ill. a források a magasabb információ-feldolgozási és szolgáltatási igényt szolgálják!).

Az alulról (a kistérségi lokalitásokból, helyi vállalkozásokból, háztartásokból stb.) induló kezdeményezések a közérdekű, közhasznú és közbiztonsági jellegű tartalmak eléréséből, a szórakoztatás eseményeinek, valamint a közösségszervezésnek szentelt hálózatépítési törekvésekből állnak döntően és eleinte. De már a szentlőrinci kistérségben is jelentős a vállalkozói piaci (kvázi-ingyenes és kereskedelmi) elektronikus kommunikáció létezik. E téren a megbízónak a vonatkozó tevékenységek segítésében van szerepe, mégpedig sokoldalúan. Egyrészt mind nagyobb mértékben tegye lehetővé az eddig elzárt (de piacosítható) tartalmak elérését és hozzáférését vállalkozási célokra, viszont valamilyen – nem direkt – módon vezesse be a tartalom (mint információtermék) megfizetését, kezdetben nagyon alacsony áron. Másrészt az információgazdaság piaci, magán, kereskedelmi stb. vállalkozásai komoly állami-önkormányzati hitelesítési tevékenységet feltételeznek, aminek eleget kell tenni.

E modellkísérlet szakértői különösen hangsúlyozzák azt a körülményt az állami szereppel kapcsolatos vitákban, hogy az állam visszavonulásának követelésével egyidejűleg az állam hitelesítési jogosítványainak (információbiztonság, elektronikus aláírás stb.), a közbizalom megerősítésének igen nagy (az infrastruktúra rendelkezésre állásával azonos jelentőségű) szerepe van. Az információgazdaság (az e-kereskedelem, e-marketing stb.) fejlődésében, a kedvező gazdasági és pénzügyi viselkedés kialakításában az információs közmű léte, a hitelesség és az általános bizalom biztosítása, valamint a kedvezőbb ártényező a legfontosabb tényezők.

Az elektronikus közigazgatási, kereskedelmi kommunikáció megindulása után eredménynek az az állapot tekinthető, amikor az információáramlás, az anyagáramlás és a pénzáramlás statisztikailag mérhető dimenziókba kerül. Ezek evidenciák, de az elmélet és a gyakorlat közötti átmenetnek, a megvalósításnak számos fázisa van, és mindegyikben ki kell várni az eredmények megszületését. Vagyis, miközben az infrastruktúra-fejlesztésben, az információs modell és a makrokommunikációs szerkezet korszerűsítésében vannak igen gyors és látványos eredmények, az információs közmű egészének kialakításában nincsenek nagy ugrások: lépcsőzetes a fejlődés, nincsenek kihagyható szakaszai. E megfontolások miatt a következőket kell figyelembe venni.

- A kistérségi információ- és adatközpont mint tudásközpont kiépítése célszerű a megfelelő információs műveltség és tudatosság kialakításához. A térségi központ és a lokalitások közötti kapcsolat, szerepmegosztás, információ- és adatforgalom stb., a kistérség információmenedzsmentje e központon keresztül alakul ki. Ennek célszerűsége a módszertani, stratégiai, bevezetési és megvalósítási tanulmányok szintjén nem vitatható.

- Az állam és az önkormányzat közötti kapcsolattartásban, a térségi és kistérségi közigazgatási adminisztrációban, a költségviselésben (különös tekintettel az alapvető és állandó adatgyűjtési, kezelési, karbantartási feladatok biztosítására), a távlati célokat, lehetőségeket, fejlesztési irányokat (EU-i normák és pályázati programok) tekintve nem lehet kétséges a kistérségi információ- és adatközpont felállításának szükségessége.

- Azonban az állami feladatkörök (a centrum) felőli megközelítés, a mai önkormányzati jogkörök, kötelezettségek, és finanszírozási helyzetképpel kiegészített álláspont szerinti meggyőződés még koránt sem töltik be a kistérségi információ- és adatközponti funkciók, szerepek, kompetenciák gyakorlásának teljességét. A kistérségi információ- és adatközpontnak az állami közigazgatási – hatósági jellegű - entitások, valamint a lakosság állampolgári és vállalkozói információigényeinek kiszolgálásában közbe iktatott információmenedzsment-csomópontnak (kapuállomásnak) kell lennie, mely mindkét irányban fogad és közvetít információkat.

A kistérségi információ- és adatközponti szerep maradéktalan betöltése végső fokon a szentlőrinci kistérség felemelésének első intézményesülését jelentené. A központi csomópont egy membrán, mely az információ fogadását és közvetítését biztosítja az állam és az egyén, a hatóság és a vállalkozó, a centrum és a periféria között. Legfontosabb szerepformái a következők lehetnek.

Elsőként az állami kompetenciák és egyéni információigények gyors és azonnali találkozását biztosíthatja. Másodsor, az Itá legfőbb törvényszerűségét, a globalitás és a lokalitás közötti kétutas kommunikáció biztosítását is felvállalja. Az e-kereskedelemben és e-gazdaságban - a logisztikai láncon keresztül – állandóan keresik a kistérséget mint potenciális fogyasztói-vásárlói környezetet a globális piacutató igények. Hogy ne legyen pusztán fogyasztó a kistérség, ahhoz szüksége van a saját munkaerő- potenciáljának, a termőterületei és termőhelyei, termék előállító adottságainak stb. bemutatására, felkínálására vagy ajánlására. Vagyis a csereforgalom biztosítása, az egyoldalú jövedelemkiáramlás megakadályozása, a saját e-marketing működtetése a központnak jelentős feladatokat ad.

Mindez egy központi web-felületként jelenik meg, mely az információ- és tájékoztatáspolitikai szerepköröket tölti be s rajta keresztül a kistérségi szereplők mindegyikét elérhetik, Ezzel a központ a hálózati gazdaság első törvényének is eleget tesz, amennyiben biztosítja a megfelelő látogatószámot ahhoz, hogy a központi webhelyet (és rajta keresztül a térségi portálokat) a kontinentális és regionális internetes keresőmotorok fokozottan érdekes (keresett) kategóriába emeljék s azzal a kistérség iránti érdeklődést erősítsék.

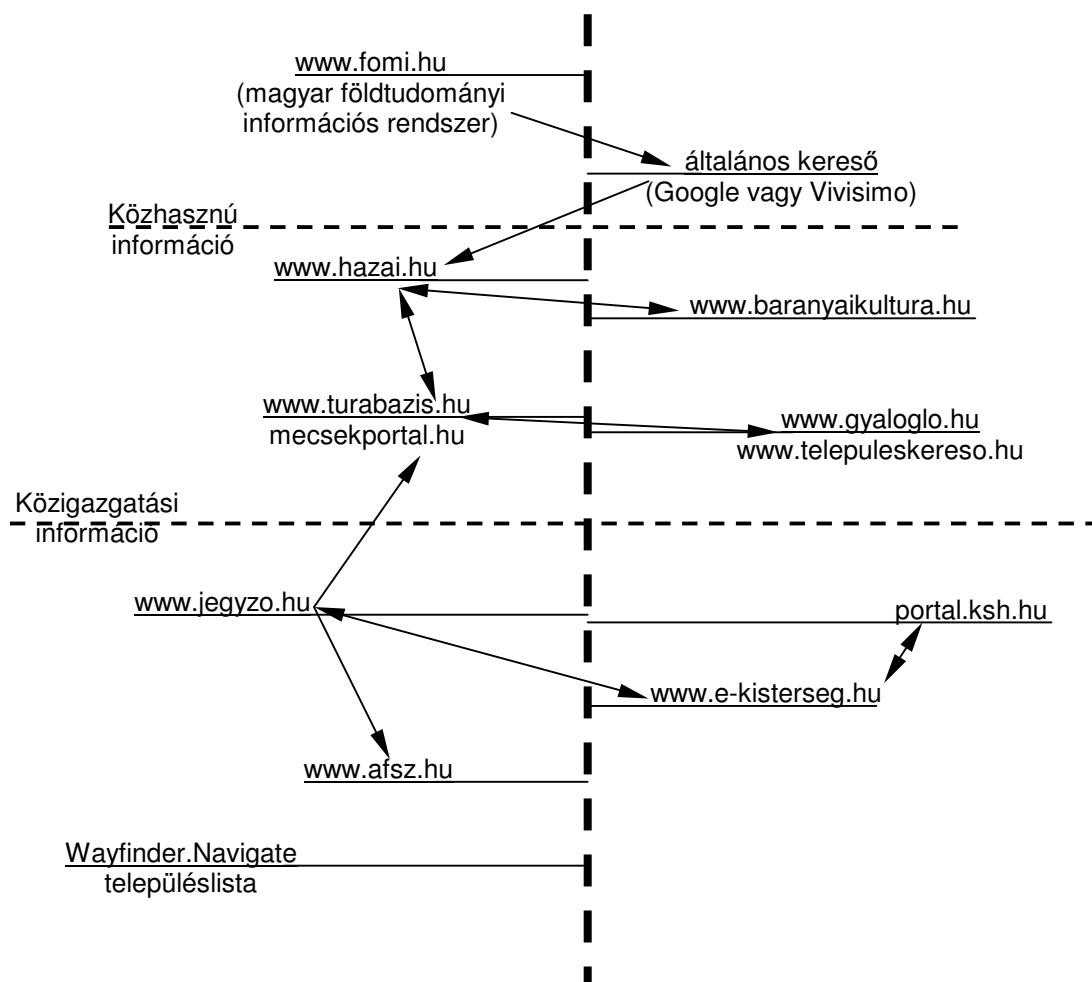
Az állami kompetenciák és szolgáltatási kötelezettségek, az állampolgári (egyéni), valamint vállalati (közösségi) információ- és adatigények kiszolgálása közötti átmenet gyakorlati alakításában, kiszolgálásában fontos szerepet tölt be pl. a GVOP (gazdasági versenyképességi operatív program) mely nem annyira érdekes a kiírás szándéka, mint inkább a lehetőségei szerint. Ennek feltétele, hogy a pályázók konzorciumot alkotnak, s akkor az elsőre „riasztó” igényességű gazdasági versenyképességi célú programból a konzorcium tagjai az állam és a gazdasági aktorok közötti információ- és adatigény viszonyt kiszolgáló, átmenetet felgyorsító fejlesztést hozhatnak létre. Másodjára valóban gazdasági versenyképesség-javítás lesz az eredmény, amennyiben elektronikus üzletviteli rendszerek jönnek létre (először az állam és a cégek, majd a cégek és a piac között), majd üzleti partnerkapcsolatok jönnek létre az információmenedzsment működése (pl. információ. és adatmegosztás) révén; később értékesítési és ügyfélszolgálati rendszerek készülnek, csatlakoznak elektronikus piacterekhez.

Ebben a viszonyban az elektronikus ügyintézés teljessége jöhet létre, nemcsak az állampolgári-állami viszonyban, hanem a lakosság és a vállalati szféra aktorai között kapcsolódásban is, akik nem mellesleg vállalkozói mivoltukban nap mint nap állami intézményekkel érintkeznek. Ilyen viszonyok alapul szolgálnak egyébként az e-adózás, az e-kormányzati jótállás, vagy az e-politika és e-demokrácia működtetésében.

(Az elmélet és gyakorlat közötti átmenetet segítő fórumok címén az önkormányzati vezetői információs rendszert, ill. a www.hrk.hu/abc.html - önkormányzati alkalmazásszállítók - fórumot említjük. A közigazgatási központi szerepet és funkciót betöltő térségi fejlesztőnek példaként a kistérségek összehangolt térinformatika rendszerét – KÖTÉR – hivatkozunk. www.alfoldgis.hu

A „nagy” és „kisrendszerek” közötti átmenet segítő fórumok címén a magyarországi integrált mezőgazdasági információs rendszert, a MIMIR-t hozzuk fel különös tekintettel a kistérségi elérés és hozzáférés szempontjaira. (interm.gtk.gau.hu/miau/15/mimir) A központi térinformatikai térkép kapcsán a vati.hu és a teir.vati.hu, valamint a terpor.hu szakértői fórumokat ajánljuk.)

Információkereső folyamatábra (vagy fastruktúra):
a közigazgatási-egyéni típusú keresés és elérés demonstrációja

9.1.3 INFORMÁCIÓAUDIT

A kistérségi információmenedzsment tartalmi részének minősítése²

Egy, az ideáltipikus audit szempontjai szerint összeállított statisztikai nomenklatúra következik. Fontosnak tartjuk azonban hangsúlyozni hogy az egyéni és közösségi információvagyon sokkal szélesebb körű fogalmak annál, mint amit az országos információrendszer, a statisztikai bázisadattárak tudnak nyújtani a nagy nyilvántartó rendszerek kínálatából.³ A népességnylvántartás, a szervezet-, tulajdon- és pénzforgalom-regisztrálás, vagy az adóstatisztika adatai csak alapinformációk. Az Itá-statisztika is árnyaltabb, több dimenziós statisztikai leképezést igényel a hagyományos, 20 századi statisztikai leképezésnél.

A 21. századi információs társadalom típusú kapitalizmusban az adatvagyon és az információvagyon, az információelőnyös és –hátrányos helyzetek adottságai, illetve kihasználásuk az érvényesülés alapja, a versenyképessége feltétele lettek. Ezért hangsúlyozzuk, hogy az új fejlődéseméletben a kistérségi programokban az első adottság az információvagyon, illetve a fizikai és a szellemi információkezelő készségek megléte.

9.1.3.1 Információs társadalom a kistérségekben – az Itá-indikátorok tükrében –

9.1.3.1.1 Information Society Index (az index kiszámításához alkalmazott 23 változó a következő csoportosításban jelent meg ISI-index címen, 2001-ben)

Számítástechnikai infrastruktúra mutatók:

- üzembeállított számítógépek száma / fő
- otthoni számítógépek száma / háztartás
- kormányzati és kereskedelmi számítógépek száma / nem mezőgazdasági foglalkoztatottak
- oktatásban használt számítógépek száma / diák és kar
- hálózatba kötött nem otthoni számítógépek aránya (%)
- szoftver-költségráfordítás / hardver-költségráfordítás

Információs infrastruktúra mutatók:

- kábel-előfizetők száma / fő
- mobiltelefonok száma / fő
- telefonhívások (átlagos) költsége
- fax-készülékek száma / fő
- rádiókészülékek száma / fő
- telefonvonal meghibásodások aránya
- telefonvonalak száma / háztartás
- televíziókészülékek száma / fő

Internet infrastruktúra mutatók:

- üzleti Internet használók száma / nem mezőgazdasági foglalkoztatottak
- otthoni Internet használók száma / háztartás
- Internet használók száma az oktatásban / diák és kar
- e-kereskedelmi kiadások / összes Internet használó

Társadalmi infrastruktúra mutatók:

- „polgári szabadság” mértéke
- újság-előfizetők száma / fő

- sajtószabadság mértéke
- középiskolába beiratkozott tanulók száma
- felsőfokú intézménybe beiratkozott hallgatók száma

A hatásjelzőszámok között szerepelnek innovációs lánc invenció, innováció, diffúzió és adaptáció fázisát jellemző indikátorok, melyekkel az információs társadalom fogalmának nagyjából egészét sikerült átfogni.

9.1.3.1.2 Knowledge Imperative Index

Technológiai összetevők mutatói :

Számítástechnikai

- számítógép-ellátottság
- szoftver-hardver ellátottság
- hálózati kapcsolatok;

Telekommunikációs mutatók:

- telefon-ellátottság
- mobiltelefon-ellátottság
- kábeles távközlés
- műholdas távközlés
- valós idejű interaktivitás lehetősége és mértéke
- hírszolgáltató médiák szintje;

Tartalom-összetevők mutatói:

- információs és adatbázis-szolgáltatások
- audio és vizuális eszközök;

Társadalmi összetevők mutatói :

Információterjedési és hozzáférési mutatók:

- multimédiás termékek
- IKT-k (Információ- és Kommunikációtechnológiai) termékek

Tudástermelési mutatók:

- általános- és középiskolai tanárok
- doktori és/vagy tudományos fokozattal rendelkezők
- egyetemi oktatók, kutatók.

Tudáshatékonysági mutatók:

- közvetett társadalmi-gazdasági mutatók: pl. GDP/fő, csecsemő halandóság, orvosok száma/1000 fő, stb.

Tudásfokozási mutatók:

- felső fokú oktatási intézmények száma
- egyetemi és főiskolai hallgatók száma
- Internet-szolgáltatók száma
- bejelentett szabadalmak száma
- ipari technológiai újítások.

A vizsgálat során az eltérő részösszetevőket különböző súllyal azonos skálára vetítve évenként összegezték, amellyel egy területegységre, egy évre, egy komplex mutató számértékét kapták végeredményül.

9.1.3.1.3 A mérés és minősítés új szemléletéről a magyar kutatásokban

A nemzetközi kísérleteket követően a magyar kutatói körbe is beszivárgott az információs társadalmi előrehaladottság mérésének igénye. Legkönnyebb és ezért legelőször megjelenő vizsgálati kör a területi aspektus nélküli országos állapotok felmérése volt, amelyet széles diszciplináris alapokról lehetett és lehet megközelíteni. Informatikai, szociológiai és közgazdasági szemléletű tanulmányok készülnek folyamatosan, amelyek hatására Magyarországon is körvonalazódni látszik egy széles körű információs társadalmi indikátorcsoport (György P. 1996; Z. Karvalics L. 1998, 1999, 2001; Csorba J. 1999; Farkas R. – Szoboszlai Zs. – Varga Cs. 1999) - Az indikátorkészlet gyakorlati kutatásának egy másik, a regionális elemzések szempontjából igen fontos vonalát képezi az információs- és tudástársadalom területi jellegzetességeinek és eltéréseinek vizsgálata. Mivel egyre szélesebb körben ismerik fel, hogy alapvetően új befolyásoló elemek is kezdenek megjelenni a társadalmi differenciák kialakulásában, ezért a korábbi illetőleg a friss eredményeket felhasználva ezek területi szempontú értékelése sem maradhat el. Az újszerűségből adódóan regionális bontású adathiánnyal küszködő kutatók főként általános modelleket és önálló mérési kísérleteket végeztek el, illetőleg a nemzetközi források magyarországi adaptálását hajthatták végre, széles körben elterjedt konszenzuális mérőszám vagy metodika azonban még nem alakult ki Magyarországon. (Összefoglalóan a Váti jelentésben. 2002.)

9.1.3.2 Az információs audit összetétele – a módszertan szempontjából

Kistérségi információs tér, szerkezet, adatrendszer a döntések segítésére

- Helyzetkép készítése 1. SWOT analízis.
- Helyzetkép készítése 2. Strukturált folyamat-analízis (Új típusú SWOT-elemzés)
- Helyzetkép készítése 3. Érintettek elemzése (Stakeholder analízis)
- Jövőképalkotás, s kapcsolata a települések jövőképével
- Kistérségi intézményrendszere, fejlesztése és kapcsolata a települési intézményrendszerrel; mint a jövőkép megvalósítása legfontosabb feltétele
- Kistérségi stratégia készítése. (Rövid, közép- és hosszú távú stratégia)
- Operatív program, kiemelt projektek
- Jövő forgatókönyvek vázolása (forgatókönyv-analízis)
- Döntéshozatali analízis
- Döntés végrehajtási forgatókönyvek
- Projekt megvalósítási forgatókönyvei
- A projektek finanszírozása
- Monitoring program (teljesítmény-ellenőrzés)
- Kistérségi stratégia és operatív program kontroll két évente

9.1.3.3 A kistérségi információrendszer tartalomszervezése – a szociológiai aspektusból

A közösségfejlesztés jellemzői:

- Mint alkalmazási terület: alkalmazza a településszociológia, a településtervezés, a néprajz, az antropológia, a pedagógia, a szociálpszichológia, a jog és a gazdaságtan egyes felismeréseit és módszereit;
- a határterületein lévő főbb szakmák: közművelődés, szociálpolitika, közösségi szociális munka, kommunikáció, felnőttoktatás, településtervezés, településmenedzsment;
- az eredményeként megjelenő jellemző tevékenység mindaz, amit a lakosság önmaga végez el annak érdekében, hogy önmagán segítsen a helyi társadalom- és gazdaságfejlesztés, a környezetvédelem, az egészségügy, a lakáshelyzet, az oktatás, a kultúra, a művészetek, a szabadidő, valamint a (helyi-térségi-városi) nyilvánosság és közösségi információáramlás megszervezése terén, városokban, városkörnyéken és vidéki

térségekben egyaránt. Ez a tevékenység vonatkozhat lakossági tervezésre, fejlesztésre és szolgáltatásokra az élet minden területén.

– Főbb partnerei: civil szervezetek, önkormányzatok és társulásaik, regionális kutatási központok, a munkaügy- és a vállalkozásfejlesztés szervezetei, képzési szervezetek, információs adattárak.

– Kulcsszavak, amik a leginkább jellemzik:

– közösségfejlesztés, közösségszervezés, közösségi (szociális) munka;

– közösség, fejlődés, lokalitás, nyilvánosság, információ;

– helyi fejlesztés, társadalmi tervezés, társadalmi akció, helyi cselekvés, szomszédsági munka, kistérségi- és regionális fejlesztés, városfejlesztés, közösségi gazdasági fejlesztés;

– civil társadalom, önkéntesség, önszervezés, érdekérvényesítés, részvétel, partnerkapcsolatok építése.

9.1.3.4 A kistérségi információrendszer adattartalma a gazdasági minősítéshez⁴

EU konform mutatók: a mutatók után található jelek között Á jelzi az általános fejlettséget illetve fejletlenséget kifejező komplex mutató, E az elmaradott térségek, I az ipari válságtérségek, R a mezőgazdasági térségek, T a tartós munkanélküliséggel sújtott térségek meghatározásánál felhasznált mutatókat.

Demográfiai mutatók:

- népsűrűség fő/km² (Á)

- a vándorlások arányának évi átlaga (Á,R)

- vitalitási index (OECD statisztikai szabvány szerint, a 18 - 39 éves és a 18 -59 éves korosztály hányadosa (Á).

Foglalkozási szerkezeti mutatók:

- az aktív keresők aránya a lakónépességben, 2001-s népszámláláshoz képest

- a mezőgazdasági (Á, R)

- az ipari (Á,I) és a

- tercier aktív keresők megoszlása %-ban, népszámláláshoz képest (Á).

A foglalkoztatás változása és a munkanélküliség mutatói:

- az ipari foglalkoztatottak számának változása (1990 = 100 %) (Á, I)

- a munkanélküliségi ráta a lakónépesség %-ában (Á,E)

- tartósan munkanélküliek aránya a munkanélküliek %-ában (Á, I, T)

- tartós munkanélküliek aránya a munkanélküliek %-ában (Á,I,T)

Gazdasági mutatók:

- gazdasági szervezetek 1000 lakosra jutó száma (Á)

- gazdasági szervezetek és egyéni vállalkozások száma, együttes területi sűrűsége, db/km² és 1000 lakosra jutó száma (Á)

- gazdasági szervezetek változásának dinamikája (1990=100 %) (Á)

- mezőgazdasági egyéni vállalkozások 1000 lakosra jutó száma (Á)

- a mezőgazdasági földterület átlagos aranykorona értéke (E, R)

- 1 adófizetőre jutó adózás utáni nettó jövedelem, Ft (Á,E)

- nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és 1 lakosra jutó Ft értéke

Infrastruktúra-mutatók:

- 1000 lakosra jutó telefon-főállomások száma, db (Á)

- 1000 lakosra jutó személygépkocsik száma, db (Á)

- közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya (Á)

- a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya, % (E)

- egy háztartási fogyasztóra jutó villamosenergia fogyasztás (E)

- közműháló (1km vízvezeték-hálózatra jutó csatornahálózat hossza) (Á)

- kiskereskedelmi boltok 1000 lakosra jutó száma és az 1 lakosra jutó forgalom (E)
- a kereskedelmi szálláshelyeken mért vendégéjszakák 1 lakosra jutó száma (Á)

Egyéb, speciális mutatók:

- az urbanitás/ruralitás indexe (az adott kistérség népességnek hány %-a él 120 fő/km² -nél nagyobb népsűrűségű településen) (Á,R)
- egyetemi és főiskolai tanulók száma, 1000 lakosra, és aránya a lakónépességben (Á)
- a tudományos minősítéssel rendelkezők száma és 1000 lakosra jutó száma
- a népesség átlagos iskolai végzettsége, 10-x éves népesség által elvégzett átlagos osztály(évfolyam)szám (Á,E)
- az 1990 óta épült lakások aránya, a 2000-2004-es lakásállományban %(Á)

Az elmaradott kistérségekben felhasznált mutatók:

- a mezőgazdasági földterület átlagos aranykorona értéke
- az aktív keresők aránya a lakónépességben, népszámlálás
- a munkanélküliségi ráta a lakónépesség %-ában
- az 1 adófizetőre jutó adózás utáni nettó jövedelem, Ft
- a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya, %
- egy háztartási fogyasztóra jutó villamos energia fogyasztás
- kiskereskedelmi boltok 1 lakosra jutó forgalma
- a népesség átlagos iskolai végzettsége, 10-x éves népesség által elvégzett átlagos osztály(évfolyam)szám .

A mezőgazdasági vidékfejlesztés kistérségei:

A tradicionális agrártérségek az EU besorolási szisztémát követve a fenti mutatórendszerben R-rel jelölt mutatókat felhasználva határozhatók meg. A felhasznált mutatók:

- a mezőgazdasági aktív keresők aránya, népszámlálás
- a mezőgazdasági földterület átlagos aranykorona értéke
- a ruralitás indexe (az adott kistérség népességnek hány %-a él 120 fő/km²-nél nagyobb népsűrűségű településen)
- a vándorlások arányának évi átlaga, ezrelékben.

Az ipari válság sújtotta kistérségek:

Az EU besorolási szisztémát követve a fenti mutatórendszerben I-vel jelölt mutatókat felhasználva határozhatók meg ezek térségei. A felhasznált mutatók:

- az ipari aktív keresők aránya, népszámlálás
- az ipari foglalkoztatottak számának változása (1990 = 100 %)
- a tartósan munkanélküliek aránya a munkanélküliek %-ában.

Tartós munkanélküliséggel sújtott kistérségek csoport:

- a munkanélküliségi ráta a lakónépesség %-ában,
- tartósan munkanélküliek aránya a munkanélküliek %-ában,
- tartósan munkanélküliek aránya a munkanélküliek %-ában.

9.1.3.5 Az 1-2-3. környezet együttes minősítésének adattartalma

A területi információs rendszer adattartalma az országos és a megyei szint adatköreit is tartalmazza. A két szint adattartalma a területi hatályban és a tartalmi részletezettségben különbözik.

Természeti környezet:

- Természeti adottságok
- Domborzati adottságok

- Földtani adottságok
 - Éghajlati adottságok
 - Vízrajzi adottságok
 - Talajadottságok
 - Élővilág
- A környezet állapota és védelme
- A földkéreg, földfelszín
 - A légkör
 - Vizek
 - Élővilág

Humánerőforrások:

- Demográfia
- Gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság, munkanélküliség
- Életminőség, életszínvonal
- Egészségügy, egészségügyi és szociális ellátás
- Jövedelmi viszonyok
- Oktatás
- Kultúra
- Lakáskörülmények

Gazdaság (gazdasági szervezetek típusai, gazdasági eredménymutatók):

- Ipar
- Mező- és erdőgazdálkodás
- Kereskedelem
- Szolgáltatások

Infrastruktúra hálózatok, létesítmények és ellátottsági mutatói:

- Közlekedés
- Hírközlés
- Energia
- Vízügy

A területhasználat térképi vetülete és jellemző adatai:

- A természeti környezethez kapcsolódó terület-felhasználási elemek
- A humánszféra és a gazdaság terület-felhasználási elemei
- Az infrastruktúra terület-felhasználási elemei

A területfejlesztés eszköz- és intézményrendszere:

- Jogi eszközök
- EU normák
- Magyarországi jog- és tervrendszer
- Tervek nyilvántartása
- Pénzügyi eszközök
- Beruházási folyamatok
- Önkormányzati gazdálkodás
- Nem önkormányzati, központi támogatások
- Elkülönített pénzalapok (cél- és címzett támogatások)
- Intézmények
- A központi és területi államigazgatás rendszere
- Térségi szerződések
- Kamarák
- Egyéb civil szervezetek

- Nemzetközi szervezetek

9.1.3.6 Az EU regionális és kistérségi adatbázisának fő indikátorai

Demográfiai jelzőszámok (HDI-bázison):

- lakónépeség száma (fő), %
- népeség számának alakulása %
- népsűrűség fő /km²
- természetes szaporodás/fogyás
- vándorlási különbözet
- 1000 férfira jutó nő
- előregedési mutató (0-16 és 60- évesek aránya)
- élveszületések száma (fő)
- halálozások száma 1000 főre (fő)
- korcsoportok , korösszetétel (0-14, 15-59, 60-)
- csecsemő halandóság (1000 újszülöttre jutó meghalt 1 éven aluli)
- várható élettartam születéskor
- halálozások aránya halálhálók csoportok szerint
- halálozások aránya kiemelt halálhálók szerint (szív és érrendszer, erőszak, emésztő rendszer, daganat, légzőszerv)
- vitalitási index (18-39)/(18-59) évesek aránya

Gazdasági jelzőszámok (a hazai szakirodalomban is használatos indikátorok):

GDP

- GDP régióként (ezer Ft)
- GDP/fő ezer Ft
- GDP/fő az országos átlag %ában
- GDP PPS számolva hány %a az EU-s átlagnak
- GDP növekedése folyóáron %
- GDP növekedés országos átlagtól való eltérése
- gazdasági fejlettség: iparban és mg-ban elő állított nemzeti jövedelem/fő régióként
- regionális versenyképesség: GDP/lakónépeség
- 1 foglalkoztatottra jutó GDP-termelékenység

Értékesítés:

- Értékesítésből való részesedés %
- értékesítés növekedésének üteme %
- export értékesítésből való részesedés %
- export növekedésének üteme %
- export aránya az értékesítésen belül %

Szervezetek:

- vállalkozói aktivitás (1000 lakosra jutó működő vállalkozások száma)
- egyéni váll-k száma 1000 lakosra
- társas váll. 1000 lakosra
- kft.k, bt.k., rt.k., szöv.k. száma
- j.sz. váll.k és j.sz. nélküli váll.k száma
- 11 fő alatti, 11-20, 21-50,51-300, 300- fölött fogl. jogi sz. váll.o száma
- g.t. területi sűrűsége db/km²
- kf.-i szervezetek száma, %-os megoszlása
- társas vállalkozás és népeség megoszlásának aránya
- 1000 főre jutó jogi sz. g.t száma
- j.sz. kf.i tulajdonnal rendelkező váll.k megoszlása

Tőkemutatók:

- jegyzett tőke régiókban, megyékben m Ft
- jegyzett tőkéből külföldi tőke régiókban/megyékben %
- magántulajdon aránya %
- állami részesedés a g.t.kben
- g.t.k átlagos jövedelmezősége
- beáramlott kf.itőke/fő
- 1 kf.i tulajjal is rendelkező g.t.k j.t.-ének összetétele (kf.i és hazai aránya)
- g.t.k kf.i. tőkéjének egy főre eső része (ezer Ft)
- részesedés az összes eszközből %

Beruházások:

- beruházás/fő területi megoszlása
- összes ipari beruházás md Ft/f ő vagy 1000fő
- építőipar részesedése összes beruházásból
- keresk., vendl. részesedése összes beruházásból
- szállítás, posta, távközlés részesedése összes beruházásból
- pénzügyi szolg.k részesedése összes beruházásból
- ingatlan részesedése összes beruházásból
- közigazgatás részesedése összes beruházásból
- társadalmi szolgáltatások részesedése összes beruházásból
- beruházás/fő gazdasági ágak szerint az országos átlag %-ában
- vendl.-szálláshelyadásba történő beruházás területi megoszlása %
- zöldmezős beruházások aránya %
- beruházások alakulása anyagi, műszaki összetétel szerint (építés, bf.-i. gép, import gép, egyéb)
- bányászat részesedése az összes beruházásból
- feldolgozóipar részesedése összes beruházásból
- mg. Részesedése összes beruházásból
- villamosenergia, gáz, hőellátás részesedése összes beruházásból
- g.t.k beruházásainak 1000 ft-jára jutó támogatás

Gazdaság ágazati felbontásban:

Ipari termelés:

- ipari termelési értékből való részesedés %
- ipari termelési volumenből való részesedés %
- ipari termelési volumen növekedési üteme
- ipari termelés növekedésének üteme %
- ipari bruttó termelési érték növekedése %
- ipari termelékenység változása az előző évhez képest
- Feldolgozóipar -feldolgozóipari GDP a vidéki átlag %-ában
- Építőipar -építőipari termelésből való részesedés %
- építőipari termelés növekedésének üteme %
- termelésben a lakásépítés aránya %
- nagy értékű építésű munkák aránya %
- Bányászat -az ágazat GDP-ből való részesedése %
- Villamos- energia-gáz-hő -vízellátás
- az ágazat GDP-ből való részesedése %10

Mezőgazdasági termelés:

- részesedése a GDP-ből (1 megye GDP=100%)
- mg B hozzáadott értékének területi megoszlása %

- mg hozzáadott értékében a kistermelés aránya %
- mg. B hozzáadott értéke M ft
- termőföld régióként művelési ágak szerint ha
- eszközellátottság (pl.:1000 ha-ra jutó vonóerőkapacitás)
- termésátlag-állatállomány
- mg.i szervezet száma
- 1000 lakosra jutó mg-i egyéni vállalkozó
- mg-i tsz, halászati tsz, mg-i szakszöv., kistermelő gazd.k száma
- fő állású termelő k részesedése a regisztrált szántó területéből %
- üzemméret területi megoszlása (nagyü., kisü., középüzem) %
- 20 ha-nál kisebb birtokok súlya %
- 1000 ha feletti szántót művelő g.t. átlagos birtokmérete
- jövő évre középtávú bővülést tervező mg.i cégek aránya %

Szolgáltatások:

- Közlekedés-posta-távközlés-szállítás
- az ágazat GDP-ből való részesedése %
- váll.i aktivitás
- Kereskedelem-javítás
- az ágazat GDP-ből való részesedése %
- Vendéglátás-szálláshely
- az ágazat GDP-ből való részesedése %
- váll.i aktivitás
- Turizmus -boltok/kiskereskedelmi üzlet száma 1000 f ő re
- kiskereskedelmi üzletek növekedési üteme
- boltsűrűség db/km²
- vendéglátóhelyek száma 1000 f ő re
- kereskedelmi férőhelyek száma 1000 f ő re
- kereskedelmi férőhelyek növekedési üteme
- ker.i szálláshelyek kapacitásának területi megoszlása %
- 4-5 *-os szállodai férőhelyek száma
- 2-3 *-os szállodai férőhelyek száma
- panziókban férőhelyek száma
- magán-szálláshelyek száma (falusi, fizető vendéglátás) területi megoszlása %
- kemping férőhelyek száma
- vendégéjszakák száma 1 lakosra
- vendégek száma
- vendégéjszakák növekedésének üteme
- átlagos tartózkodási idő
- szoba-kihasználtsági fok %
- kiskereskedelmi forgalom (millió Ft)
- 1 lakosra jutó kiskereskedelmi forgalom (ezer Ft)
- 1 üzletre jutó kiskereskedelmi forgalom (millió Ft)
- szolg. vend. váll.i aktivitás 11
- Pénzügyi tevékenység-kiegészítő szolgáltatás
- pü.-üzleti szolgáltatás GDP/f ő a vidéki átlag %-ában
- 1 bankfiókra eső népsűrűség
- bankhálózat sűrűsége
- bankfiókhálózat regionális megoszlása %
- Ingtalanügyletek-gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatások
- az ágazat GDP-ből való részesedése %
- Oktatás -az ágazat GDP-ből való részesedése %

- Eü.-szociális ellátás -az ágazat GDP-ből való részesedése %
- Egyéb közigazgatási-társadalmi szolgáltatás
- az ágazat GDP-ből való részesedése %
- Egyéb gazdasági jelzőszámok
- helyi adó (mrd Ft)
- helyi adó/f ő
- iparüzési adó (mrd Ft)
- iparüzési adó/f ő
- iparüzési adó aránya az összes helyi adóban
- összes helyi adó régióként az országos átlag %-ban
- 1 településre jutó iparüzési adó
- a régió iparüzési adójának 1-%a felett rendelkező települések száma és az adó összege
- a régió iparüzési adójának 1-%a alatt rendelkező települések száma és az adó összege
- közvetlen fejlesztési célú támogatások 1 főre jutó értéke az országos átlag %-ában
- támogatás értéke/fő
- területfejlesztési támogatás összege (mrd Ft / év)
- területfejlesztési támogatás összegének növekedése
- 1 főre jutó önkormányzati bevételek
- non-profit szervezetek száma 1000 f ő re
- lakosság egy főre jutó hozzájárulása a non-profit szervezetekhez (Ft)
- ismertté vált közvédas bűncselekmények száma
- szabadságvesztésre ítélt felnőttek száma a szabadságvesztés idő tartama szerint: < 6 hónap
6-12 hónap, 1-2 év, 2-5 év, 5< év
- települések ill. kedvezményezett települések száma
- kistérségek ill. kedvezményezett kistérségek száma
- településsűrűség f ő /km²
- a külterületi népesség aránya

Infrastruktúra:

A hazai szakirodalomban használt infrastruktúra jelző számok a következők:

- magasabb rendű utak 100 km² -re jutó sűrűsége
- országos közúthálózat sűrűsége
- épült autópálya/fő út/kerékpárút/határátkelő
- árszállításra használt gépjármű park állományának alakulása
- személygépkocsi állománynövekedésének üteme
- közúti gépjármű állomány száma (db) 1000 lakosra (szgk., tehergk., motorkerékpár, autóbusz)
- 1000 lakosra jutó újonnan épített lakás
- 100 lakosra jutó lakás□12
- 1 épített lakásra jutó alapterület
- háztartási gázfogyasztók a lakásállomány %-ában
- 1 háztartási fogyasztóra jutó villamosenergia-fogyasztás
- közüzemi vízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások %
- szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások %
- közműolló 1km vízvezeték-hálózatra jutó szennyvízcsatorna hossza
- 1000 lakosra jutó távbeszélő-fővonalak száma
- távbeszélő-fővonalak alakulása
- üzleti fővonalak számának alakulása
- 1000 főre jutó szgk száma
- elérés (Bp, Hegyeshalom, régióközpont)
- elérés (Bp, megyeszékhely, kistérségi kp.)
- elérés (megyeszékhely, kistérségi kp.)

Társadalmi jelzőszámok:

Foglalkoztatottság:

- munkaerőforrás (munkaképes korú népesség+munkavállalási koron kívüli aktív keresők+foglalkoztatott nyugdíjasok)
- munkavállaló korú népesség (f ő)
- foglalkoztatott száma és aránya régióként
- foglalkoztatott számának és arányának változása régióként
- gazdaságilag aktívak aránya
- gazdaságilag inaktívak aránya
- aktív keresők számának változása
- 100 aktív keresőre jutó nem aktív népesség
- aktív keresők aránya a népességben
- kvalifikált aktív keresők aránya a népességben□13
- kvalifikált munkahelyek száma
- iparosodottsági színvonal: ipari foglalkoztatottak 1000 lakosra jutó száma
- foglalkoztatottak aránya az aktív keresőkből ágazatok szerint (ipar, építőipar, mezőgazdaság, közlekedés-posta-távközlés-szállítás, bányászat, feldolgozóipar, villamosenergia-gáz-hő-vízellátás, kereskedelem-javítás, vend-szálláshely, pénzügyi tevékenység-kiegészítő szolgáltatás, ingatlan ügyletek-gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatások, oktatás, egészségügy-szociális ellátás, egyéb-közösségi –társadalmi szolgáltatás) vagy (mezőgazdaság, ipar, tercier szektorra történő felbontás)
- aktív keresőkből foglalkoztatottak arányának változása ágazatok szerint
- munkaerő-vándorlás
- régiók létszámvesztésének alakulása (alkalmazásban állók ágazatonként 1 régió 100% ill. régióként 1 ágazat 100%)
- ifjúsági munkaerő – foglalkoztatottak, regionális munkanélküliség, gazdaságilag nem aktív (tanuló, nyugdíjas, egyéb)
- iparban különböző szervezeti formákban alkalmazottak száma
- mezőgazdaságban különböző szervezeti formákban alkalmazottak száma
- 1000 f ő re jutó vállalkozók száma

Munkanélküliség:

- munkanélküliségi ráta, munkanélküliek és az aktívak aránya
- regisztrált munkanélküli (f ő)
- 180< regisztrált munkanélküli
- regisztrált munkanélküliség a munkaképes korú állandó népességhez viszonyítva
- kistérségi munkanélküliség átlaghoz viszonyított aránya
- tartós munkanélküliség aránya a munkanélküliség %-ában
- munkanélküliség a lakónépesség %-ában

Jövedelem:

- működő adóalany (f ő /db)
- SZJA/fő /év (Ft)
- SZJA alapot képező jövedelem/fő /év
- 1 lakosra jutó adóköteles jövedelem változása %
- 1 lakosra jutó adóköteles jövedelem területi megoszlása□14
- 1 adófizetőre jutó adózás utáni nettó jövedelem Ft
- 1 alkalmazottra jutó havi B átlagkereset Ft és az országos átlag %-ában
- iparban foglalkoztatottak B/N átlagkeresete
- iparban foglalkoztatottak B/N átlagkeresetének növekedési üteme
- iparban foglalkoztatottak B/N átlagkeresete hányszorosa az országos átlagnak
- ágazatonként a foglalkoztatottak átlagkeresete hányszorosa az országos átlagnak
- járadékra jogosultak/fő
- jövedelempótló támogatásban részesülnek /fő

- rendszeres szociális segélyben részesülnek /fő
Képzettség, iskolázottság, oktatási viszonyok
- gazdaságilag aktív népesség iskolai végzettség szerinti megoszlása % (8 ált., szakmunkás-
szakiskola,
- gimnáziumi érettségi, főiskola-egyetem)
- ennek aránya az országos átlaghoz képest
- ennek időbeni alakulása
- szellemi foglalkozásúak aránya az aktív keresők %-ában
- befejezett iskolai osztályok átlaga a 7/10 év feletti népességben
- középiskolai/felső fokú végzettségűek átlaga alapján sorrend és a GDP megyénkénti sorrend
különbsége
- cigányok aránya az általános iskolákban
- nappali tagozatos hallgatók száma
- nappali tagozatos hallgatók aránya a népességhez
- tudományos minősítéssel rendelkezők száma 1000/100/ főre
- középiskolások száma
- kiadott könyvek száma
- kiadott könyvek példányszáma
- mozi-színház-múzeum látogatás.

Egészségügy:

- orvosok száma 10000 lakosra
- házi orvosok száma 10000 lakosra
- 1 házi orvosra jutó lakosok száma
- a házi orvosi hálózat egy lakosra jutó költsége
- kórházi orvosok száma
- kórházi ágyak száma 10000 lakosra
- ágykihasználás %
- 100 működő kórházi ágyra jutó orvosok száma
- 100 működő kórházi ágyra jutó nővérek száma()
- kórházak 1 lakosra jutó fenntartási költsége
- elbocsátott betegek száma (1000 f ő)
- kórházi halálozás %
- átlagos ápolási idő (nap)
- kezelt betegek száma halálhelyi főcsoportok szerint
- gyógykezelési esetek 100 lakosra jutó száma
- házi orvosi beutalások száma járóbeteg-szakellátásra
- járóbeteg-szakellátás 1 lakosra jutó költsége
- járóbeteg-szakellátási intézmények száma
- tüdőbeteg-gondozó forgalma 10 ezer lakosra
- 1 főre jutó gyógyszerfogyasztás
- ebből TB támogatás
- közforgalmú gyógyszertárak száma
- intézmények területi vonzása
- futó mentő autók száma
- teljesített sürgősségi esetek száma
- mentőállomásokon alkalmazott egészségügyi személyzet száma

Egyéb:

- Biztonság és bűnügyi helyzet alakulásának indikátorai
- Szociális ellátás indikátorai
- Társadalmi részvétel indikátorai

9.2 A TARTALOMKÉPZÉS

9.2.1 A kistérségi információtartalom-képzés első lépcsője

9.2.1.1 A szentlőrinci kistérség kérdőíves állapotfelmérése⁵

1. Bicsérd

- 1.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: jó, van.
- 1.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 100.000 HUF
- 1.3 Teleház: -
- 1.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, van.
- 1.5 Telefon és postaköltség (év): 120.000 HUF
- 1.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 500.000 HUF, Axelero
- 1.7 Önkormányzati információs készülékek: 6 PC, ADSL
- 1.8 Önkormányzati információs szakember: nincs
- 1.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat: van, ADSL
- 1.10 Kábeltévé (lakos): van, 800 fő éri el.
- 1.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 36
- 1.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 1.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 5
- 1.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 1.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 1.16 Térinformatika: nincs
- 1.17 Helyi gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazdaság, 1 Rt, 3 Kft
- 1.18 Közösségi központ: faluház.
- 1.19 Lakosságszám: 1.009 fő
- 1.20 Munkaképes korúak száma: 400 fő
- 1.21 A lakások száma: 300

2. Boda

- 2.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: jó, van.
- 2.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 1,8 M HUF
- 2.3 Teleház: van.
- 2.4 Saját szerver, saját honlap: van.
- 2.5 Telefon és postaköltség (év): 20.000 HUF
- 2.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 250.000 HUF, Axelero
- 2.7 Önkormányzati információs készülékek: 5 PC, ADSL
- 2.8 Önkormányzati információs szakember: van
- 2.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat: van, ADSL
- 2.10 Kábeltévé (lakos): van, 432 fő éri el.
- 2.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 90
- 2.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 60
- 2.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 10
- 2.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma: 9
- 2.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége: nincs.
- 2.16 Térinformatika: nincs
- 2.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazdaság, 7 egyéni vállalkozó
- 2.18 Közösségi központ: műv.ház, teleház.
- 2.19 Lakosságszám: 432 fő
- 2.20 Munkaképes korúak száma: 260 fő

2.21 A lakások száma: 160

3. Bükkösd

- 3.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: rossz, nincs.
- 3.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 100.000 HUF
- 3.3 Teleház: van.
- 3.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, van.
- 3.5 Telefon és postaköltség (év): 1,2 M HUF
- 3.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 48 E HUF
- 3.7 Önkormányzati információs készülékek: 8 PC
- 3.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 3.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat: van, modemes
- 3.10 Kábeltévé (lakos): nincs.
- 3.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 98
- 3.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 40
- 3.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 10
- 3.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma: 15, ISDN
- 3.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége: nincs.
- 3.16 Térinformatika: nincs
- 3.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: szolgáltatás, 40
- 3.18 Közösségi központ: műv.ház.
- 3.19 Lakosságszám: 1.311 fő
- 3.20 Munkaképes korúak száma: 643 fő
- 3.21 A lakások száma: 440

4. Cserdi

- 4.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 4.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 4.3 Teleház:
- 4.4 Saját szerver, saját honlap:
- 4.5 Telefon és postaköltség (év):
- 4.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 4.7 Önkormányzati információs készülékek:
- 4.8 Önkormányzati információs szakember:
- 4.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat:
- 4.10 Kábeltévé (lakos):
- 4.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 4.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 20
- 4.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 4.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma: 6
- 4.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 4.16 Térinformatika:
- 4.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: 2
- 4.18 Közösségi központ: műv.ház, teleház
- 4.19 Lakosságszám: 367
- 4.20 Munkaképes korúak száma: 37
- 4.21 A lakások száma: 147

5. Csonkamindszent

- 5.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:

- 5.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 5.3 Teleház:
- 5.4 Saját szerver, saját honlap:
- 5.5 Telefon és postaköltség (év): 40 E HUF
- 5.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 5.7 Önkormányzati információs készségek:
- 5.8 Önkormányzati információs szakember:
- 5.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 5.10 Kábeltévé (lakos):
- 5.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 50
- 5.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 18
- 5.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 5.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 5.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 5.16 Térinformatika:
- 5.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:
- 5.18 Közösségi központ: műv.ház
- 5.19 Lakosságszám: 176
- 5.20 Munkaképes korúak száma: 80
- 5.21 A lakások száma: 65

6. Gerde

- 6.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: nincs.
- 6.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 500 E HUF
- 6.3 Teleház:
- 6.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, nincs.
- 6.5 Telefon és postaköltség (év): 650 E HUF
- 6.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 50 E HUF
- 6.7 Önkormányzati információs készségek: 8 PC
- 6.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 6.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 6.10 Kábeltévé (lakos):
- 6.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 6.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 6.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 6.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 6.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 6.16 Térinformatika:
- 6.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:
- 6.18 Közösségi központ:
- 6.19 Lakosságszám: 598
- 6.20 Munkaképes korúak száma: 186
- 6.21 A lakások száma: 205

7. Gyöngyfa

- 7.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 7.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 7.3 Teleház:
- 7.4 Saját szerver, saját honlap:
- 7.5 Telefon és postaköltség (év): 200 E HUF
- 7.6 Internet-költség (év), szolgáltató:

- 7.7 Önkormányzati információs készségek:
- 7.8 Önkormányzati információs szakember:
- 7.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 7.10 Kábeltévé (lakos):
- 7.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 25
- 7.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 30
- 7.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 1
- 7.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 7.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 7.16 Térinformatika:
- 7.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazd., egyéni 4, Bt 1, Kft 1, Rt 1
- 7.18 Közösségi központ:
- 7.19 Lakosságszám: 148
- 7.20 Munkaképes korúak száma: 60
- 7.21 A lakások száma: 53

8. Hetvehely

- 8.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 8.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 8.3 Teleház: van.
- 8.4 Saját szerver, saját honlap: nincs.
- 8.5 Telefon és postaköltség (év):
- 8.6 Internet-költség (év), szolgáltató: Magyar Telekom
- 8.7 Önkormányzati információs készségek:
- 8.8 Önkormányzati információs szakember:
- 8.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 8.10 Kábeltévé (lakos): van, 130 főre
- 8.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 130
- 8.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 100
- 8.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 5
- 8.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma: 6, ISDN
- 8.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 8.16 Térinformatika:
- 8.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: 37
- 8.18 Közösségi központ: műv.ház
- 8.19 Lakosságszám: 522
- 8.20 Munkaképes korúak száma: 150
- 8.21 A lakások száma: 153

9. Husztót

- 9.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 9.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 9.3 Teleház:
- 9.4 Saját szerver, saját honlap:
- 9.5 Telefon és postaköltség (év):
- 9.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 9.7 Önkormányzati információs készségek:
- 9.8 Önkormányzati információs szakember:
- 9.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 9.10 Kábeltévé (lakos):
- 9.11 Televíziókészülék (100 lakosra):

- 9.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 9.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 9.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 9.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 9.16 Térinformatika:
- 9.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:
- 9.18 Közösségi központ:
- 9.19 Lakosságszám:
- 9.20 Munkaképes korúak száma:
- 9.21 A lakások száma:

10. Kacsóta

- 10.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 10.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 10.3 Teleház:
- 10.4 Saját szerver, saját honlap:
- 10.5 Telefon és postaköltség (év): 720 E HUF
- 10.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 10.7 Önkormányzati információs készségek:
- 10.8 Önkormányzati információs szakember:
- 10.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 10.10 Kábeltévé (lakos):
- 10.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 40
- 10.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 90
- 10.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 10.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 10.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 10.16 Térinformatika:
- 10.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: kereskedelem, 7.
- 10.18 Közösségi központ: műv.ház.
- 10.19 Lakosságszám: 297
- 10.20 Munkaképes korúak száma: 150
- 10.21 A lakások száma: 98

11. Királyegyháza

- 11.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: van.
- 11.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 500 E HUF
- 11.3 Teleház:
- 11.4 Saját szerver, saját honlap:
- 11.5 Telefon és postaköltség (év): 2 M HUF
- 11.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 70 E HUF
- 11.7 Önkormányzati információs készségek: 7 PC
- 11.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 11.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat: van, modemes.
- 11.10 Kábeltévé (lakos): van, 750 főre.
- 11.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 40
- 11.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 80
- 11.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 2
- 11.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 11.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 11.16 Térinformatika:

11.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: szolgáltatás, agrár, 19 egyéni, 8 Bt, 5 Kft, 3 Rt, 1 szöv.

11.18 Közösségi központ: műv.ház.

11.19 Lakosságszám: 1.065

11.20 Munkaképes korúak száma: 640

11.21 A lakások száma: 310

12. Kovácsszénája

10.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:

10.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):

10.3 Teleház:

10.4 Saját szerver, saját honlap:

10.5 Telefon és postaköltség (év):

10.6 Internet-költség (év), szolgáltató:

10.7 Önkormányzati információs készségek:

10.8 Önkormányzati információs szakember:

10.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:

10.10 Kábeltévé (lakos):

10.11 Televíziókészülék (100 lakosra):

10.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):

10.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):

10.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:

10.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:

10.16 Térinformatika:

10.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:.

10.18 Közösségi központ:.

10.19 Lakosságszám:

10.20 Munkaképes korúak száma:

10.21 A lakások száma:

13. Okorvölgy

13.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:

13.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):

13.3 Teleház:

13.4 Saját szerver, saját honlap:

13.5 Telefon és postaköltség (év):

13.6 Internet-költség (év), szolgáltató:

13.7 Önkormányzati információs készségek:

13.8 Önkormányzati információs szakember:

13.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:

13.10 Kábeltévé (lakos): van,

13.11 Televíziókészülék (100 lakosra):20

13.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 15

13.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):

13.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:

13.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:

13.16 Térinformatika:

13.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: 2

13.18 Közösségi központ:.

13.19 Lakosságszám: 91

13.20 Munkaképes korúak száma: 20

13.21 A lakások száma: 37

14. Pécsbagota

- 14.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 14.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 500 E HUF
- 14.3 Teleház:
- 14.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, nincs.
- 14.5 Telefon és postaköltség (év): 650 E HUF
- 14.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 50 E HUF
- 14.7 Önkormányzati információs készségek:
- 14.8 Önkormányzati információs szakember:
- 14.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 14.10 Kábeltévé (lakos):
- 14.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 14.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 14.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 14.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 14.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 14.16 Térinformatika:
- 14.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: 2
- 14.18 Közösségi központ:.
- 14.19 Lakosságszám: 121
- 14.20 Munkaképes korúak száma: 43
- 14.21 A lakások száma: 45

15. Sumony

- 15.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 15.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 15.3 Teleház:
- 15.4 Saját szerver, saját honlap:
- 15.5 Telefon és postaköltség (év): 300 E HUF
- 15.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 40 E HUF
- 15.7 Önkormányzati információs készségek: 2 PC
- 15.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 15.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat: 2 gép, modemes.
- 15.10 Kábeltévé (lakos):
- 15.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 20
- 15.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra): 30
- 15.13 Internet-sűrűség (100 lakosra): 1
- 15.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 15.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 15.16 Térinformatika:
- 15.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazdaság, 7 egyéni vállalkozó, 2 Bt, 4 Kft, 1 Rt.
- 15.18 Közösségi központ:.
- 15.19 Lakosságszám: 522
- 15.20 Munkaképes korúak száma: 210
- 15.21 A lakások száma: 155

16. Szabadszentkirály

- 16.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 16.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 500 E HUF
- 16.3 Teleház:
- 16.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, nincs.
- 16.5 Telefon és postaköltség (év): 650 E HUF
- 16.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 50 E HUF
- 16.7 Önkormányzati információs készségek:
- 16.8 Önkormányzati információs szakember: nincs
- 16.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 16.10 Kábeltévé (lakos):
- 16.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 16.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 16.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 16.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 16.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 16.16 Térinformatika:
- 16.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:.
- 16.18 Közösségi központ: ifj.-i klub.
- 16.19 Lakosságszám: 822
- 16.20 Munkaképes korúak száma: 450
- 16.21 A lakások száma: 304

17. Szentkatalin

- 10.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 10.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 10.3 Teleház:
- 10.4 Saját szerver, saját honlap:
- 10.5 Telefon és postaköltség (év):
- 10.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 10.7 Önkormányzati információs készségek:
- 10.8 Önkormányzati információs szakember:
- 10.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 10.10 Kábeltévé (lakos):
- 10.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 10.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 10.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 10.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 10.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 10.16 Térinformatika:
- 10.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:.
- 10.18 Közösségi központ:.
- 10.19 Lakosságszám:
- 10.20 Munkaképes korúak száma:
- 10.21 A lakások száma:

18. Szentlőrinc

- 18.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: jó, igen.
- 18.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 18.3 Teleház: van.
- 18.4 Saját szerver, saját honlap: igen, van.
- 18.5 Telefon és postaköltség (év): 2,2 M HUF

- 18.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 200 E HUF, Drávanet
- 18.7 Önkormányzati információs készségek: 30 PC, ADSL
- 18.8 Önkormányzati információs szakember: van.
- 18.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 18.10 Kábeltévé (lakos): igen,
- 18.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 18.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 18.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 18.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 18.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 18.16 Térinformatika:
- 18.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazdaság, .
- 18.18 Közösségi központ: műv.ház, teleház.
- 18.19 Lakosságszám: 7.033
- 18.20 Munkaképes korúak száma:
- 18.21 A lakások száma: 2.400

19. Velény

- 19.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: nincs.
- 19.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 500 E HUF
- 19.3 Teleház:
- 19.4 Saját szerver, saját honlap: nincs,nincs.
- 19.5 Telefon és postaköltség (év): 650 E HUF
- 19.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 50 E HUF
- 19.7 Önkormányzati információs készségek:
- 19.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 19.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat:
- 19.10 Kábeltévé (lakos): nincs.
- 19.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 19.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 19.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 19.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 19.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 19.16 Térinformatika:
- 19.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: 2.
- 19.18 Közösségi központ:.
- 19.19 Lakosságszám: 179
- 19.20 Munkaképes korúak száma: 59
- 19.21 A lakások száma: 62

20. Zók

- 20.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 20.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 20.3 Teleház:
- 20.4 Saját szerver, saját honlap: nincs, van.
- 20.5 Telefon és postaköltség (év): 60 E HUF
- 20.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 20.7 Önkormányzati információs készségek:
- 20.8 Önkormányzati információs szakember: nincs.
- 20.9 Iskolai készségek, szaktanterem, kapcsolat: 1, ADSL
- 20.10 Kábeltévé (lakos): van, 200 főre

- 20.11 Televíziókészülék (100 lakosra): 36
- 20.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 20.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 20.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 20.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 20.16 Térinformatika:
- 20.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma: mezőgazdaság.
- 20.18 Közösségi központ: Faluház.
- 20.19 Lakosságszám: 298
- 20.20 Munkaképes korúak száma: 120
- 20.21 A lakások száma: 100

21. Dinnyeberki

- 21.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat:
- 21.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év):
- 21.3 Teleház:
- 21.4 Saját szerver, saját honlap:
- 21.5 Telefon és postaköltség (év): 180 E HUF
- 21.6 Internet-költség (év), szolgáltató:
- 21.7 Önkormányzati információs készülékek: 2 PC
- 21.8 Önkormányzati információs szakember:
- 21.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat:
- 21.10 Kábeltévé (lakos):
- 21.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 21.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 21.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 21.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma:
- 21.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:
- 21.16 Térinformatika:
- 21.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:.
- 21.18 Közösségi központ:.
- 21.19 Lakosságszám: 100
- 21.20 Munkaképes korúak száma:
- 21.21 A lakások száma: 45

22. Helesfa

- 22.1 Informatikai helyzet, saját belső hálózat: jó, van.
- 22.2 Informatikai fejlesztési költségvetés (év): 50 E HUF
- 22.3 Teleház: van.
- 22.4 Saját szerver, saját honlap: nincs.
- 22.5 Telefon és postaköltség (év): 70 E HUF
- 22.6 Internet-költség (év), szolgáltató: 330 E HUF, T-Online
- 22.7 Önkormányzati információs készülékek: 4 PC
- 22.8 Önkormányzati információs szakember:
- 22.9 Iskolai készülékek, szaktanterem, kapcsolat:
- 22.10 Kábeltévé (lakos):
- 22.11 Televíziókészülék (100 lakosra):
- 22.12 Telefon-sűrűség (100 lakosra):
- 22.13 Internet-sűrűség (100 lakosra):
- 22.14 Közösségi hozzáférésű számítógépek száma: 6 PC, ISDN
- 22.15 Önkormányzati információk, nyomtatványok elérhetősége:

- 22.16 Térinformatika:
- 22.17 Gazdasági főtevékenység, vállalkozások száma:.
- 22.18 Közösségi központ:.
- 22.19 Lakosságszám: 583
- 22.20 Munkaképes korúak száma:
- 22.21 A lakások száma: 120

9.2.1.2 A szentlőrinci kistérség jövőképe-felmérés típusú kérdőív összegzése⁶

1. Bicsérd

- 1. Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv; agrárinformatika, távmunka-hálózat, földhivatali projekt, Matáv, hálózatosodás.
- 2. Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja:
- 3. Információs műveltség, oktatás: művészeti iskola,
- 4. Tudásalapú gazdaság és társadalom: távmunka-hálózat; rendezvényturizmus, művésztelep; skanzen;
- 5. eKözigazgatás: kistérségi szerver, e-pontok; földhivatali projekt; infrastruktúra-fejlesztés;
- 6. Kitérési lehetőségek: biogazdaság, szélerőmű-park; sertés- és szarvasmarha-telep, hígtrágya-kezelés;

2. Boda

- 2.1 Információs infrastruktúra – információs közmű:
- 2.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja:
- 2.3 Információs műveltség, oktatás:
- 2.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom:
- 2.5 eKözigazgatás:
- 2.6 Kitérési lehetőségek:

3. Bükkösd

- 3.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, optikai kábel; hálózatosodás;
- 3.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: helyi kábeltévé, VoIP; teleház-fejlesztés;
- 3.3 Információs műveltség, oktatás: képzés helyi tanfolyamokon; kutatóhelyek kihelyezése;
- 3.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: gépesítés helyett élőmunka-foglalkoztatás; helyi alapanyagok feldolgozóipara;
- 3.5 eKözigazgatás: igen; települések közötti hálózatosodás; ált. infrastruktúra-fejlesztés;
- 3.6 Kitérési lehetőségek: kőfejtés (márvány), gyógynövénytermesztés, méhészet, biogazdálkodás; kecsketartás; légi közlekedés, 6-os út fejlesztés;

4. Cserdi

- 4.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv, hálózatosodás,
- 4.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: a tudásvagyon felmérése; falutörténeti portál;
- 4.3 Információs műveltség, oktatás: a régió egyetemeinek erősítése; településmarketing;
- 4.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: e-turizmus, e-ker; távmunka;
- 4.5 eKözigazgatás: e-közig;
- 4.6 Kitérési lehetőségek: vadgazdálkodás; turizmus, közlekedés (pogányi reptér projekt);

5. Csonkamindszent

- 5.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, hálózatosodás;
- 5.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: Mindszent-portál;
- 5.3 Információs műveltség, oktatás: a régió egyetemeinek erősítése; a tudásvagyron felmérése; hagyománykutatás;
- 5.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: Vikendfalu-projekt; erdősítés;
- 5.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés; e-közig; kistérségi portál;
- 5.6 Kitérési lehetőségek: idegenforgalom;

6. Gerde

- 6.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: telefon, olcsó PC, Internet, hálózatosodás; helyi tévé és rádió;
- 6.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja;
- 6.3 Információs műveltség, oktatás: központi közösségi ház; a tudásvagyron felmérése; középiskolai és felsőoktatási intézmények erősítése,
- 6.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: biotermék, energiafű; térségi szakképzés igények szerint; turizmus-fejlesztés; élelmiszeripari termékek fejlesztése;
- 6.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés; e-közig;
- 6.6 Kitérési lehetőségek: állat- és növényhulladék feldolgozó üzem; állattartás; közlekedés-fejlesztés és turizmus;

7. Gyöngyfa

- 7.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: széles körű közösségi elérés és hozzáférés;
- 7.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja;
- 7.3 Információs műveltség, oktatás:
- 7.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: munkahely-teremtés;
- 7.5 eKözigazgatás: e-közig;
- 7.6 Kitérési lehetőségek: közlekedés-fejlesztés;

8. Hetvehely

- 8.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv;
- 8.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja;
- 8.3 Információs műveltség, oktatás: többfunkciós központ a képzéshez;
- 8.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: turizmus, üdülőfalu;
- 8.5 eKözigazgatás: e-közig; ált. infrastruktúra-fejlesztés;
- 8.6 Kitérési lehetőségek: Strabag cementmű, hulladékkezelés;

9. Husztót

- 9.1 Információs infrastruktúra – információs közmű:
- 9.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja;
- 9.3 Információs műveltség, oktatás:
- 9.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom:
- 9.5 eKözigazgatás:
- 9.6 Kitérési lehetőségek:

10. Kacsóta

- 10.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: teleház; olcsó PC, Internet, szélessáv; kistérségi szerver;
- 10.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: tartalomszolgáltatás;
- 10.3 Információs műveltség, oktatás: ifjúsági informatikai program; a régió egyetemeinek fejlesztése;
- 10.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: inkubátorház; e-turizmus, horgászturizmus;
- 10.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés; e-közig, területmarketing;
- 10.6 Kitérési lehetőségek: csatlakozás az autópályához; Drávatej; élelmiszer-feldolgozás, kilépés az interregionális piacra; környezetvédelmi projekt;

11. Királyegyháza

- 11.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: szélessáv; teleház, optikai kábel; saját honlap;
- 11.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: tartalomszolgáltatás;
- 11.3 Információs műveltség, oktatás: kábeltevé; tréningek; informatikai terem 16 géppel;
- 11.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: távmunka; biogazdálkodás; gyógynövénytermelés, export;
- 11.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés;
- 11.6 Kitérési lehetőségek: Strabag-fejlesztés, raktározás; ipari park, termálvíz; vágóhíd;

12. Kovácsszénája

- 12.1 Információs infrastruktúra – információs közmű:
- 12.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja:
- 12.3 Információs műveltség, oktatás:
- 12.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom:
- 12.5 eKözigazgatás:
- 12.6 Kitérési lehetőségek:

13. Okorvölgy

- 13.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: telefon, olcsó PC, Internet, szélessáv, hálózatosodás; teleház;
- 13.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: saját portál; tartalomszolgáltatás;
- 13.3 Információs műveltség, oktatás: teleház; távmunka; oktatási lehetőségek;
- 13.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom:
- 13.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúrafejlesztés; e-közig;
- 13.6 Kitérési lehetőségek: falusi és vadászturizmus; Strabag cementgyár; radioaktív hulladékok kezelése, tárolása;

14. Pécsbagota

- 14.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv; hálózatosodás;
- 14.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: saját honlap, tartalomszolgáltatás; kistérségi portál; településtörténet, hagyománykutatás;
- 14.3 Információs műveltség, oktatás: helyi képzés, tréning;

14.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: e-gazd., e-ker.; Itá-promóció; regionális kompetenciaközpont;

14.5 eKözigazgatás: e-közig; e-pontok; kistérségi központ és hálózat;

14.6 Kitérési lehetőségek: veszélyeshulladék-kezelés, agrár- és élelmiszeripari fejlesztés; autópálya-fejlesztés;

15. Sumony

15.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv, hálózatosodás; mobiltelefon erősítő;

15.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja;

15.3 Információs műveltség, oktatás: helyi oktatás, tréning; a régió egyetemeinek erősítése;

15.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom:

15.5 eKözigazgatás: e-közig, területmarketing;

15.6 Kitérési lehetőségek: cementgyár (Strabag)

16. Szabadszentkirály

16.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv;

16.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja; honlapkészítés, tartalomszolgáltatás;

16.3 Információs műveltség, oktatás: helyi oktatás, képzés;

16.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: e-turizmus;

16.5 eKözigazgatás: e-pontok; e-közig;

16.6 Kitérési lehetőségek:

17. Szentkatalin

17.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: telefon, szélessáv, Internet; teleház;

17.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja; napra kész adatbázis a szolgáltatások elérésére;

17.3 Információs műveltség, oktatás: teleház; helyi oktatás, képzés;

17.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: távmunka; nukleáris hulladék-kezelés; a természeti adottságok hasznosítása, a környezet állapotának megtartása; állattenyésztés;

17.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés;

17.6 Kitérési lehetőségek: tórendszer, idegenforgalom, vadászat; állattenyésztés; Strabag (cementmű);

18. Szentlőrinc

18.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, telefon, Internet, szélessáv, hálózatosodás;

18.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyron elektronizációja, digitalizációja, informatizációja; Szentlőrinc-portál fejlesztése, tartalomszolgáltatás;

18.3 Információs műveltség, oktatás: helyi oktatás; távmunka;

18.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: inkubátorház; logisztikai központ;

18.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés; e-közig központosítás; területmarketing;

18.6 Kitérési lehetőségek: közlekedés, úthálózat; geotermikus energia; borászat;

19. Velény

19.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó Internet; hálózatosodás; telekunyó;

19.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: tartalomszolgáltatás;
19.3 Információs műveltség, oktatás: tanárok informatikai képzése; a régió egyetemeinek erősítése; a tudásvagyon összegyűjtése;
19.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: ipari park; „borút”-program;
19.5 eKözigazgatás: e-pontok, faluház; e-közig;
19.6 Kitörési lehetőségek: úthálózat; Szent Antal-zarándokút; agrár-élelmiszeripari fejlesztés; turizmus; hulladékkezelés;

20. Zók

20.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv; hálózatosodás, Teleház-fejlesztés
20.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: a helyi tudásvagyon felmérése;
20.3 Információs műveltség, oktatás: régészeti kutatások; a régió egyetemeinek erősítése; hagyomány beemelése a tananyagba;
20.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: „művészeti iskola”; környezetvédelmi beruházások; távmunka-hálózat;
20.5 eKözigazgatás: igen;
20.6 Kitörési lehetőségek: skanzen, csatlakozás a „Borúthoz”

21. Dinnyeberki

21.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, szélessáv; hálózatosodás; teleház;
21.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: modell kísérleti portál;
21.3 Információs műveltség, oktatás: régiós középiskola telepítése;
21.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: e-gazd, e-ker; gyors, közvetlen tájékoztatás;
21.5 eKözigazgatás: e-közig; ált. infrastruktúra-fejlesztés;
21.6 Kitörési lehetőségek: közlekedés-fejlesztés, távmunka-projekt; tó körüli turizmus;

22. Helesfa

22.1 Információs infrastruktúra – információs közmű: olcsó PC, Internet, hálózatosodás;
22.2 Tartalomfejlesztés: az információvagyon elektronizációja, digitalizációja, informatizációja: tartalomszolgáltatás;
22.3 Információs műveltség, oktatás:
22.4 Tudásalapú gazdaság és társadalom: falusi és vadászturizmus;
22.5 eKözigazgatás: ált. infrastruktúra-fejlesztés;
22.6 Kitörési lehetőségek: állattenyésztés, növénytermesztés, biogazdálkodás; egészségmegőrző üdülőcentrum, tórendszer;

9.2.1.3 A Szentlőrinci kistérség falvainak története a szemantikus webtérképek szerint⁷

Önkormányzat neve: Bicsérd
Polgármester neve: Vér József
Jegyző neve: dr. Magdó Szilárd
Lakosságszám (fő): 981 (1910-ben Nagybicsérd, 628 fő, Kisbicsérd 527 fő)
Cím: 7671 Bicsérd, Alkotmány tér 3.
Tel.: +36-73/ 472-299
Fax: +36-73/ 472-299

A község neve írott forrásokban 1232-ben bukkan fel először egy oklevél kapcsán. A XVI. sz. pápai lajstromokban Bulchir illetve Bulchird néven említődik. A község a törökdhódolást ha nagy veszteségekkel is de túlélte. A XVI.-XVII.század eseményeit a nemesi loklevél megszerzéséért folytatott harc jellemezte, ami korántsem volt egyszerű, hiszen a település nem volt nemesi falu. 1837-ben építettett új templomot a Pécsi Székes-káptalan az 1232-ben már meglévő plébániának. A XVIII.század elején a falu népessége elköltözött jelenlegi helyére és kettévált Kis- illetve Nagybicsérd néven, így 1950-ig a két falu önálló település, majd újra egyesültek.

Gazdag leletanyag erősíti, hogy a Mursa-Sopianae-Savaria útvonallal is érintkező település már a római korban lakott hely. Nevét Bulchir, Bulcherd formában olvashatjuk először 1232-ben. Ekkor már plébániája, temploma van. A népes település lélekszáma a török hódoltság idején fogyatkozik meg, sőt a falu a XVII-XVIII. század folyamán odébb is költözik jelenlegi helyére, majd 1886-ban válik Kisbicsérd és Nagybicsérd néven ketté, s lesznek önállóak egészen 1950-ig. 1787-től önálló plébánia, 1837-ben épül új templom a katolikus faluban a Mi Urunk Jézus Krisztus mennybemenetelének tiszteletére. A község döntően magyar lakosságú, amely 1950-ben ismét Bicsérdeként szerepel, és évtizedekig Boda és Zók körjegyzőségi székhelye is. Jellemző, hogy már a hatvanas évektől jelentős humán szolgáltatói szférával rendelkezett, amely a gyorsan fejlődő, életképes falut a leteleplők számára ma is az átlagnál vonzóbbá teszi, nem is szólva élénk civil életéről, kultúrát támogató önkormányzati politikájáról.

Önkormányzat neve: Boda
Polgármester neve: Kovács Győző
Jegyző neve: dr. Bunna Gyula
Lakosságszám (fő): 417 (1910-ben 642 fő)
Cím: 7672 Boda, Petőfi u. 28.
Tel.: +36-73/ 709-252
Fax: +36-73/ 472-079

A község neve a Buda, Boda, Budimér szláv eredetű személynévből származtatható. Jellegzetes baranyai aprófalú. A bronzkor korai szakaszában a Somogyvár-Vinkivci kultúra népe élt itt, amit felváltott a halomsíros kultúra népe. A rómaiak korából több értékes lelet került elő. A településen Szent István idejében valószínűleg vár épült. A középkor folyamán saját plébániával rendelkezett, ami a település jelentős szerepét mutatja. A török hódoltság ideje alatt folyamatosan lakott település, népessége azóta magyar. A XVIII.sz-ban Preuner-birtok, később az Eszterházy család birtokába kerül. Mai temploma 1908-ban épült Keresztelő Szent János tiszteletére. Kellemes kikapcsolódást nyújthat a település 1996-ban kialakított horgásztava és a mintegy három hektáros emlékpark. A tavat a Mecsek-alja Horgászegyesület kezeli.

A bronzkorról több lelet is vall, a halomsíros kultúra népe is járt ezen a tájon, tudnak római sírkövekről, őrtoronyról, hídról és útról, sőt kőeszközökről. Az egyik vándorló népközösség olyan kerámiát készített, amelynek a szájszélén turbánként tekercselt a dísz. A későbbi magyar királyi területet 1241-ben említi először okirat. A falunév a szláv Buda változata. Létezett Kisboda, mit nemegyszer ágyúztak törökök. Elhagyott templom-alapok fedezhetők fel a Pusztaszentegyház-dűlőben, sőt a Bótos-kútnál. Elpusztult faluelődről mesélnek a régiek a Hamvas-domb, a Tsz-kút kapcsán, míg a Pénz-gödörben rejtett érmék után szoktak kutatni a gyerekek. A dűlőnév-jegyzék említi Török- várat, Vár-hegyet, sőt Béka-várat. Az első kettő formáján jól látszik, hogy erődített hely, amelyek virágkorukban föld- és palánkerőségek voltak. A török hol feldúlta, hol megerősítette őket, és a faluhatár magaslatairól, így a Csontavas részből sokszor lőtte Kisbodát. A csatározás okát még nem tudták kideríteni a helytörténelmet kedvelő lakók. A települést a hódoltság alatt lakták, 1930-ban 660 magyar élt itt. A lélekszám 1940-ben 650, 1992-ben 407, most pedig 425. A település ősi nyitottságát, helyi közösségi összetartozását valahol a szőlőhegy jelképezi. Mind több pécsi is vásárolt telket. A hegyi szőlőkultúra félkaréyban öleli a falumagot. Aki erre kirándul, keresse fel, hisz szép látványt nyújt a 80 esztendeje a Tóth-família által emelt kis Szűzanya-kápolna,

ahová hálából emléktáblákat helyeztek el. Mutatósak a szőlőbirtokosok nevét is jelző présházhomlokzatok. Az így jelzett Vátyi-féle présház majdnem két évszázados. A szőlőhegyiek várhatóan idén megkapják a hegyközségbe sorolást, és nincs kizárva, hogy az ún. fehérborúthoz csatlakoznak.

Önkormányzat neve: Bükkösd
Polgármester neve: Nagy József
Jegyző neve: Wenczel Tibor
Lakosságszám (fő): 1305 (1910-ben 806 fő)

Bükkösd három település egyesítéséből jött létre. Az eredeti Bükkösdhöz 1950-ben Megyefa, 1979-ben pedig Gorica csatlakozott. A neve 1448-ban bukkan fel írott forrásokban Naghbekes alakban, későbbi változata Bykesd. Megyefa a Megyefalva név rövidült változata. Gorica neve 1542-ben Erdi alakban fordult elő írott forrásokban, amelyet a betelepült szerbek cseréltek fel Goricára. A török hódoltság alatt elnéptelenedett település 1746 körül kezd benépesülni németekkel és magyarokkal. Megyefa és Gorica a török uralom alatt elnéptelenedett, és a 18. illetve a 17. században kezdtek az előbbibe magyarok és németek, az utóbbiba szlávok és németek betelepülni. A 18. századtól a Horváth család, a Petrovszky család, majd a Jeszenszky család birtokolta. 1739-ben épült kápolnája Keresztelő Szent János tiszteletére. A Jeszenszky család 1788-1790 között római katolikus templomot építtetett. 1787-ben a Petrovszky család kastélyt építtetett copfstílusban, amely a Jeszenszky család birtokába került. A kastély parkja védett. A Jeszenszky család nevéhez fűződik a Megyefán 1788-ban épült másik kastély, amely méreteiben jóval kisebb a bükkösdinél. A Török kútnak nevezett helyet 1792-ben Petrovszky Zsigmond építtette. Említésre méltó műemléke még a Kálvária és a 1903-ban emelt harangláb. A település az 1930-as években mezővárosi rangot kapott, évi négy vásártartási joggal.

Neve 1448-ban bukkan fel először az írott forrásokban Naghbekes, majd később Bykesd alakban, amely bükkfával benőtt helyre utal. Megyefa a Megyefalva rövidült változata. A régmúltról kelta tűzhely és egy római falu nyomai árulkodnak. Korán plébániával rendelkező település, amely a török hódoltság alatt elnéptelenedik. 1746-tól németek és a környékről érkező magyarok telepednek le itt. 1970-ben magyar faluként tartják számon 1826 lakossal. A hasonló sorsú Megyefa kőbányájáról és mészegetőiről volt nevezetes. 1788-90-ben a Petrovszky család építtet katolikus templomot, melyet 1790-ben szentelnek fel Szűz Mária és Nepomuki Szent János tiszteletére. A megye egyik legjelentősebb műemléke, a copf stílusú kastélyt 1787-ben építteti a család. A soroltaknak jó gazdája lesz a Megyefán kastélyt emelő Jeszenky család. A harangláb Hahn János helyi kőművesmester munkája. A műemlékekben gazdag Bükkösdön jelentős a vállalkozások száma, közéleti élelvensége, műemlékei és a táj szépsége miatt is az egyre vonzóbb falvak egyike Baranyában.

Önkormányzat neve: Cserdi
Polgármester neve: Jászberényi Márta
Jegyző neve: Venczel Tibor
Lakosságszám (fő): 359 (1910-ben 344 fő)
Cím: 7683 Cserdi, Fő u. 17/A.
Tel.: +36-73/ 378-504

A község neve 1326-ban bukkan fel először írott forrásokban Chereg néven, de egy 1450-ből származó okirat már Cherdy néven említi. A római időkből kerültek elő szórványtelepek, valamint mamutcsontok. A középkorban jobbágytelepülés. A török hódoltság idején alatt is folyamatosan lakott volt. Az 1800-as években kezdődött meg a német népesség betelepülése, számuk a XX. század elejére elérte a 10%-ot. Templomát Szent Márton tiszteletére építették 1851-ben. Lakossága római katolikus vallású.

A helységet először egy 1326-ban datált oklevél említi Chereg változatban. A mai idők közül néhányan használják a Serdit is. A ser, sir, sűr ige g-képzős származékának az értelme: szövevényes, bozotos hely. A szőlőhegyen római sírokról és őrtoronyról, míg a teleház

feletti dombon még régebbi, tehát őskori sírhelyekről tudnak. Római hadiút vezetett a Csapásban. Néhány portán nagy faragott útköveket és sírfedő téglalapokat őriznek az eltűnt útvonal környékéről. Hajdani középkori falura utalnak a felszíni kerámiatöredékek a szőlőhegyi Csöpögönél, a volt tsz-istállónál, a Küesben, a Gondos-tanyánál, valamint a Borsós-kertnél. Az utóbbi két helyen a szájhagyomány szerint a Szarkád nevű középkori helység terült el. Nincs kizárva, hogy a Turcsiny-dűlőben ugyancsak faluelőd létezett. Őslakók állítják, hogy a Rezula-dűlőben a templomos lovagrendnek kisebb köegyháza magasodott. Az ófalut a jelenlegi templom környékére teszik, ahol a kertek végében időnként emberi csontokat találnak. Birtokoltak a határban a szentlőrinci keresztések, a Batthyány-, a Brenner-, az Eszterházy-, a Horváti-, az Istvánffy-, valamint a Szigfried-család.

Önkormányzat neve: Csonkamindszent
Polgármester neve: Ropoli László
Jegyző neve: dr. Karakán Béla
Lakosság (fő): 174 (1910-ben 265 fő)
Cím: 7940 Csonkamindszent, Fő u. 12.
Tel.: +36-73/ 371-500

Az ősi település első neve Okor- vagy Okrimindszent volt. Az Árpád-korban bencés apátság létesült területén, ami a török hódoltság idején elpusztult, majd újraépítették. A név előtagja a Csonta család nevét őrzi. Római katolikus temploma 1902-ben épült.

A település történelmét pillanatnyilag egy hajdanvolt bencés monostor históriája határozza meg. Annyit tudni, hogy az első okleveles említés 1554-ből való Chonta Myndzenth alakban, majd ugyanebből az évből létezik a Dolnamindszend változat is, ami megnevezésben a dolna alsót jelent. Kellett tehát lenni egy felsőváltozatnak is. Erről azonban senki sem tud napjainkban. Feltehető, hogy a Csonta alapszóban egy birtokos neve maradt fenn, mások viszont a csonka magyar melléknevet sejtik benne. A néphit és Lengyeltóti János helytörténész szerint ugyanis a török hódítók meglőtték a templomtornyot, amely összeomlott, és hosszú időn át csonkán állt. Napjainkban is sokan azt tartják, hogy a kolostor, vagyis a monostor évszázadokon át fennállt, és befolyásolta a bencés rendi tagjai révén a község mai életét is. Létezett az okormindszenti bencés apátság, az apáti címet nem is oly rég az egyik szigetvári plébános is megkapta. A hajdani kolostor-monostor helyén szántás és ásás után hemzsegek a középkori kerámia-töredékek és az emberi csontok. Látni üregeket, tömegsírok nyomait. Régészek nemigen jöttek, hogy végleg feltárják a területet, tisztázandó azt, hogy kik is lakhattak itt.

Önkormányzat neve: Gerde
Polgármester neve: Fehér János
Jegyző neve: dr. Bunna Gyuláné
Lakosság (fő): 549 (1910-ben 320 fő)
Cím: 7952 Gerde, Petőfi u. 90
Tel.: +36-73/ 373-428

Első írásos említése 1216-ra tehető. Az Árpádok alatt a birtokosai feltehetőleg köznemesek, elnevezése ekkor Guerdei. A középkorban a mai településtől nyugati irányban, az Acsóta és Füzes-víz összefolyásánál feküdt, ahol révhely és templom is volt.

A települést először 1216-ban említette oklevél Guerdei formában. 1232-ből ismert a Guredey megnevezés is. Az alapszó: Gerd, régi magyar személynév és az é-képző révén az az értelme, hogy egy Gerd nevű emberé ez a terület. Van, aki a szláv ágyás, dűlő jelentésű gréda szóból eredezteti a földrajzi jelölést. A népi hiedelem azt állítja, hogy egy Gerede nevű bajvívó bajnok (lovag) lakott e tájon, és az ő neve maradt fenn a falujelölésben. Őskori, például kő- és rézkori településnyomokról nem tudnak a határban a helyi kutatók. Így Kozma Józsefné és Balázs Anna sem. Annál gazdagabb viszont a középkori felszíni régészeti leletanyag. Például az Aga-rétben a hódoltság idején törökök éltek egy helységben. Kisebb vár állt itt, malomköveket és tégladarabokat lehet erre találni. Gerde ősi területe a Téglás-dűlőben, az

Acsóta- és a Fűzes-víz összefolyásánál, a mai falutól nyugati irányban egy mocsár övezte kiemelkedő háton keresendő. Itt révhely létezett és magasodott egy templom. Egyes szakértők szerint a helység a Velény nevű híres birtoktesthez tartozott és az Árpád-kor alatt gazdag köznemesek birtokolták a részeit. Feltehető, hogy az 1929-ben Gerdével egyesített Kisvarjas és Rugásd faluhelyek is középkori eredetűek. Egyik elődfalura utal a mai címer egyik jelképe: a tölgy tetejében ülő rigó. Más régi helység is létezett a mai közigazgatási területen, mint a Fűzesd vagy a Körös, de ezekről már csak törött cserepek vallanak. Az utóbbi területén monostor is épült. Történelmi értékű határrész-megnevezések a következők is: Borotfa, Szentiváni mező, Török föld, Vaskapu, Bököny. Ez utóbbi egy darabja sírkert volt.

Önkormányzat neve: Gyöngyfa
Polgármester neve: Kovacsevics László
Jegyző neve: dr. Királyné Szabó Rozália
Lakosságszám (fő): 138 (1930-ban 352 fő)
Cím: 7954 Gyöngyfa, Petőfi u. 32.
Tel.: +36-73/ 340-020

1929-ben Hernádfa és Rónádfa egyesítésével alakult. A Hernádfalva névre 1378-ból, a Lóránfalva névre / a Rónádfa névelőzményére / 1542-ből van írásos adat. A két település határvonalán áll az 1826-ban épült kazettás mennyezetű, copfstílusú református temploma.

A település Hernádfalva néven 1426-ban bukkan fel először a korai írásos forrásokban, majd Hernautfalua, Hernaldfalwa alakban is. A falu egészen 1930-ig Harnádfa és Rónádfa néven elkülönült, sőt a „határmezsgyén” épült fel 1826-ban a kazettás mennyezetű református templom és a lelkészlakás is. A jó termőföldekkel határos, védett tölgyfással kísért településen nagy hagyománya volt az állattartásnak, a mezőgazdaságnak, valamikor több száz lakosa volt, sőt a múlt században egészen a hatvanas évekig önálló tanácsal rendelkezett, csak 1968-ban csatolják Királyegyházához. A rendszerváltással járó munkanélküliség azonban az átlagosnál is sokkal súlyosabban érintette Gyöngyfát. Az Ormánság határán fekvő 140 lelkes aprófalú lélekszáma ezekben az években indult csak növekedésnek, de az infrastruktúra, az életfeltételek jelentősebb fejlesztésére kizárólag állami támogatással gondolhatnak. Ma a királyegyházi körjegyzőséghez tartozik.

Önkormányzat neve: Hetvehely
Polgármester neve: ifj. Wagner Antal
Jegyző neve: dr. Hurda Gyula
Lakosságszám (fő): 588 (1910-ben 598 fő)
Cím: 7681 Hetvehely, Rákóczi u. 38.
Tel.: +36-73/ 378-410

A falu Árpád-kori település, amit az ebből a korból származó temploma is bizonyít. Írásos emlékekben először 1542-ben bukkant fel Hethfehel alakban. A település 1559-ben a pécsi káptalan birtoka volt. A török uralom ideje alatt elnéptelenedett, és újbóli benépesítése új helyen, 1733-ban kezdődött. Első telepesei magyarok, horvátok és németek voltak, majd rövidesen a németesség került túlsúlyba. A magyar lakosság részaránya csak a múlt század végétől kezdett növekedni. A II. világháború után a németek egy részét kitelepítették. A község római katolikus, gótikus stílusú, műemlék temploma a XIII. század végén épült. Először a XIV. században, majd a XVIII. században alakították át és bővítették ki. A templom középkori eredetű falkepein kívül egy XIV. századi keresztelőmedence látható. Az ősi templom minden bizonnyal a pécsi pálosok Jakab-hegyi kolostorához tartozott, a remeteházzal együtt.

A község Árpád-kori település, amit az ebből a korból származó temploma is bizonyít. Ennek ellenére a mai neve először 1542-ben fordul elő az írásos emlékekben Hethfehel alakban. Maga a név a magyar hétfő és a magyar hely főnevek összetételéből keletkezett, amely azzal kapcsolatos, hogy a faluban egykor hétfőnként tarthatták a hetivásárt. Az ősi település 1559-ben a pécsi káptalan birtoka volt. A török hódoltság alatt teljesen elnéptelenedett, az itt lakók csak viszonylag későn telepedtek meg újra a községben. A

lakosságon belül a magyarság aránya a múlt század végétől emelkedni kezdett. Főleg az akkor létesített külterületekre települtek az új lakosok. A lakosság létszáma az elmúlt időszak alatt nem csökkent, hanem növekedett. A néphagyomány szerint a faluban régen 70 házhelyet regisztráltak. Azt is állítják, hogy az itt élő emberek régen barmaikat hétfői napon engedték ki a legelőre, ezért lett a falu neve Hétfühel. A község jó szervezéssel és összefogással az utóbbi években a gyorsított fejlődés útjára lépett. Ehhez minden adottsággal rendelkezik. A településfejlesztésben első helyen szerepel az infrastruktúra, az intézményi hatékonyság javítása, a vállalkozók letelepítése, a turizmus feltételeinek megteremtése, az üdülőfalukialakítása, valamint egy rehabilitációs központ megvalósítása.

Önkormányzat neve: Husztót
Polgármester neve: Pataki István
Jegyző neve: dr. Patacsi József
Lakosságszám (fő): 89 (1910-ben 206 fő)
Cím: 7678 Husztót, Kossuth L.u.11.
Tel.: +36-72/ 498-623
Fax: +36-72/ 498-623

Az eddig ismert írott források először 1542-ben említik: Hozwth alakban. A terület a középkorban a Györgyeni kolostor, majd a pécsi káptalan, később pedig a pécsi pálosok tulajdona volt. A török hódoltság alatt lakott hely volt, és csak a felszabadító háborúk idején néptelenedett el. Még a XVII. század elején is lakatlan volt. A környék magyar falvaiban élők 1729-ben népesítették be újra. Római katolikus templomát 1868-ban Szent Teréz tiszteletére építették.

A falu a hosszú melléknevünk és a tót népnév összetételéből ered. A község a domborzati viszonyokhoz alkalmazkodva, halmazos településszerkezetű, a középkorban a Pécsi Káptalan majd a pécsi pálosok birtoka. A török hódoltság végén elnéptelenedik, majd a XVIII. századra ismét benépesül. A magyarok lakta település katolikus templomát 1868-ban Szent Teréz tiszteletére emelik. A községet gyenge termőtalajú földek határolják, de a rétek és a közeli erdők révén fejlett állattenyésztés – hagyományosan a szarvasmarhatartás – honosodott meg Husztóton. A múlt század első felében a falu lélekszáma megközelítette a háromszáz főt, és önálló katolikus népiskolával is rendelkezett. Puszká János erdővédő nevéhez 120 hektár terület fásítása kötődik, Salamon Márton kisbirtokos vezetése alatt háborús emlékművet emeltek Husztóton. A csendes, festői környezetű falucska zártsága, infrastrukturális hátrányai miatt nem gondolkodhat a falusi turizmus lehetőségeiben, noha központjában műemléki értékű temploma ritka látnivaló, a falu közelében tavak, erdők nyújtanak kínálatot az idelátogatóknak. A rendszerváltás utáni években az uránbányából „leszerelők” döntő többsége nyugdíjas lett, a más szakmában dolgozók ma is ingáznak. A munkanélküliség nem jellemző a fejlődés erősödő jeleit mutató faluban. Az erdők, a közeli tavak a turizmus esélyeit kínálják a ma még elzárt, gyönyörű fekvésű falunak.

Önkormányzat neve: Kacsóta
Polgármester neve: Papp Zoltán
Jegyző neve: dr. Ozorai Ferenc
Lakosságszám (fő): 189 (1910-ben 426 fő)
Cím: 7940 Kacsóta, Kossuth u. 49.
Tel.: +36-73/ 371-318

A közel 300 fős település Szentlőrincről nyugatra, a megye középső és együtt alnyugati részén helyezkedik el. Neve az írott forrásokban először 1542-ben bukkant fel Kachotha alakban. Egy 1375-ből származó oklevél Kadosfalva néven is említi a falut. A török hódoltság alatt is magyarlakta terület volt. A Girótfá és Boldogasszonyfa nevű külterületei az Árpád-korban önálló falvak voltak.

A község neve először az írott forrásokban 1542-ben bukkant fel Kachota alakban. A mai Kacsóta névalak a korábbi Kadosfalva személynévi előtagjából önállósult. Tévelygő,

bolyongó jelentéssel ótörök eredetűnek is tartják. A török hódoltság alatt is folyamatosan lakott falu volt, népessége azóta is magyar. 1930-ban 369 magyar és 1 német anyanyelvű lakosa volt, külterületén 139 magyar élt. Girótfá és Boldogasszonyfa az Árpád-korban önálló falvak voltak. A lakosság túlnyomó többsége katolikus vallású, de vannak reformátusok is. A közeli zsidótemető további kutatásokra vár. Óvodája, iskolája ugyan nincs, de Szentlőrinc közelsége és a községen áthaladó 6-os főút további jelentős fejlődését garantálja, amit kedvező agrárföldrajzi adottságok és jó településpolitika is segíthet.

Önkormányzat neve: Királyegyháza
Polgármester neve: Grim Ferenc
Jegyző neve: dr. Királyné Szabó Rozália
Lakosságszám (fő): 1065 (1970-ben 1201 fő)
Cím: 7953 Királyegyháza, Petőfi u. 66.
Tel.: +36-73/ 340-002
Mobil: +36-73/ 340-002

A település már a rézkor késői szakaszában lakott hely volt. A község: Vásároszentgál és Magyarszentiván egyesítésével jött létre 1940-ben Szentgálosiván majd Királyegyháza néven. Szentiván neve az írott forrásokban először 1274-ben bukkant fel először, S. Johannis, majd 1283-ban Scenth Iwan. A XIV. században vásáros helyként ismeretes. A Szentiván helynév a falu templomának védőszentjére, Keresztelő Szent Jánosra utal. A Magyar előtag a lakosság anyanyelvével kapcsolatos. A török hódoltság alatt folyamatosan lakott volt, lakói azóta is magyarok. Szentgál neve az írott emlékekben először 1292-ben olvasható, Zenthgal alakban. A helynév a községi templom védőszentjére emlékeztet. A Vásáros-előtag a vásártartás jogával kapcsolatos. Vásáraitól 1376 óta vannak adatok. A török uralom ideje alatt is lakott volt, a felszabadító háborúk alatt azonban elnéptelenedett. A XVIII. század elején egykori lakossága visszaköltözött Szentgálra. A falu azóta is többségében magyaranyelvű. A XVI. században már az akkori nyilvántartások is említették mindkét települést. A XVIII. században Pálffy-birtokok voltak. A két község 1806-ban copfstílusú templomot épített Szentgál területén, amelyet két titulusra szenteltek: Keresztelő Szent János és Szent Gál tiszteletére. A falu kápolnáját Szent Vendel tiszteletére 1844-ben építették.

A mostani településnevet 1940-ben alkották az akkori plébános kezdeményezésére, aki szorgalmazta, hogy egyesüljön a két igen jelentős középkori település: Magyarszentiván és Szentgál. Az új jelölés azt fejezi ki, hogy a szomszédos Szabadszentkirály révén ez is királyi terület lehetett, míg az egyháza arra utal, hogy mindkét egybevont helységben komoly köegyház (templom) állt. Mellesleg a két helység sokszor állt ellentétben főként határviták miatt, és hol az egyik, hol a másik volt egyházi szempontból erős. A ma élő emberek már nem tudták megindokolni, hogy miért kellett egyesíteni a két szomszédot. Magyarszentivánt Scenth Iwan alakban oklevél először 1283-ban említette. A kifejezés Keresztelő Szent Jánosra utal, aki az imahely védőszentjének számított. A létesítmény a Sarok nevű falurészben állt, ahol a földmunkák során olyan sírokat fedeztek fel, amelyekben ló is feküdt. Vásároszentgál neve okiratban először 1292-ben bukkant fel Zenthgal alakban. A megnevezés a vásártartásra utal, a védőszent pedig Szent Gál. Más Árpád-kori helységek is léteztek a határban, amelyekről a Pusztá, a Szentegyház, a Kacsáta, Füzesd, Hirics, Rugasd, Tüske, Varsány, Szilvás dülőnevek is vallanak. A helyszínek pontosítása régészek dolga. Létezett a Római és a Török út is. Szentgál területén a római állomást egykor Limusaként említették. A régészek tudnak a rézkori Péceli-kultúra népének emlékeiről is. A néphit szerint a Halom-dűlőben őskori emberek temetkeztek.

Önkormányzat neve: Kovácsszénája
Polgármester neve: Haiser József
Jegyző neve: dr. Patacsi József
Lakosságszám (fő): 92 (1910-ben 271 fő)
Cím: 7678 Kovácsszénája, Fő u.18.

Tel.: +36-72/ 498-843

Mobil: +36-72/ 498-628

Az első írásos emlék az 1290-ből származó pápai tizedjegyzék, amelyben Kach scenaya alakban szerepel. A XIV. századi történelmi források önálló plébániával rendelkező községként tartották nyilván. A török uralom idején végig lakott település maradt, és a felszabadító háborúk is alig érintették az itt élőket. A XVIII. század eleji pestisjárványok a falu lakosságát jelentősen megtizedelték. A település kápolnáját a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelték. A község belterületétől északra horgásztavat létesítettek.

A falut az 1290-es pápai tizedlajstrom említi először, amelyet az esztergomi káptalan magánlevéltára őriz. A XIV. századi történelmi források önálló plébániájával jelentős helynek ismerik. Az Árpád-kori település Szent Erzsébet eklézsiája az 1600-as évek végéig. A XVIII. században pestisjárvány tizedeli, II. József korából azonban malmokról, méhészekről, bognárokról, ácsokról, kovácsokról is tudunk. 1829-ben nyílik a községben iskola, a XIX. század második felében tejszövetkezet, legeltető társulat, erdőbirtokosság, a XX. században már gazdakör, tűzoltóegylet, sőt olvasókör példázza a falu eleven civil életét, vitalitását. Zömében magyar népesség csak 1945 után, a betelepítésekkel változik, egyúttal a háború utáni időszakát fogyó népesség jellemzi, a „szerep nélküli” falvak szomorú sorsával. A rendszerváltás után az önálló önkormányzatisággal a település – minden hátránya ellenére – az alapvető változások küszöbéhez érkezett.

Önkormányzat neve: Okorvölgy

Polgármester neve: Petik Zoltán

Jegyző neve: dr. Hurda Gyula

Lakosságszám (fő): 96 (1920-ban 191 fő)

Cím: 7681 Okorvölgy, Jókai u. 16.

Tel.: +36-73/ 378-416

Nevét először 1542-ben Okorwelgh alakban írták le. Korábbi leletek utalnak arra, hogy a bronzkori halomsíros kultúra népei is menedéket találtak a környéken. Az oszmán uralom alatt elnéptelenedett faluba csak a XVIII. sz.-ban indult meg a visszatelepülés, főleg németekkel, kisebb részt magyarokkal. A római katolikus vallású kistelepülésnek nincs temploma, csak egy haranglába.

Oklevél először 1542-ben említi. A helységnév az Okor-patak és a völgy szó összetétele. Az okor, okur az ótörök nyelvben vízfolyást jelent. Az idősök szerint a település mindig a mostani helyén létezett. Két temetője is van. A jelenlegiben sírmélyítéskor őskori csontok és kerámiatöredékek kerülnek elő, miként a temetőkapuval egyvonalban, északi irányban is. A sírásók állítják, hogy két méter után döng a föld. Ebben a mélységben a sárgás lösz gyakorta fekete. Úgy tűnik, két elfelejtett földvár fogja közre a jelenkori temetkezési helyet. A község északi széle felé, közel a patakhoz két tumulus (halomsír) elmosódó körvonala vehető ki. A régészeti szakirodalom közli, hogy a határban az ún. halomsíros kultúra népének egy csoportja élt. Valószínű, hogy a szomszédos Karácodfán, az Árpád utca egyik telkén a hét, de kisebb halom is tán bronzkori. Bár a népi emlékezet Törökhányásnak említi ezeket. A török hódoltság alatt kihalt Okorvölgy. A harangláb egyik, ma is megszólaló harangja úgy sodródott ide az 1930-as évek súlyos patakáradásával, az eső mosta ki a Szentegyház-tetőből. Az idősök félelemmel emlegették a tetőt, és kérték a gyerekeket, hogy ne járjanak arra. Ott ugyanis hívők százait koncolták fel az imahelyre behatól török katonák.

Önkormányzat neve: Pécsbagota

Polgármester neve: Bozsányi János

Jegyző neve: dr. Bunna Gyuláné

Lakosságszám (fő): 108 (1920-ban 176 fő)

Cím: 7951 Pécsbagota, Kossuth u. 25.

Tel.: +36-73/ 373-429

A Pécsi-víz mellett fekvő falu a honfoglalást követően Vencellin nemzetség birtoka lett, akik a király katonai segítése fejében kapták a területet. Az írott forrásokban neve először 1262-ben szerepelt Bagatha alakban. Az erdőségekben bővelkedő környék lakossága nem élte túl a török uralmat, s elnéptelenedett. A visszatelepedésre később került csak sor. A falu lakossága, és temploma is római katolikus.

Ósidők óta lakott hely, ahol Körös (Kewreus) patak és a környező erdők, legelők biztosították az életteret. A patak a mai Pécsszabolcs területéről induló, mai nevén Pécsi-víz medrében folyt. A honfoglalás idején Botond törzse szállta meg. A mai temetőtől északra kora bronzkori települést és temetőt tártak fel a régészek (az úgynevezett „zóki kultúra” része). 1262-ben Bagata, 1447-ben Bagotha nevű nemesek tulajdona volt. A törökhódoltság előtt a Bagothay családé, 1539-ben Istvánffy Pál kapta meg a települést János királytól. 1664-ben teljesen elpusztul, a költő és hadvezér Zrínyi Miklós égette fel az eszéki híd lerombolása után. A második világháború után, a tanácsrendszer idején végzett központosítás során közös igazgatási szervezetet hoznak létre Szabadszentkirály központtal. Az akkori társult községek szoros kapcsolata az 1990-es választások óta a közös körjegyzőségben maradt meg.

Önkormányzat neve: Sumony
Polgármester neve: Lucza János
Jegyző neve: dr. Királyné Szabó Rozália
Lakosságszám (fő): 506 (1920-ban 619 fő)
Cím: 7956 Sumony, Petőfi u. 19.
Tel.: 36-73/ 340-102
Fax: 36-73/ 340-102

Az első forrás 1290 körül említi Sumon alakban, ami feltehetően a szláv erdő mellett élő embert jelent (Sumonje). A török hódoltság alatt is magyarlakta településre, amely a székesegyház birtoka volt, néhány nem magyar család is betelepült, de nem változtatták meg számottevően a népesség összetételét. Jelenlegi római katolikus templomát 1866-ban szentelték fel. A pécsi székesegyház egykori két mellékoltára itt található.

Az írott forrásokban 1290 körül bukkan fel először Sumon alakban, amely szláv eredet – Sumonje, Sumonja – szerint olyan ember, akinek erdőben van a háza. A középkorban Bánfalvával (mai Bánfa) együtt a pécsi püspök birtoka, a török hódoltság alatt is magyarok lakják. 1930-ban 521 magyar, 4 német anyanyelvű, 1970-ben 798 magyar lakosa van. 1641-ben az ariánusok építenek itt templomot, mai templomát 1866-ban Szent Zsigmond tiszteletére emelik. A hagyomány Szent Simont tartja a falu védőszentjének és névadójának is. Két major és Csobokapuszta tartozik a 256,6 hektárt birtokló településhez. Sumony 1968-ig önálló tanács volt, majd 1990. december 31-ig a Királyegyházi Községi Közös Tanácshoz tartozik. 1999 végéig körjegyzőségi székhely (Gyöngyfával), most ismét Királyegyházához tartozik. A lakosság fogyása a rendszerváltás után állt meg, a falu ekkor tette meg első önálló lépéseit az infrastruktúra fejlesztése, az életkörülmények javítása érdekében.

Önkormányzat neve: Szabadszentkirály
Polgármester neve: Tököli Viktor
Jegyző neve: dr. Bunna Gyuláné
Lakosságszám (fő): 836 (1920-ban 827 fő)
Cím: 7951 Szabadszentkirály, Petőfi u. 26.
Tel.: +36-73/ 373-415

Az 1332-36-os lajstromban szereplő falu védőszentje Szent István volt. Mivel a település lakói segítették Zsigmond királyt, ezért hálából mezővárosi rangra emelte a települést, innen ered a szabad jelző. A török időkben sem néptelenedett el a magyarlakta település, bár nemeseinek igazolniuk kellett nemesi mivoltukat I. Lipót, illetve III. Károly adománylevelét követően. A faluban a neoklasszicista stílusú iskola épülete műemléki védelmet kapott. Római katolikus temploma 1849-ben épült.

A község őstörténelméről egyelőre nincsenek információk. Neve először az 1332—36-os pápai adó-ívekben szerepel. A helységnév eredete a templom védőszentjével kapcsolatos, aki első királyunk, Szent István volt. A mondák szerint a lakosság Zsigmond királyt segítette a menekülésben, amiért jutalmul nemességet, a falu pedig mezővárosi rangot kapott, és kiváltságai alapján használhatta a „szabad” megkülönböztető nevet. A török hódoltság alatt is – egytelkes nemesek által – folyamatosan lakott település. A hódoltság után a lakosság visszaszerezte korábbi nemességét, 1681-ben I. Lipót királytól új adománylevelet kaptak. Mivel azonban ez az okirat neveket nem sorolt fel, a vármegye közgyűlése 1716-ban utasítást adott ki, hogy a családok egyenként bizonyítsák be nemesi származásukat. 1720-ban III. Károly megerősítette Lipót adománylevelét, s ennek alapján a vármegyei közgyűlés által kiküldött bizottság egy évre rá 15 család nemességét állapította meg és ismerte el. A történelem során szinte mindig teljesen magyar falu volt, ahol esetleg néhány német, szlovák és horvát anyanyelvű lakos fordult meg. A téészesítés az 1960-as években zajlott le. A szomszédos települések önálló téészeit integrálták, s így jött létre az egységes Szabadszentkirályi Béke Mgtsz. Római katolikus temploma 1849-ben épült és Szent István tiszteletére szentelték fel. 1992-ben II. világháborús emlékmű, ugyanebben az évben egy 56-os kopjafa került felállításra.

Önkormányzat neve: Szentkatalin
Polgármester neve: Majorosi Ferenc
Jegyző neve: dr. Hurda Gyula
Lakosságszám (fő): 157
Cím: 7681 Szentkatalin, Kun B. u. 47
Tel.: +36-73/ 378-721

Szentkatalin az 1542-ben Zenth Catherina néven említett falu a Zselicben található zsáktelepülések egyike, nevét védőszentjéről kapta. A szép természeti környezetben a falu feltehetően nem halt ki a török uralom alatt sem. A településre később érkeztek nemzetiségek, közülük is legtöbben németek. Számuk a XIX. sz.-ra emelkedett jelentősen, majd a XX. sz. folyamán fokozatosan csökkent. A római katolikus településnek csak egy haranglába van.

Több faluelőd is jelzi, hogy hajdan népesebb volt a község. Az első okleveles említés 1542-ből való Zenth Catherina alakban, amely a középkori templom védőszentjének az emlékét őrzi. Feltehetően ez a hely a Pusztaszentegyház dűlőben keresendő, ahol Árpád-kori keresztet leltek, ahonnan egy nagy áradás alkalmával harang mosódott ki. Szabad szemmel sok tégl- és kőtörmelék látható. Délkeleti irányban tőle erődített magaslat látszik. Szántáskor és ásáskor cserépedény-törmelék kerül elő a Lósacs- (Lazac-) dűlőben. Eltűnt településről vall a Puszta-temető, a Képespuszta (Katalini puszta), a Hétmén-völgy (egyéb alakja: Hét mély völgy), valamint az Aligvár-puszta. Az utóbbi a bevándorló németek első községe. A Cserétesben két halomsír magasodik, helyi neve: Hump. Nincs kizárva, hogy az emelkedések őskori, tán bronzkori eredetűek. Képespuszta keleti aljában római régészeti maradványokat vet ki időnként az eke. A Hamuház és a Szénégető gödör jelölés arra utal, hogy a XVIII. században fahamu- és faszénkészítők műhelyei működtek ehelyütt. Ma is létezik a Karácodfa középkori falu, mint puszta. Először 1554-ben említik, jó egy évtizede Szentkatalinhoz csatolták. Az alapszó a Karac délszláv személynevet őrízte meg.

Önkormányzat neve: Szentlőrinc
Polgármester neve: Mátis István
Jegyző neve: dr. Karaján Béla
Lakosságszám (fő): 7400 (1920-ban 2568 fő)
Cím: 7940 Szentlőrinc, Munkácsy M. u. 1.
Tel.: +36-73/ 371-001
Fax: +36-73/ 371-001

A régészeti ásatások itt már az i.e. 4000-ből származó leleteket is felszínre hoztak. Az Okorfolyó mentén lévő, Árpád-kori eredetű település a templomos lovagok által alapított rendházáról kapta nevét. Az első, oklevélben történő említés 1241-ből való S. Laurency alakban. A rend

feloszlása után 1312-től a johanniták kezére kerül. 1332 óta önálló plébániás hely. A mohácsi csata után többször felgyújtják, de 1550-ben és 1579-ben már közigazgatási központ. A felszabadító harcok után Breuner Sigfridnek, az udvari kamara elnökének birtokába kerül, a környező területekkel együtt. A XVIII. század közepétől Esterházy Miklós főherceg birtokainak egyik székhelye lesz, csaknem két évszázadon át. 1773-ban járási székhely és esperesi kerületi központ is egyben. 1862-ben körjegyzőségi központ. 1868-tól fontos vasúti állomáshely és csomópont. Mindkét világháború jelentős károkat okozott a település gazdasági és társadalmi életében. 1949-ig járási székhely, majd megszűntével a pécsi járáshoz csatolták a községet. 1996. július elsejével városi rangot kapott. Az 1960-as években a településen felfedezett 36 C-s termásvíz, amelyre 1963-ban melegvízű strand épült.

Szentlőrinc ősrégi település. Ezt igazolják a régészeti ásatások leletei: bronzkori, római kori és kelta sírok, cserép- és edénymaradványok. 1235-ből származó adománylevelben szerepel először a neve: Okri-szentlőrinc. A pápai tizedlajstromban 1332-ban Larencius néven említik. A XIV. században már plébánia működött a településen. A mohácsi ütközet utáni hadfelvonulások során többször felgyújtották, a török hódoltság idején közigazgatási alközpont lett. A XVI. század elején Zrínyi birtoka, később az udvari kamara elnökének tulajdona. A XVIII. század közepétől az Esterházy hercegek birtoka. A kedvező földrajzi fekvés, a jó közlekedés fontos közigazgatási, kereskedelmi központtá tette Lőrincet. Története során hosszú időn át volt mezőváros, járási székhely, majd 1972-től nagyközség. A kiegyezést követően fontos vasúti csomóponttá válik, s további jelentős fejlődésen megy keresztül. Növekszik a lakosok száma, akik elsősorban mezőgazdasággal foglalkoznak. A századfordulóra az itt élők száma elérte a 2500 főt. 1945 után a közigazgatási átszervezések ugyan nem kedveztek fejlődésének, regionális központi súlya azonban tovább növekedett. Gyors ütemű városiasodás jellemezte az elmúlt évtizedekben. Napjainkban intézményhálózatával, két középiskolájával, ipari és kereskedelmi létesítményeivel, egészségügyi központjával jelentős térségi szerepet tölt be. Ennek elismeréseként a Magyar Köztársaság elnöke 1996. július elsejével Szentlőrincnek városi címet adományozott.

Önkormányzat neve: Velény
Polgármester neve: Vas Árpádné
Jegyző neve: dr. Bunna Gyuláné
Lakosságszám (fő): 174 (1920-ban 315 fő)
Cím: 7952 Velény, Fő u. 62.
Tel.: +36-73/ 373-415

A település már a honfoglalás idején lakott hely volt. A területet Vencellin és nemzetsége kapta ajándékba első királyunktól Koppány legyőzéséért. A falu neve is e nemzetségből eredeztethető. 1262-ben szerepel először írásos emlékekben Welen alakban.

A község Pécstől 25 kilométerre fekszik, egy völgyben húzódik meg. A 6-os számú főközlekedési úttól, Szabadszentkirálytól leágazó bekötő út végén található zsáktelepülés. A domborzati viszonyok miatt külterületének csak a Szabadszentkirály felőli része alkalmas a hagyományos szántóföldi művelésre. A község másik oldalán elhelyezkedő dombokat jelentős kiterjedésű erdő- és szőlőterületek borítják. A völgyben két utca húzódik végig, amelyeket fésűs beépítés jellemez. A portalanított (burkolt) utak aránya 80 százalék. A vezetékes ivóvíz kiépítésére 1992-ben került sor. A kommunális hulladék szervezett gyűjtését, szállítását, kezelését a Szentlőrinci Közülemi Szolgáltató Rt. végzi. Az országos távhívó hálózatba bekapcsolt település 1996 végén vált az előfizetők részére elérhetővé, addig mindössze egy nyilvános állt a lakosság rendelkezésére. A Pécsi-víz árterének ezen a peremén a honfoglalás idején magyarok telepedtek le. A Koppány vezért megverő német Vencellin és nemzetsége kapja ezt a területet. A Velény községnév is valószínűleg erre a személynévre vezethető vissza. Első írásos emlék 1262-ben Velin, Welen határleírásában szerepel. A tanácsrendszer idején közös tanácsot hoztak létre, s ez a társulás ma körjegyzőségi formában működik tovább. Az 1990-es választások után önálló önkormányzatot hoztak létre, de a szorosán vett

kapcsolat ezen túl is fennmaradt. Szabadszentkirály, Gerde, Velény, Pécsbagota községek közös fenntartóként működtetik a szabadszentkirályi óvodát és általános iskolát.

Önkormányzat neve: Zók
Polgármester neve: Nagy Gábor
Jegyző neve: dr. Bosnyák Józsefné
Lakosságszám (fő): 290 (1920-ban 318 fő)
Cím: 7671 Zók, Arany J. u. 13.
Tel.: +36-73/ 373-444

A település neve 1290 körül Ozold volt. A megye egyik legrégebbi, csaknem folytonosan lakott települése. A 6000 éve lakott területen réz- és bronzkori kultúrák éltek. Zókon található a nemzetközileg is ismert és egyben legszebb szalagdíszes és karcolt díszítésű edények. A magyarországi bronzkor legelső leletei itt kerültek elő.

A település nevezetes rendkívüli – 6000 éves, a réz és bronzkori kultúrát képviselő – leletanyagáról; az itt talált szalagdíszes, karcolt agyagedények közül egy-egy a legszebbek közül való. Zók nevét 1290-ben, III. András korában olvashatjuk először, de a kistelepülés több alkalommal – tatárjárás, török hódoltság, Rákóczi-szabadságharc – teljesen elnéptelenedik, elpusztul. A XX. század első felében történő rövid idejű feltámadását később tetszhalotti állapot követi, ugyanis Zók 1968-ban csatolt társközséggé, és az akkori falupolitikából adódóan „szerep nélküli” településsé válik. Az urbanizációs folyamatokkal együtt mindez nagyarányú elvándorlással, népességfogyással járt együtt, s ez a tendencia csak napjainkra kezd ellenkező előjelűvé fordulni. Lakossága ugyanis a 1990-es évek közepétől lassan ugyan, de növekedni kezd, amely városközeliségének is köszönhető – többgyermekes családok is telepedtek le a faluban –, de következik az életminőség javulásából, a születésszám növekedéséből is.

...az 1960-as években már minden ősrégész tudta, hogy Zók-Várhegy nagyon fontos lelőhely” – olvashatjuk a község millenniumra kiadott könyvében. A szőlőművelők szorgalmáról, ízes borairól is híres lehetne a zóki szőlőhegy – ma is 130 pince sorakozik a lejtőin –, ahol az aranyborjút is oly sokat keresték a helybéli legenda szerint. De világhíressé mégsem ez, hanem a rendkívüli leletanyaga tette. A Várhegy kis fennsíkján ugyanis késő rézkori és kora bronzkori leletek sokaságát tárták fel – épen megmaradt és választékban is gazdag leleteket. Az időszámításunk előtti 2800 körüli időszakról elsőként egy kis, madár alakú edény ad hírt, amellyel egy Bozero Lajos nevű fiatalember állított be a pécsi múzeumba 1917. április 2-án – tudjuk meg Ecsedy István régész könyvecskéjéből. Ám hogy a lelet nem sorolandó az áprilisi tréfák közé, azt később az újra és újra nekilendülő ásatások is tanúsítják – Baranya szerb megszállása idején egy katonatiszt vezényelte a feltárást, így az akkori leletanyag jó része a belgrádi Nemzeti Múzeumba került. 1977-től kezdődően, tíz év munkájával újabb nagyon szép rézkori (i.e. 3800 körüli) és késő rézkori (i.e. 3300) edényeket tártak fel, és egy olyan kora bronzkori települést, amely Zóki kultúra néven a lehető legárnyalatosabban kirajzolható képét adja az akkori ember életformájának, mindennapjainak.

Önkormányzat neve: Dinnyeberki
Polgármester neve: Szilvási András
Jegyző neve: Wenczel Tibor
Lakosságszám (fő): 157 (1920-ban 356 fő, 1940-ben 600 fő)
Cím: 7683 Dinnyeberki, Fő u. 32.
Tel.: +36-73/ 378-449

A baranyai aprófalunak neve az írott forrásokban először 1305-ben bukkan fel Dinnyeberki változatban. Az 1542. évi adólajstrom Dinnyeberkiként említi. Névváltozatai között szerepelnek a Berki, Dénesberki, Dénesberke elnevezések. A török hódoltság alatt folyamatosan magyarlakta falu volt. Harangláb jellegű római katolikus templomát korábban iskolának és templomnak is használták egyszerre. Az Isten-kútnak, Pál-kútnak nevezett kutat Eszterházy Pál építtette. www.mecsekportal.hu

A zsáktelepülés már a Zselichez tartozik, Legalábbis földrajzi értelemben. A megyeszékhelytől való távolsága 25 km. Megközelítése dél felől Szentlőrincről, északkelet felől Oroszlórról lehetséges. A település közelében több patak folyik, a legismertebb az Okor. A kicsi falut erdő öleli körül, csendes, tiszta, jó levegőjű környék. Kiváló terepe az erdő és vadgazdálkodásnak. A község neve az írott forrásokban először 1305-ben bukkan fel Dinneberki változatban. Az 1542. évi adólajstromban Dinnyeberki. A magyar dinnye növénynek és a berek liget jelentésű képzős származéka. Azóta is egyutcás két házsoros falú. Temploma inkább harangláb jellegű, amit korábban iskolaként és templomként használtak. A mai település faluelődei, így Káptalanfa, Boldogasszonyfalva és Ágod a környező dombokon létesültek. A tatárjárás után azonban a lakók a mostani helység völgyébe húzódtak le. Az 1305-ös első oklevél már Dinnyeberkit említi, amely a mai helyén terült el, tán a Bak-réti elfelejtett temetőnél. Létezett a Dénesberki falunév is, ami egy Dénes nevű birtokosra utal. A községjelölés kifejezi azt, hogy hajdan erre dinnyetermő hely, valamint berkes, mocsaras rész húzódtott. A mai lakók a legnagyobb vízfolyást Malom-árokknak nevezik, aminek az Árpád-kori neve Gyűrű. (Ebből ered a Gyűrűfű helységmegjelölés.) Őskori településnyomról sehol sem tudnak. A hódoltság idejében viszont a Kám-völgyben tatár kán szálláshelye létezett, míg a helyi törökök a Fekete-hegyen temetkeztek. A törökök a határban építettek egy utat és kialakítottak egy pincét, ahová a végleg elvonuló muszlimok nemesfémértékeiket rejtették el. A legenda szerint akik később megpróbálták a kiűzést, sorra meghaltak a helyszínen. A nemesek laktak Ágodról az őslakók úgy tudják, hogy az méretében egy kisebb városnak illett be. Van, aki katonai erődítéséről is tudott. Régészeti szempontból egyik részt sem tárták fel, így eddig nem nyertek igazolást a népi naiv magyarázatok.

Önkormányzat neve: Helesfa
Polgármester neve: Gondos Gyula
Jegyző neve: Wenczel Tibor
Lakosságszám (fő): 588 (1910-ben 590, 1920-ban 574 fő)
Cím: 7683 Helesfa, Fő u. 55.
Tel.: +36-73/ 378-551

A község már az újkőkor késői szakaszában is lakott volt, a lengyeli kultúra népe élt itt. A feltárt leletek arra utalnak, hogy a római időkben is lakott település volt. Neve az írott forrásokban az 1332-1335 közötti időből való pápai tizedjegyzékben bukkan fel először: Heleusfolua alakban. A török hódoltság ideje alatt folyamatosan lakott magyar falu volt. A község barokk templomát 1722-ben Szent Péter és Pál apostolok tiszteletére szentelték fel. Többszöri restaurálás után mai formáját 1828-ban kapta. A XVIII. században épült a Nádassyak kastélya, amelyet egy 20 holdas park vesz körül. A park számos ritkaságnak ad otthont. A kastély jelenleg szociális otthonként funkcionál.

Helesfa népszerűségével, ha nem is kicsi, de Baranya megye aprófalvai közé tartozik. Megközelíthető a hatos számú főközlekedési útról Szentlőrinc felől. Cserdi és Bükkösd között egy bekötőút vezet a faluba. Átmenő forgalma ugyan van, de csak kicsi, hiszen ez a bekötőút a falút elhagyva Dinnyeberkiben ér véget. A településen a 18-ik század végén egy kastély épült. Nádassy földbirtokos jóvoltából, amit egy húsz holdas park vesz körül. Ebben különleges fák, csejék találhatóak. Mintegy harminc éve kertészmérnök tervezte meg rekonstrukcióját s utódainak áldozatos munkájának köszönhetően felüdülést jelent egy séta az európai és egzotikus tájakról egyaránt meghonosított ritkaságok között. Csodálni való a 3 méter átmérőjű, mamutfenyő és a különböző cédrusfélék. A kastély ma a megyei közgyűlés által fenntartott szociális otthon. Helesfa híres borairól is. A Nádassyak a borok tárolására pincéket is építettek. A hagyomány szerint Vörösmarty Mihály az egyik pince ajtajára véste a nevét. Az itt található kálváriát Végh József építtette. Domborművei a pécsi Zsolnay gyárban készültek. A szoborkert egy kis park. Jakab József helesfai lakos hagyatékából itt állították fel az első világháborúban elesett helesfaiak hősi szobrát. A 6. számú főútról - Pécs és Szigetvár között - Szentlőrincnél észak felé fordulva érhető el a település. A Bükkösd-víz nyugati oldalán lévő település neve a régi magyar Ehellős személynév és a birtokos személyrrel ellátott falu főnév összetétele.

(Az Ehellős személynév a trójai történetből elterjedt latin Achilleus magyarosított változata.) A falu a XVIII. század végétől a Nádassy család birtoka volt.

9.2.2 A KISTÉRSÉGI STATISZTIKA

Az információs közmű helyzetét minősítő statisztikai leképezés⁸

- a) 1. táblázat A szentlőrinci kistérség információs infrastruktúrája (Az M-Telekom mint helyi szolgáltató adatbázisa alapján, 2004. december 31-én)

KS H kód	Település megnevezése	Egyéni (Normál +ISDN)	Egyén i külön- vonal ú	Üzleti (Normál +ISDN)	Nyilván os	Pénz- bedobó s	Kártyá s	Megbíz ott kezelés ű	Szolgál ati össz. (Normál +ISDN)	Bekapcs olt vonalak összesen	Össz.-ből különvon alú	Össz.- ből alap ISDN	Össz.- ből primer ISDN
208 9	Boda	87	87	8	1	0	1	0	0	96	96	20	0
133 1	Bicsérd	196	196	37	2	0	2	0	0	235	235	42	0
122 0	Zók	53	53	2	1	0	1	0	0	56	56	0	0
231 6	Bükkösd	215	215	34	5	2	3	0	0	254	254	16	0
260 8	Cserdi	28	28	1	1	1	0	0	0	30	30	0	0
119 5	Dinnyeberki	27	27	1	1	0	1	0	0	29	29	0	0
171 9	Helesfa	65	64	8	1	0	1	0	0	73	73	2	0
712	Hetvehely	83	83	20	1	0	1	0	0	104	104	12	0
834	Okorvölgy	16	16	1	1	0	1	0	0	18	18	0	0
980	Szentkatalin	22	22	2	2	0	2	0	0	26	26	0	0
205 5	Királyegyháza	186	186	16	3	2	1	0	0	205	205	0	0
284 0	Gyöngyfa	11	11	1	1	0	1	0	0	13	13	0	0

254	Sumony	50	50	6	2	0	2	0	0	58	58	0	0
150 7	Szabadszentki rály	177	177	41	2	1	1	0	1	221	221	30	0
127 5	Gerde	74	74	6	1	0	1	0	0	81	81	8	0
215 1	Pécsbagota	19	19	3	1	0	1	0	0	23	23	0	0
220 7	Velény	23	23	2	1	1	0	0	0	26	26	0	0
158 6	Szentlőrinc	1491	1491	285	12	6	6	0	3	1791	1791	220	0
225 7	Csonkaminds zent	19	19	2	1	0	1	0	0	22	22	0	0
429	Kacsóta	53	53	11	1	0	1	0	0	65	65	10	0
	Szentlőrinc kistérség összesen:	2895	2894	487	41	13	28	0	4	3427	3426	360	0

b) 2. táblázat A szentlőrinci kistérség információs infrastruktúrája (A Drávanet mint helyi Internet-szolgáltató adatbázisa alapján, 2004. december 31-én)

KS H kód	Település megnevezése	Egyéni (Normál +ISDN)	Egyéni külön- vonal ú	Üzleti (Normál +ISDN)	Nyilván os	Pénz- bedobó s	Kártyá s	Megbíz ott kezelés ú	Szolgál ati össz. (Normál +ISDN)	Bekapcs olt vonalak összesen	Össz. -ből külön- vonal ú	Össz. -ből alap ISDN	Össz.- ből primer ISDN
208 9	Boda												
133 1	Bicsérd	2DialUp											
122 0	Zók												
231 6	Bükkösd												
260 8	Cserdi												
119 5	Dinnyeberki												
171 9	Helesfa												
712	Hetvehely	1ADSL											
834	Okorvölgy												
980	Szentkatalin												
205 5	Királyegyháza												
284 0	Gyöngyfa												
254	Sumony												
150 7	Szabadszentki rály	2Dup											
127 5	Gerde												

215 1	Pécsbagota												
220 7	Velény												
158 6	Szentlőrinc	19ADSL+3D U											
225 7	Csonkamindszent												
429	Kacsóta												
	Szentlőrinc kistérség összesen:	27											

*** A térség gazdasági potenciálját minősítő statisztikai leképezés**

3. táblázat A népesség számának alakulása, terület, népsűrűség, 1870–2001

Terület, igazgatási rang	Terület (ha)	Jelenlévő összes népesség						
		1870	1880	1890	1900	1910	1920	
03 Szentlőrinc	2 780	1 529	1 651	1 821	2 354	2 724	2 568	
03 Bicsérd	1 972	1 257	1 188	1 215	1 178	1 155	1 058	
03 Boda	1 542	737	673	694	664	689	623	
03 Bükkösd	3 015	1 471	1 424	1 596	1 629	1 819	1 505	
03 Cserdi	646	304	302	306	335	346	369	
03 Csonkamindszent	552	338	329	345	315	267	240	
03 Dinnyeberki	858	416	372	388	454	401	356	
03 Gerde	1 276	813	786	726	674	674	649	
03 Gyöngyfa	874	437	397	368	403	412	334	
03 Helesfa	987	588	594	639	640	590	57	
03 Hetvehely	2 138	808	810	946	911	1 020	1 055	
03 Husztót	675	220	168	210	241	206	222	
03 Kacsóta	950	499	501	512	485	426	433	
03 Királyegyháza	2 286	1 313	1 264	1 357	1 380	1 347	1 190	
03 Kovácsszénája	783	303	285	290	277	271	224	
03 Okorvölgy	311	154	146	145	144	192	191	
03 Pécsbagota	607	182	184	176	167	172	175	
03 Sumony	2 021	769	749	810	911	959	807	
03 Szabadszentkirály	1 272	838	801	760	851	849	827	
03 Szentkatalin	1 331	483	380	495	477	562	484	
03 Velény	709	321	288	310	333	319	318	
03 Zók	893	596	537	516	475	448	403	

A 2001-es népszámlálási adatokat tekintjük bázisadattárnak, és a KSH 2004 adataival kell az összevetést elkészíteni.

4. táblázat A lakónépesség alakulása, 1980-2003 - Szentlőrinci kistérség

Területi egység	1 980	1 985	1 990	1 995	2 000	2 003
Lakónépesség szám	15 230	15 498	15 445	15 683	15 858	15 892
a férfiak száma	7568	7721	7622	7677	7729	7745
a nők száma	7662	7777	7823	8006	8129	8147
100 férfira jut nő	101	101	103	104	105	105
0-19 évesek száma	4456	4568	4644	4545	4227	3998
20-39 évesek száma	4491	4717	4629	4574	4495	4534
40-59 évesek száma	3 901	3767	3572	3899	4435	4 580
60+ évesek száma	2382	2446	2600	2665	2701	2780
0-19 évesek aránya (%)	29,3	29,5	30,1	29	26,7	25,2
20-39 évesek aránya (%)	30	30	30	29	28	29
40-59 évesek aránya (%)	25,6	24,3	23,1	24,9	28	28,8
60+ évesek aránya (%)	15,6	15,8	16,8	17	17	17,5
Öregedési index	0,53	0,54	0,56	0,59	0,64	0,7

5. táblázat A szentlőrinci kistérség falvainak lakásellátottsága (Népszámlálási statisztika, KSH 2001.)

a) Címek alapján	1. Cím összesen	2. együtt	3. lakás céljára használt lakás	4. üdülő- egység (magán)	5. lakott egyéb lakó- egység	6. nem lakás céljára használt lakás	7. intézeti háztartási lakóegység	8. Az összeírás körébe nem tartozó cím
Szentlőrinc	2 801	2 658	2 399	251	-	2	6	14
Bicsérd	376	341	319	22	-	-	-	35
Boda	169	154	154	-	-	-	-	15
Bükkösd	656	617	445	163	2	7	-	39
Cserdi	209	202	120	23	57	2	-	7
Csonkamindszent	72	56	56	-	-	-	-	16
Dinnyeberki	76	65	65	-	-	-	-	1
Gerde	199	179	179	-	-	-	-	20
Gyöngyfa	58	51	51	-	-	-	-	7
Helesfa	157	150	142	2	1	1	4	7
Hetvehely	219	181	156	24	-	1	-	3
Husztót	47	42	41	1	-	-	-	5
Kacsóta	183	167	96	71	-	-	-	16
Királyegyháza	335	317	315	-	-	1	1	18
Kovácsszénája	57	50	28	21	-	-	1	7
Okorvölgy	52	48	47	1	-	-	-	4
Pécsbagota	44	38	38	-	-	-	-	6
Sumony	194	170	169	-	-	1	-	24
Szabadszentkirály	324	285	285	-	-	-	-	39
Szentkatalin	91	79	72	7	-	-	-	12
Velény	73	59	59	-	-	-	-	14
Zók	140	129	97	32	-	-	-	11

6. táblázat A szentlőrinci kistérség falvainak lakossága népszámszám, nyelvhasználat alapján

	1. Népes- ség öss- zesen	2. Nemzeti- ség érdemi	3. Nemzetiség hazai kisebb- séghez tartozó	4. Kulturális kötődés, érdemi hazai kisebb- séghez tartozó	5. Kulturális kötődés, érdemi hazai kisebb- séghez tartozó	6. Anyanyelv, érdemi	7. Anyanyelv, hazai kisebb- séghez tartozó	8. Használt nyelv, érdemi	9. Használt nyelv, hazai kisebbséghez tartozó
Szentlőrinc	7202	6 701	185	6 675	186	6 668	102	6 703	88
Bicsérd	983	966	21	963	13	958	10	966	9
Boda	416	410	2	408	-	413	-	413	2
Bükkösd	1 289	1 242	33	1 234	43	1 252	48	1279	44
Cserdi	352	287	95	288	95	288	84	295	80
Csonkamindszent	166	152	-	152	-	153	1	152	-
Dinnyeberki	112	110	6	112	7	107	10	113	7
Gerde	558	565	35	566	33	554	14	578	28
Gyöngyfa	138	125	-	125	-	125	-	126	-
Helesfa	548	334	9	334	8	327	13	335	8
Hetvehely	532	569	87	558	127	526	47	564	41
Husztót	67	65	2	65	2	65	2	66	1
Kacsóta	287	273	4	275	1	281	1	281	1
Királyegyháza	1 034	968	11	970	11	970	10	971	6
Kovácsszénája	69	68	10	68	10	68	6	68	5
Okorvölgy	97	100	3	105	9	97	-	102	5
Pécsbagota	106	106	-	106	-	106	-	106	-
Sumony	495	410	27	406	24	411	17	411	1
Szabadszentkirály	806	759	26	759	23	761	13	764	17
Szentkatalin	137	136	2	138	3	138	5	143	5
Velény	177	215	43	215	42	175	-	215	40
Zók	284	278	2	273	2	286	2	268	1

9.3 Cselekvési program, projektervek

9.3.1 Ideáltipikus tervezésből fejlesztés-központú megvalósítási koncepciók

1. A szentlőrinci modellkísérlet információs helyzetkép-elemzése elkészült, az intézményrendszerrel (közszolgáltatások, kistérségi központok, stb.) kapcsolatos funkcionális kérdések tisztázottnak tűnnek. A helyzetfelmérés után a koncepcióalkotás megtörtént, az egységes fogalomhasználatot (lásd „információs közmű”) biztosító konzultáció még folytatható (különös tekintettel a megoldás fókuszpontjaira!). A stratégia kommunikációs, implementációs, marketing típusú kivonatai az ideáltipikus tervezés és a gyakorlati realitások közötti, vélhetően nagy távolság miatt nagy feladatot állítanak az akcióterv-készítés elé. Ennek a fejlesztési programnak világos alapot ad a megbízó által kitűzött, a kistérség információs modelljét és makrokommunikációs szerkezetét korszerűsítő program igénye. A javasolt technológiai keretek megfelelő jogi és adminisztratív szabályozással együtt a forrásszervezésre nézve is adtak támpontokat, de egy lényeges tárgykörben, az információmenedzsmentben, a tartalomszervezésben és –fejlesztésben kevésbé tudhattak ilyen jó körülírt kritériumokkal, minősítésekkel szolgálni. (Már csak azért sem, mert az EU-ban sem készült el a vonatkozó program, bár az eContent Program részben annak jegyében született!)⁹

2. A modellkísérlet szakértői most kísérletet tettek az információs társadalom programoknak az információs közművel kapcsolatos irányutatói és törekvései szellemében egy informatikai + információs + információstársadalom-stratégia készítésére. Az egységes keretbe foglalt (filozófia, módszertan, informatikai leképezés típusú megközelítéseket tartalmazó) modellkísérlet az információmenedzsment-részben, az információ- és adattartalom auditálási szempontjainak bemutatásával, a tartalomfejlesztés, -kezelés és -strukturálás mikéntje mellett az állami, a piaci és a civil szereplők szerepének hangsúlyozásával próbálja a megvalósítás terepére tolni a program előző részeinek megszövegezésébe foglaltakat.

A követelmények összefoglalva tehát így jellemezhetőek:

- 2.1. Az info-kommunikációs infrastruktúra, tágabban az információs közmű helyzetének bemutatása, értékelése, fejlesztésének iránya, szerkezete
 - a) Az elérhetőség szerkezete, minősége, különös tekintettel a kistérség szervezeti rendszerén belül működő kapcsolatrendszerre, továbbá a kistérség önkormányzatai közötti elérhetőségre, valamint a kistérség elérhetőségének adottságaira, állapotára.
 - b) Az eszközállomány jellemzése, fejlesztésének irányai, az info-kommunikációs szerkezetnek megfelelően.
 - c) A szoftver állomány helyzete, fejlesztésének iránya, info-kommunikációs szerkezetének megfelelően.
 - d) Alkalmazások-modulok kiépítettsége, szerkezete, kapcsolatrendszere és fejlesztésének területei, irányai.
 - e) Info-kommunikációs menedzsment és munkaszervezet (kistérségi információs központ) fejlesztése, követelményrendszere.
 - f) Info-kommunikációs alkalmazási készség tudás állapota, fejlesztésének iránya.
- 2.2. A kistérségi info-kommunikációs adatbázis-, törzsadattár adatközpont (kistérségi információs központ, mint adatközpont)
 - a) Ezen alrendszer vegyes szerkezetű, numerikus adatbázisú és grafikus térképalapú alkalmazásokat is tartalmaz. E fogalomkörben jellemezni kell a koncepciót és a rendező elveket.
 - b) Az adatbázis települési és kistérségi érdekeltégű, ennek megfelelően kell szintenként modellezni és meghatározni az adat tartalmát.

- c) Az eredményes és karbantartható működtetés érdekében tisztázni kell a kiegészítő – külső adat- és információforrást biztosító adatbázisok körét, elérhetőségének formáját.
 - d) Tisztázni szükséges a rendeltetésszerű és eredményes működtetés önálló alkalmazásainak, moduljainak körét és az adattár, törzsadattár, adatközpont kapcsolatát.
 - e) A fentiekre figyelemmel kell tervezni a törzsadattár-adatközpont és a különböző alkalmazásokban, modulokban kezelt adatok kapcsolódását.
- 2.3. A kiemelt önkormányzati- kistérségi alkalmazások, modulok megnevezése
 - 2.4. Tájékoztatási, e-demokrácia, e-közigazgatási modul (e körben kell megtervezni többek között a kistérségi portált, a települési honlapok kapcsolatát, az elektronikus levelezési rendszert).
 - 2.5. Ügyviteli és ügykezelési modul
 - 2.6. Önkormányzati, testületi vezetői modul.
 - 2.7. Térségi, katasztrófavédelmi, közterületi modul.
 - 2.8. Önkormányzati vagyon, közbeszerzési és pénzügyi modul.
 - 2.9. Területrendezési és településrendezési modul.
 - 2.10. Intézményi (kiemelten humán) közszolgáltatási modul.

A fenti modulok megtervezésénél, kiépítésénél és működtetésénél kiemelt gondot kell fordítani a települési és kistérségi kapcsolat megtervezésére, az átjárhatóság és egymásra épültség követelményére.

9.3.2 Kinek, milyen lépéseket kell tenni?

3. A teendők meghatározása után a „kinek, milyen lépéseket kell tenni?” kérdéskörök tisztázása következik, a minimumterv kivitelezésének leírása a szakértői összegzés nyomán. A régió, megye, kistérség, s települések szintjére bontott hierarchia-, funkcionalitás, kompetencia-leírás az állami - közületi, a magán - közületi - egyéni - civil, a piaci - kereskedelmi aktorok számbavételét célozza, azért, hogy a program tárgyát képező tevékenységekben elkötelezettekről ismereteket szerezzünk. A hálózatba szerveződéssel, vagy a webes tartalmak szolgáltatásával, illetve igénybevételével kapcsolatos ismeretek begyűjtése után tudunk csak észlelni minden fajta elmozdulást a kistérségben.

9.3.3 Demonstráció: tevékenységek – szereplők - határidők

4. A *legjellemzőbb tevékenységek* körének a közigazgatási, az oktatási, az egészségügyi, az e-gazdasági, valamint például az e-média (tájékoztatás, szórakoztatás, marketing) területeket tekintjük.

5. A magyar információs társadalom stratégiához (MITS, 2003) készült háttéranyagok, felmérések és értékelések tapasztalatai alapján gondoljuk, hogy mindenekelőtt a tájékoztató munkának kellene prioritást kapnia, az információtudatosságot, információs műveltséget növelő, konzultációs jellegű, továbbképző akciókkal. A többlépcsős, felhozó jellegű ismeretátadás a közben elkészült helyi területi felmérések eredményeivel is szembesítheti az érintetteket. Az „érintettek” körét ugyancsak a szakértői megfontolások alapján jelöljük ki: más kell másként felvetni, bemutatni a közigazgatási vezetőknek, a kistérségben érdekelt gazdasági aktoroknak, vagy a lakosságoknak.

6. Az információ- és adattartalom jelentőségének, a vele kapcsolatos tudatosság és műveltség meghatározásában, átadásában, az egyéni és közösségi információvagyon feltérképezése, kezelése és karbantartása mikéntjének tisztázása az akcióterv és megvalósítási program egyik

prioritása. Az *egyéni és közösségi információvagyron feltérképezése* a modellkísérlet egyik legfontosabb feladata lenne, amit további helyi kutatással lehet (talán a helyi kapuemberek és intézmények révén) megoldani. A hagyományos (a nagy nyilvántartó rendszerekre alapozott) információ- és bázisadat-tartalmak, illetve az információgazdaságban fontos, hagyományos személyi, vállalozási, ingatlan stb. adatok áramlásának, a jobb elérhetőségnek biztosításában a hagyományos és az új technikákat, módszereket és megoldásokat újra kell minősíteni, a papír és a média alapú, az elektronikus hozzáférést egyszerre, egymásra épülően kell működtetni.

7. Az információs társadalom programokban ma a *tartalomfejlesztés* kiemelt elsődleges cél világszerte. A nemzetközi szervezetek csúcstalálkozóján (World Summit on the Information Society) a legfőbb szereplők (kormányzati és állami, magánszféra a piaci és a nonprofit aktorokkal, a civil társadalom, valamint a nemzetközi és a regionális intézmények) együttes erőfeszítéseit adottságnak tekintve a következő célokat fogalmazták az információs közmű teljes kiépítésével kapcsolatban: hálózatba kapcsolni a településeket és közösségi elérési pontokat kialakítani; egyetemek, főiskolák, gimnáziumok és általános iskolák hálózatba kapcsolása; a tudományos és a kutatási központok hálózatba kapcsolása; a közkönyvtárak, kulturális központok, múzeumok, posták, levéltárak hálózatba kapcsolása; az egészségügyi központok és kórházak hálózatba kapcsolása; a helyi és a kormányzati közigazgatási hivatalok hálózatba kapcsolása, a hozzájuk tartozó webhelyek és e-mail címek biztosítása: az általános és a középiskolák tananyagába illeszteni az információs társadalommal kapcsolatos ismereteket, tekintettel az adott ország, állam, régió és lokalitás adottságaira; biztosítani a lakosság számára a rádiós és televíziós csatornák legszélesebb kínálatát. Mindez, persze az információs infrastruktúrát adottságként fogja fel és az *információs közmű teljes körű kiépítését* tekinti a feladatnak. Másrészt pedig, mindez a tartalomfejlesztésről szól, mert az információs közmű működéséhez a *tartalmakat* is alkalmassá kell tenni (lásd tartalom-elektronizálás, -digitalizálás, -informatizálás).¹⁰ Természetesen az a feladat, amit mindebből kistérségi szinten el kell és el lehet végezni.

9.3.4 Következtetések és teendők a koncepció szellemében

8. A stratégia minden szereplője mint információ- és adatszolgáltatója jusson közmegegyezésre az elérés és hozzáférés technológiai feltételei (információs infrastruktúra) biztosítása után az információ- és adattartalmak szolgáltatásának ingyenes, kvázi-ingyenes és piaci jellegű megoldását illetően, hogy az adatvagyomból az állampolgárok vagy a vállalkozni akarók a lehető legszélesebb körű elérésben részesüljenek.

9. A kapacitásokat illetően a szélessáv és az alapfokú információs műveltség biztosítása jelenti a belépést az információtudatos fejlesztési politika által elképzelt modellkísérletbe, az első alapokat az eredményesség biztosításához.

10. A követendő információs politika és elektronikus kommunikáció: az Internet biztosította lehetőségeket kihasználva kell az elektronikus közigazgatást bevezetni (a Közháló segítségével), a vonatkozó tartalmakat (elektronikus ügyiratkezelés) a legszélesebb körre kiterjeszteni.

11. Az információtudatosság és információs műveltség állandó javításával a közigazgatási hierarchia egészében el kell érni, hogy a központi és a helyi elektronikus kommunikáció működhessen, különös tekintettel a magánszektor és a civil társadalom bekapcsolásának azonnali és látványos eredményességére.

9.3.5 Ütemezés és prioritásrend

- Az informatikai stratégiában leírt helyzetkép és az információ-tartalom-szervezési stratégia által meghatározottak egyeztetésével a kistérségi információs közmű infrastruktúra-helyzetének leírása.
- A közigazgatási állami és közületi (közérdekű, közhasznú, közbiztonsági) közszolgáltatások technológiai és tartalmi készségeit minősítő állapotjelentés elkészítése.
- A kistérségi nonprofit (közületi és egyéni, civil, közösségépítő, közérdekű, közhasznú) és piaci jellegű (magán, vállalati, egyéni és közületi) szolgáltatások felmérése, kistérségi (jószolgálati, szakmai, vállalati stb.) webtérképek készítése.
- A kistérségi információ- és adatközponttal, valamint a közösségi elérési és hozzáférési pontokkal lefedett kistérségi információs közmű, és a helyi tartalomképzési koncepció (egyéni és közösségi információvagyon feltárása, a kezelés megoldása, a marketing célú hasznosítás megoldása stb.) megszületése után a munkaerő- és forrásigények megállapítása következik.

12. Az ütemezés értelemszerűen az e-közigazgatási kistérségi és helyi adottságainak biztosításával indul, az információs infrastruktúra információs közművé válásának biztosításában.

13. A közigazgatási hierarchia, funkció, ügykezelés alapjainak működésbe hozása után az idealista elképzeléseket háttérbe szorítja a gyors eredményességet igénylő politikai nyomás, amely nagy mértékben a gazdasági szükségszerűségek szorításának eredménye. Ezért minden bizonnyal a logikus sorrend felborul és az e-foglalkoztatás, e-mezőgazdaság, e-gazdaság igények válnak uralkodóvá.

14. eFoglalkoztatás típusú kezdeményezések: a munkaerő-piaci helyzetet leképező adatforgalom biztosítása mellett mielőbb megoldandó a munkaerő-keresés (a hirdetési piac, a formális és informális, állandó és alkalmi, teljes és részidős foglalkoztatás e-marketingje) figyelés megoldása. A vonatkozó információ- és adatkeresés „állami”, „piaci” és „civil” jellegű elektronikus kommunikációjának „felelőseit” a kistérségi információközponti szerep kidolgozásában és beüzemelésében kell majd hozzáértéssel meghatározni, az adatkezelés jogi és adminisztratív aspektusait tisztázni, a kompetenciákat a gyakorlati érvényességnek (realitásoknak) alárendelni. Az adattartalom e téren kész az elektronikus kommunikációra, a menedzsment problémái megoldhatók, a tesztüzem biztosított.

15. eMezőgazdaság típusú kezdeményezések: az agrárinformáció- és adattartalmak nyílt hozzáféréseinek biztosítása, a közszolgáltatások és a piaci (ingyenes, kvázi-ingyenes és fizetős) tartalmak kínálatának közreadása. Mindez elsősorban az árak, termőhelyek, termelők és termékek elektronikus kommunikációjának megoldását jelenti pl. a központi (állami stb.) piaci árfigyelő szolgáltatás és a helyi piaci jellegű webhelyek kompetenciáinak tiszteletben tartásával. A kistérség agrárkapacitásainak webmarketingje (mint minden más is) valamilyen mértékben létezik, azért az információközponti szerep tartalommenedzsment-konceptiójának kidolgozásakor rendelkezni kell a szóban forgó térség szemantikus webes információforrás-kínálatának térképével is. Az adattartalom e téren részben kész, az elektronikus kommunikáció is létezik, a rendszerszemlélet alapján végzett tesztüzem eredményessége megadja a további teendőket.

16. eGazdaság típusú kezdeményezések: minden kereskedelmi, üzleti, gazdasági munkaerő, kapacitás, termék és értékesítés típusú elektronikus kommunikáció elsőbbséget élvez az információs (a klasszikus ipari és agrártermelési folyamat információhatékonyságának növelése) és az információgazdaság (az információtermék csere és az információpénz használata) jellegű fejlesztések segítségével. A szóban forgó kistérségben a webes piaci információtermék kínálatára már jelzi a fejlesztési irányokat és a lehetőségeket, ezért a

hagyományos termék, termelés, munkaerő kínálat javítása mellett az e-marketing lehetőségeivel jobban piacosítható helyi adottságok megjelölése azonnali feladat legyen. Az adattartalom e téren még nem értékelhető a rendszemlélet szellemében. Az elektronikus kommunikációnak és a piaci adattartalom-értékesítésnek is vannak példái, de az információgazdaság nincs megalapozva sem az állami kompetenciák-kötelezettségek, sem a piaci, a magánszektor felőli kezdeményezések oldaláról nézve.

17. eOktatás típusú kezdeményezések: a prioritásrendben tulajdonképpen első helyre tartozó terület egy információ című tantárgy, általában az információs társadalom programokkal, tudományokkal, paradigmákkal kapcsolatos ismeretek oktatása (másként elsősorban az alsó, a középfokon), ami az információtudatosság és –műveltség emelésével a tananyagreform egyik leglényegesebb eleme. A felnőttképzés, a szakmai továbbképzés ugyancsak az információtudatosság logikai vezetőjét követi. Nem utolsó sorban a tananyag-készítés helyi tartalmi beemelésének fontosságát kell hangsúlyozni. Az információtudatosságra nevelés és oktatás fontosságát nem lehet eleget hangsúlyozni, mert a gazdasági érvényesülés, a vállalkozási és a társadalmi esélyegyenlőség alapja. Az Internet alapú oktatástechnológia és az elektronikus tartalom (e-tananyag) létezik, a hagyományos közoktatás igen jelentős mértékben élhetne vele, de a felhasználás pedagógusfüggő (lásd az információtudatosságban gyenge pedagógus és az információs műveltséggel bíró rossz pedagógus mérnökötanár dilemmát). A tesztüzemi kísérlet típusú jelentés a kistérség e-oktatási helyzetét minősítené.

18. eEgészségügy típusú kezdeményezések: az intézményrendszer hálózatba kapcsolása, a vonatkozó információ- és adattartalom elektronizálása, digitalizálása és informatizálása után a tevékenységek és szolgáltatások működtetése hatékonyabb, pontosabb lesz. A jogi és adminisztratív szabályozás, környezet nagyjából kész van, az információs infrastruktúra működés alapjai léteznek, a közműhelyzet és a vonatkozó információmenedzsment-készségek tesztelése következik. Az egészségügyi (beteg)adat és az egészségügyi (orvosi)tudás találkozási pontja még odébb van, de a leletek elektronizálása és küldése a helyi és szakellátás s a kórház között tesztelésre vár. A kistérségi tesztüzemi felmérés nyomán a további teendők meghatározhatók.

19. eKörnyezetgazdálkodás típusú kezdeményezések: a környezetvédelem és fenntartható fejlődés szempontjainak és indikátorainak elektronikus elérése már önmagában is eredményt jelent, mert a környezettudatosság és információtudatosság mintájára létformáló tényező ma már. A környezettudatosság a kistérség adottságainak felismerésében, azok megőrzésében, azok hasznosításában, valamint a zöldtechnológiák alkalmazásának segítségével jelent segítséget. A környezetmonitorozás és a környezetmarketing meghonosítása önmagában is jelentős fejlődést eredményez, s a szemléleti változás a térség gazdasági potenciáljának átalakításában, hasznosításában is döntő. A tesztüzemi jelentés feltárná az adottságokat, a lehetőségeket, és a további teendőket is megmutatná.

20. eTudomány típusú kezdeményezések: az információs közmű adottságainak kihasználása csúcsponton lévő felhasználási terület, mely az egyetemek és kutatóhelyek, az állami és a magánszféra intézményeinek elektronikus kommunikációját feltételezi. A tudás(tartalom)termelés, magas szintű képzés és oktatás, a vonatkozó intézmények együttműködésének lehetőségei lényegében fel nem tárt, ki nem próbált esélyeket jelentenek a kistérség számára. E téren a tartalomképzés eminens tárgya a metaadat-készítés, mellyel a mérés és minősítés, a térségre szabott modellezés, elemzés és programkészítés esélyeit lehetne jelentősen javítani. Másik nem kevésbé fontos feladat a kistérségi kultúra és hagyomány megőrzésének (leírásának, digitalizálásának), illetve terjesztésének megoldása.

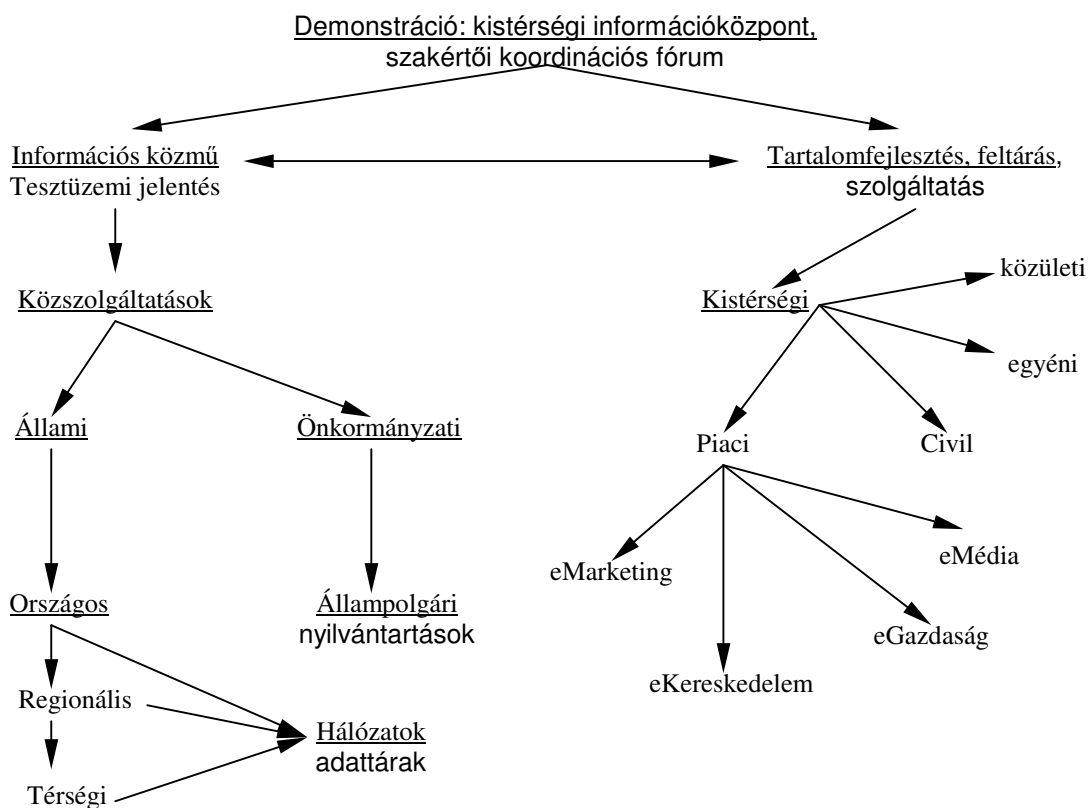
21. eMédia típusú kezdeményezések: ugyancsak nem a prioritásrendben tárgyalt terület, mely a tájékozottság igen jelentős elmaradásainak mielőbbi bepótolása miatt az első közötti

tárgyalást érdemelne. Az e-média mindenképp a tájékoztatási intézményrendszer, a tájékoztatási szerepek és kötelezettségek működtetésében jelent igen nagy változást a korábbiakhoz képest. Az információs műveltség kritériumai között evidencia, de a jelenlegi helyzetben nem annyira magától értetődő annak tudatosodása, hogy a média egyfelől infrastruktúra, másfelől tartalom. Ezért a média az információs közmű egyik bástyájának számít (információs infrastruktúra = technológia, bázisadat-kezelők és közszolgáltatók = tartalom, média = közvetítők) s mint ilyen az állam információs modelljében és a makrokommunikációs szerkezetben a tájékoztatási (a bevezető tájékoztatási, a követő tájékoztatási, a tájékoztatás társadalmi tükör) szerepek betöltésében döntő fontosságú. A e-média helyzete a szóban forgó kistérségben típusú teszüzemi jellegű felmérés világos képet adhat a fennálló helyzetről és a teendőkről, ami nem az alulról jövő (ahol spontán a fejlődés), hanem a felülről jövő (állami, önkormányzati stb.) kezdeményezések szempontjából fontos.

9.3.6 Információmenedzsment-dokumentáció készítése

1. Adatgyűjtés az állapotleíráshoz, helyzetfelméréshez: bázisadatok begyűjtése a nagy nyilvántartó rendszerekből (KSH-TelR, APEH, BM, NHH, IHM); élő adatok beszerzése a területi és helyi szolgáltatóktól (M-Telekom, DrávaNet); a kistérséget reprezentáló adatok gyűjtése, adatgyűjtés a lokalitásról, kapuemberek (helyi szakemberek), információközpontok (teleházak) formális regisztrációja vagy informális felmérés nyomán; egyéni és közösségi információk gyűjtése a lokalitásokban.
2. Potenciáltérképek elkészítése: humán, természeti (1.), 2-3. környezeti erőforrás-felmérés és becslés adatai. Bázisadatok lekérése és helyi lakossági kikérdezéssel készült adatfelvétel alapján készült forrásdokumentációról van szó. A formális tartalomleképezési munkákhoz ajánlott források az önkormányzati közigazgatási információs rendszer (www.kozinfo.hu/ujkozinfo/index), a területi közigazgatási szervek (www.mehweb.meh.hu/TERKONA), a magyar közigazgatási határok (a www.lazarus.elte.hu/hun/hunkarta/terkbara/, ill. a földmérési és távérzékelési intézet (www.fish.fomi.hu/termekek/honlap/szolgáltatások/webhelyek) forrásadat- és – információmenedzsmentje igénybevétele. Az informális kistérségi helyi információforrás-központi szerepet nagyjából a www.mecsekportal.hu/onkorm/index webhely tölti be.
3. Információ- és adatvagyon-karbantartási protokoll készítése a lokalitásokban és a kistérségi információközpontban.
4. Információtudatos kistérségi fejlődéspolitikai koncepció kidolgozása a képzett adatvagyon, az informatikai-információtartalmi stratégiai megfontolások, a szakértői összegzés intenciói alapján. A kitörési irányok és prioritások megjelölése a fentiek alapján. A fejlődéspolitikai koncepcióhoz szükséges modellezés elkészítéséhez a KSH T-STAR és MR-STAR adatbázisrendszerek igénybevétele ajánlott a TelR-rel kiegészítve, átfedések nélkül.
5. A logisztikai tartalmi térkép készítésében a megyei információs rendszert készítő www.geoweb.cslm.hu/vhost/geoinfo webhelyet, a RICK, somogy megyei regionális információs centrum (www.rick.somogy.hu/intezm/hivatal/index.htm) kísérletet, vagy a www.agt.bme.hu/gita/e2005 webhely kínálta, a kistérséget lefedő információs háló koncepciót ajánljuk tájékozódásra.
6. A kistérségi fejlesztési koncepciókban érdekes állami szereplők mintája a BM kistérségi információs rendszerek példatára (www.bm.hu/web/euik.nsf), vagy a www.vati.hu; a piaci szereplők példaként a www.celodin.hu, a www.hungarocad.hu, a www.gisfigyelo.geocentrum.hu, a www.intelligensregio.hu webhelyek alatt található cégeket hivatkozunk.

7. A kistérségi információközponti szerep és a logisztikai tartalmi térképkészítés logikai vezetője az integrált kistérségi e-közigazgatási rendszer (IKeR) koncepciója, eddigi fejlesztési tapasztalatainak hasznosítása lehetne. Az állami és piaci szereplők tipikus példájának a www.logsped.hu/kisterseg webhelyet és céget tekintjük. Nemzetközi példaként az amerikai önkormányzati információs rendszernek, a LOGIS-nak azt a fázisát hivatkozzuk, amelyik a államigazgatási dekoncentrációs törekvések szellemében a térségi és kistérségi fejlesztési koncepciók kidolgozását, menedzselését ilyen térségi központokba szervezték (www.logis.org). A kifejezett tartalomfejlesztés példájaként a SLIS-program, az állami és helyi információs rendszerek példája hivatkozható, amelyek az állam és kormány s a lokalitás közötti fejlesztéspolitikai információáramlás fókuszálására hivatottak (www.ctg.albany.edu/publications/reports/partners).

Megbízást kellene adni kapuembereknek, teleházaknak ún. reverz (további) kutatásokra, amelyek a kistérség internetes, webes reprezentációját állítanák össze. A laikus, ad hoc mintavétel során is azonnal megtalálni a telefal.hu, osztalykirandulasok.hu, csaladinet.hu, internettudakozo.hu, gyaloglo.hu, baranyatour.hu, mecseknet.hu, baranyanet.hu (stb.) webhelyeket mint magasan látogatott kistérségi információkereső fórumokat, melyek lefedik a felszínes érdeklődésnek megfelelő információigényt. Már ezeknek a kistérséget kereső oldalletöltései alapján használható e-marketing statisztika és térkép készíthető.

9.4 Javasolt projektek	
<p>9.4.1. A szentlőinci kistérség portáljának (www.szentlorinc.hu) továbbfejlesztése (mint az információs közmű átfogó fejlesztésének modellje)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A kistérségi központi portálon keresztül elérni (bemutatni az állami közszolgáltatásokat, a területi (regionális és lokális), a közületi és civil szolgáltatásokat). 2. A logisztikai tartalmi térkép elkészítése (szolgáltatáselemzés, tartalomelemzés, lakossági információtudatosság-értékelés). 3. A központi web-felület és a logisztikai tartalmi térkép kialakítása norma szerint. 4. Az állami-önkormányzati közigazgatási-közszolgáltatási kínálat és az igények felmérése: ügyiratkezelési szabványosság és kezelhetőség tesztelése. 5. A minimumterv és a minőségi változtatások eredményességének minősítése az információ-, az anyag- és pénz-áramlás mérhetősége után.
<p>9.4.2. A kistérségi információs központjának létrehozása, működtetése (intézmény-koncepció, kapuemberek és szerkesztők alkalmazása, szakértői háttér, stb.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az e-média funkció és szerepek (tájékoztatás + tartalomgenerálás) működtetésének beindítása norma szerint (komplexitás és rendszerszemlélet). 2. A kistérségi adatközponti funkció és szerep adaptálása, működtetése. 3. A vonatkozó információs műveltség és szakértelem, kapacitások biztosítása. A definiált információmenedzsment (adatbevitel, adatkezelés, karbantartás) ellátása. 4. Információs szakértői konzultációk beindítása az információ- és adatközpont és a lokalitások, a térségben működő állami-önkormányzati tisztviselők és a piaci szereplők, valamint a civilek között. 5. Az ingyenes internetes telefonálás lehetőségének megteremtése a térségi e-központok között (a máltai példa).
<p>9.4.3. A továbbfejlesztett kistérségi portál feltöltése a szükséges adatvagyonnal (tartalomfejlesztés, tartalomszolgáltatás)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az állami és önkormányzati adatvagyon elérésének, állampolgári és üzleti célú használatának kiterjesztése. 2. A lokalitásokban az egyéni és a közösségi informális információ- és adatvagyon összegyűjtése, elektronizálása, digitalizálása. 3. A helyi és közösségi adatvagyonnal kapcsolatos e-marketing beindítása. 4. Reverz kutatás indítása a térséggel kapcsolatos internetes érdeklődés feltárására. 5. Visszacsatolás: a kistérségi információközpontban dolgozó információs szakemberek konzultációinak megszervezése a térségi, regionális, állami közszolgáltatókkal.

Irodalmi hivatkozások, jegyzet

1. BISER-indikátorok: a mérés és minősítés új szempontjai és eszközei. Biser Domain Report no.4.: Regional Identity in the Information Society. 2004, p.38, www.biser-eu.com; valamint Biser Domain Report no.8.: Education, Training, and Skills in the Information Society. The Regional Dimension. 2004, p. 40, www.biser-eu.com nyomán.
2. VÁTI kutatási jelentés: A területi egyenlőtlenségek új indikátorainak és értékesítési módszereinek lehetőségei. Összeállították Nemes-Nagy József, Berei Katalin et al. P.142 nyomán; www.terport.hu/doctar/tervezes/ujindikator
3. Az információ- és adatvagyon módszertan jellemző hivatkozásai Fehér,Zs.: Az országos (nagy) nyilvántartó rendszerek jellemzői az ÁNTSZ-projekt nyomán.; valamint Horváth T.: Az adatvagyon felmérésének módszerei és az azt kezelő nyilvántartási rendszer. www.kfki.com.hu/hu/kfkilato/index
4. www.rkk.hu/regional/tan/beavatk.html+kist%C3%A9rs%C3%A9gek&hl=hu&lr=lang_hu
5. A SKI tényleíró adatfelvétele jelenleg 20-25 százalékos feltöltöttségi arányban van.
6. A Szentlőrinci kistérség jövőképe-felmérés (a válaszadók által megjelölt legfontosabb eszköz- és készségigények, az adott település várt/remélt fejlesztésének irányaival) típusú kérdőív összegzése jelenleg 10 százalékos feltöltöttséget mutat.
7. A Szentlőrinci kistérség falvainak története a szemantikus webtérképek szerint: www.iranymagyarorszag.hu, terkepcentrum.hu, zoldvolgy.celodin.hu, vendegvaro.hu, helysegnev.dunantulinaplo.hu, baranyanet.hu honlapok, valamint olyan helyi honlapok információi alapján, mint a vinexia.hu, szentlorinc.hu. A feltöltöttség 70 százalékos.
8. A statisztikai rész feltöltöttsége 60 százalékos, nem kaptuk meg a BM, a NHH, az IHM kistérségi statisztikáit, az APEH és a GKM vonatkozó adatait. Ugyanakkor nem vettük figyelembe a Könyvtári Intézet 2004 szeptember és november hónapokban végzett felmérésének adatait, mert nem adnak elég információt a kistérségre nézve.
9. A kritikus e-kormányzat képességek és a vonatkozó szolgáltatások leírása a www.MISC.MeH.hu/binary/6715_ honlapról letölthető. III. a www.keres.sztaki.hu oldalon találunk eligazítást e kérdéskörben.
10. A központi államigazgatás informatikai stratégiája (2005). www.itb.hu/dokumentumok/archivum/b3.html
11. Kistérségi módszertan. www.foek.hu; Javaslat az „autonóm kistérség” – koncepció megvalósítását segítő projektekre. Összeállították Ertsey Attila, Fodor Ágnes et al. 2002. p.30; valamint Statistical Indicators for Benchmarking the Progress of European Regions in the Emerging Information Society. (BISER), 2002. www.biser.lu nyomán

*

Statistics and Indicators on the Labour Market in the E-Economy. Brüsszel, 2002-2004. www.stile.be (Measuring the Information Society. Ed. by Ramioul,M., Huws,U., Bollen,A.)
Csorba,J.: A kistérségi információrendszer filozófiája. IFTI, 2005. www.ifti.hu, p.22
Csorba,J. Lokalitas az információtudatos világban. IFTI, 2000, www.ifti.hungary.org; INCO, 2000, 1.sz. p.24
Tartalomipari benchmark tanulmány. 2005. www.matisz.hu, Z.Karvalics,L. et al., p.59
Turisztikai vonzerő-térkép = www.hungarytourism.hu; Vonzerőleltár. CD-1998, Magyar Turizmus Rt.
Az emelt szintű értéknövelt információszolgáltatás megvalósíthatósága az önkormányzatoknál. www.sztaki.hu/sztaki/projects.htm
Sokszínű e-világ. BME, 2002, p.214
e-Agrárium: mezőgazdaság az információs társadalomban. MITS Füzetek. IHM, 2003. p.31
The 2003 e-learning readiness rankings. eiu.com

MELLÉKLETEK

MELLÉKLET 1.

Az információtudatos regionális és lokális fejlesztési modellek (tudás)tartalma (IFTI)

- 1 A lokális forgatókönyvek makroinformációtartalma (lokáltság 1.)
 - 1.1 A regionális-lokális gazdaságtani modellezés
 - 1.2 A régió-lokáltság közigazgatási modellezése
 - 1.3 A gazdasági régió-lokáltságminősítés és -képzés
 - 1.4 A regionalitás-lokáltság történelmi alapjainak aktualitása
 - 1.5 A regionalitás-lokáltság mérhetősége

2. Regionalitás és lokáltság a makropolitikákban (lokáltság 2.)
 - 2.1 Önkormányzati tevékenységek az információstársadalom-programokban
 - 2.2 A regionális-lokális gazdaságfejlesztés eszközei
 - 2.3 Az állam változó szerepe
 - 2.4 Gazdasági szerkezetváltás és lokális politika, fenntartható fejlődés

- 3 Regionalitás és lokáltság az információtudatos világban (lokáltság 3.)
 - 3.1 Lokális személyiségtípusok: a kapuember
 - 3.2 Az információtudatos település
 - 3.3 Az információtőke szerepe a helyben maradásban
 - 3.4 A tájékoztatás társadalmi tükör szerepe a helyi élet szervezésében

- 4 Az információtudatos lokális forgatókönyv felépítésének alapjai (lokáltság 4.)
 - 4.1 A regionális gazdaságtan modellezése
 - 4.1.1 A gazdasági növekedés és fejlődés regionális összefüggései
 - 4.1.2 A diszparitások oka és mértéke
 - 4.1.3 Válságkezelés és programkészítés
 - 4.1.4 Fejlődésmodellezés
 - 4.2. Regionális együttműködések
 - 4.2.1 Öntevékeny kezdeményezések
 - 4.2.2 Térinformatika
 - 4.2.3 Integrációs mechanizmusok működése
 - 4.3. Erőforrásallokáció
 - 4.3.1 Információforrások
 - 4.3.2 Humán források
 - 4.3.3 Programelbírálás

5. A (lokáltságot befogadó nagyobb) régió átvilágítás/modellezése (regionalitás 1.funkcionális)
 - 5.1 A természetes, földrajzi régió (alföldi, hegyvidéki stb.)
 - 5.2 Állam/köz/igazgatási régió (megye, kanton stb.)
 - 5.3 Funkcionális régió (ipari, mezőgazdasági, turisztikai stb.)
 - 5.4 Gazdasági régió (fejlődő, válság-, hátrányos helyzetű stb.)
 - 5.5 Szociológiai, antropológiai, urbanisztikai... régió (városias, aprófalvas stb.)
 - 5.6 Statisztikai régió (NUTS 1-3-ig regionális, NUTS 4-5 lokális)

6. Gazdasági régióminősítés és -képzés (regionalitás 2.területfejlesztési politikai)
A termelékenység, foglalkoztatás, GDP stb. kritériumok (hogyan csak a hagyományos statisztikai fogalmakat említsük) alapján hat régiótípussal dolgoznak.
 - 6.1 Húzóregió: a foglalkoztatottság- és a termelékenység-növekedés az országos átlag feletti.
 - 6.2 Fejlődő régió: a termelékenység növekedése az országos átlag feletti, de azt a foglalkoztatottság csökkenése révén éri el (ezek a munkahelyvesztő növekedés példái).

- 6.3 Hanyatló régió: a termelékenység növekedése csak az üzembeszárásokkal tartható fenn.
- 6.4 Válságrégió: a gazdasági aktorok és vállalkozások már elveszítették versenyképességüket, a létszámleépítések sem hoznak termelékenységnövekedést.
- 6.5 Struktúraőrző régió: a termelékenység drasztikus csökkenése mellett a központilag támogatott foglalkoztatással próbálják a lepusztulást fékezni.
- 6.6 Protekcionista régió: a termelékenység csökken, de a foglalkoztatás az állami beavatkozás hatására az országos átlagnál magasabb.

7. A regionalitás történelmi alapjai menteni új tartalmak keresése (regionalitás 3.kulturális)

7.1 A történelmi régiók helyreállása: - mint pl. a határainkon túlnyúló gazdasági régiók sorsának alakulása: Győr-Sopron-Pozsony, Kárpátalja stb.: - a határövezetek szinte elnéptelenedtek az elmúlt 50 évben, s ezek fejlődtek a leggyorsabban az elmúlt 10 évben: - történelmi nagyrégiókra példa Erdély, ahol a románok nem fejlesztették, ill. adminisztratív akadályozták a szinmagyar lakosságú régiók fejlődését.

7.2 A régiók újraintézményesülése, ill. a régiószerveződések újrafogalmazódása: Alpok-Adria, Kárpátalja stb.

7.3 A regionalizmus mint bizonyos szuverenitások kialakulása, ill. megszilárdulása.

8. A regionalitás mérhetősége: minősítési kritériumok, normák, statisztika (regionalitás 4.társadalmi, területfejlesztési)

8.1 A földrajzi és demográfiai adottságok, ill. különbözőségek minősítése: geográfiai adottságok, demográfiai, foglalkoztatási, szakképzési stb. normák.

8.2 Az urbanizációs adottságok, mint a közlekedés (megközelíthetőség és a környezettisztaság viszonya): az úthálózat, kommunikációs infrastruktúra, közműellátottság stb.

8.3 A gazdasági adottságok, mint pl. a gazdasági aktorok teljesítménye (vállalkozási hajlandóság stb.), a gazdasági ágazatok térbeli koncentrációja: a struktúraváltási készségek minősége stb.

8.4 Az életszínvonalbeli (életminőség) adottságok: fogyasztási viszonyok, ár-, bér típusú különbözőségek, háztartásstatisztikai eltérések, kulturális, oktatási, szociális ellátottság stb.

11. A közösségépítés feladatainak szociológiája (pályázatok 2.)

11.1 A kistérségi civil szervezetek és azok fórumainak feladatcsoportjai:

- * a kistérségi civil társadalom szervezeti katalógusának elkészítése és rendszeres vezetése,
- * a kistérségi civil társadalom célrendszerének,
- * egyes társadalmi rétegek kistérségi képviselőinek megfelelő feladatok és tevékenységek (nők, ifjúság, idősek),
- * a kistérségi együttműködés, továbbá programkoordináció megteremtése, elősegítése,
- * nemzetiségi hagyományok és önkormányzatiság támogatása,
- * lakossági fogyasztó- és jogvédelem,
- * kistérségi fejlesztések és a közszolgáltatások alakulásának véleményezése, egyes célok kitűzésének kezdeményezése,
- * egészségügyi és szociális ellátás, valamint jelzőrendszer segítése,
- * sajátos és speciális érdekképviselő és érvényesítő funkció biztosítása,
- * sport és szabadidős programok és ezt végző szervezetek segítése,
- * térségi társadalmi ellentmondások, konfliktusok jelzése,
- * egyes szakterületek társadalmi rétegek és közösségek tájékoztatásának elősegítése,
- * gyermekjóléti ellátás és gyermekvédelem segítése,
- * természetes környezetvédelmi kezdeményezések, feladatok támogatása, akciók szervezése, jelzőrendszer működtetése,
- * térségi, kistérségi info-kommunikációs társadalom kiépülésének támogatása, lakossági tájékoztatás elősegítése,

- * kulturális, közművelődési, művészeti tevékenység támogatása, egyes területinek szervezése,
- * közoktatás, alapfokú nevelés támogatása, elősegítése, véleményalkotás a változás különböző folyamatairól,
- * honismeret, térségi identitás erősítése,
- * térségi hagyományteremtés és –ápolás, rendezvénytámogatás,
- * kialakított feladat- és szervezeti rendszerekhez egyeztetett forrásszerzés,
- * hátrányos helyzetű társadalmi rétegek segítése az esélyegyenlőségük támogatása, társadalmi beilleszkedés segítése, kirekesztés elleni küzdelem.

(Hivatkozás: IFTI. Globalitás és lokalitás mint kétutas kommunikáció. 1999.)

MELLÉKLET 2.

A Kistérségi Civil Fórum jellemzői kifejezik:

- az adott kistérség civil társadalmának erejét, akaratát;
 - a lakossági érdekek megjelentetését, szolgálatát;
 - egységesebb, mégis sokszínű közélet kialakítását;
 - a meglévő lehetőségek és feszültségek felszínre kerülését;
 - a kistérségi identitás erősítését,
 - a résztvevő szervezetek egyes akcióinak, céljainak általános támogatását biztosíthatja.
- (Hivatkozás: ECOVAST Magyarországi Egyesület ajánlása: www.ecovast.hu/kistersegi_civil_forum.doc)

MELLÉKLET 3.

Tájékoztató és tájékozódás – Jellemző példa a térségi-kistérségi i-rendszer tartalmára és szolgáltatásaira

Példánk a Kecskemét és térsége információs és szolgáltató rendszer. A Hálózat központja Kecskemét, 17 mikro-központ kapcsolódásával.

- * Önkormányzati, vállalkozói, civil adatbázis, dokumentumtár
 - o Témakörök: természeti adottságok, társadalom, infrastruktúra, lakáshelyzet, kereskedelem, idegenforgalom, vendéglátás, egészségügy, szociális ellátás, oktatás-közművelődés-sport, közigazgatás, rendvédelem, közbiztonság, gazdasági szervezetek, mezőgazdaság.
- * Kistérségi honlap (www.aranyhomok.hu)
 - o a térség bemutatása
 - o statisztikai adatok
 - o ifjúsági és civil háló
 - o pályázati figyelő, foglalkoztatás, szervezetek és szakértők, rendezvények és képzések, konferenciák, modellprogramok, hírek és kistérségi összefoglalók, keres-kínál, hirdetések.
 - o digitális települési térképek
- * Informatikai szolgáltatások
 - o hozzáférés a közös kistérségi adatbázishoz
 - o a felhasználók honlapon történő megjelenésének szervezése, hirdetések
 - o személyes információszolgáltatás a helyi fejlesztés szereplői számára
 - o információgyűjtés és -feldolgozás
 - o informatikai tanácsadás
- * Képzések
 - o tanfolyamok a helyi lakosok, vállalkozók, gazdálkodók részére
 - o oktatás, továbbképzés a terület- és településfejlesztés szereplői számára
- * Szaktanácsadás

- o állandó szakértői kör szervezése és közvetítése
 - o közvetlen tanácsadás térségi, települési pályázati, programozási ügyekben
 - o gazdasági, gazdálkodási tanácsadás
 - * Közvetítés a vállalkozói és kistérségi partnerek között
 - o keres-kínál adatbázis szervezése
 - o potenciális partnerszervezetek nyilvántartása
 - o partner térségek és nemzetközi partnerek közvetítése
 - o jogi segítség a partnerségi megállapodásokhoz
 - o nyelvi/fordítási segítségnyújtás az Európai Unió pályázatokhoz
 - * Irodai és kommunikációs szolgáltatások
 - o adattárak és adatbázisok elérése, adatfeldolgozás, statisztikai elemzés
 - o jogszabály gyűjtemény használat
 - o adatarchiválás
 - o Internet, e-mail-használat
 - o helyiségbérlés üzleti tárgyalások, munkamegbeszélések céljából
 - o képdigitalizálás, kiadványszerkesztés, irodai kötetzet
 - o fénymásolás, távközlési szolgáltatások
 - o gépelési és szövegszerkesztési feladatok, nyomtatási munkák
 - * Pályázati tájékoztatás, tanácsadás, pályázatírás
 - o Szakembereink folyamatosan figyelik a legfrissebb kiírásokat, pályázati lehetőségeket, így ügyfeleink igényeinek felmérése után minden szükséges naprakész információt biztosítani tudunk. A pályázatok megírásához segítséget nyújtunk, különös tekintettel az FVM Vidékfejlesztési Célelőirányzatára és a Széchenyi Terv nyújtotta lehetőségekre.
- (Hivatkozás: Kecskemét és térsége Információs és Szolgáltató Központ: infokozpont@aranyhomok.hu)

MELLÉKLET 4.

Példa az információtárakra: a tipikus régiós szervezetek internetes keresőcímei

Regionális Fejlesztési Holding Rt.>>>
 Váti Területfejlesztési Kht.>>>
 Területfejlesztés >>>
 Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Észak-magyarország Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség>>>
 Északkelet-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács>>>

Kistérségek

Kistérségi önkormányzati társulások>>> (új)
 Kistérségek, kistérségi megbízottak>>>
 Nemzeti Területfejlesztési Hivatal>>>
 Csongrád megyei kistérségek>>>
 Mór kistérség>>>
 DATTE Kistérségi Társulás>>>
 Több információ a kistérségekről >>>
 Vidékfejlesztés>>>

Tervek, Koncepciók

Országos Területfejlesztési Koncepció
Nemzeti Fejlesztési Terv
NFT társadalmi egyeztetése
Csongrád megye koncepció
Csongrád megye program
Csongrád megye (rendezési terv)
Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Közhasznú Társaság
Békés Megyéért" Település és Regionális Vállalkozásfejlesztési Közhasznú Közalapítványt
Csongrád megye marketing program
Győr-Moson-Soporon megyei dokumentumok
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei stratégiai programok
Közép-Dunántúl
Dél-Dunántúl program
Közép-Magyarország program
Somogy megye (programok)
Tápiómenti Területfejlesztési Társulás
Zempléni Településszövetség
Stb.

Önkormányzatokkal kapcsolatos információk

Önkormányzatok adatbázisa>>>
BM pályázatok>>>
Érdekszövetségek címjegyzéke>>>
Önkormányzati Információk, pályázatok>>> (új)
Nemzeti Területfejlesztési Hivatal>>>
Magyar Önkormányzati Portál, Localinfo>>>
Önkormányzati hatósági hatáskör>>> (új)
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége>>>
Dél-Bakonyaljai Önkormányzatok Területf. Társulása>>> (új)
Magyarország önkormányzatai>>>
Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer >>>
Önkormányzatok Közlönye>>>

Önkormányzati EU pályázati információk

Magyar Önkormányzatok Európai Szövetsége (MÖESZ)
BM önkormányzati EU Információs központ
Forrástérkép
Európai uniós forrásból támogatott aktuális pályázati felhívások
Nemzetközi önkormányzati partnerkereső
Uniós szókincstár, többnyelvű
Brüsszeli pályázati lehetőségek
EU támogatáspolitiká
Gyakran ismételt EU kérdések
(Hivatkozás: <http://www.logsped.hu/teruletfejlesztes.htm>)

MELLÉKLET 5.

A kistérség információs környezete és adattartalmai az információs közműben

A területi információs rendszerekhez (TeIR) kapcsolódás feltételeit tartalmazó törvény és kormányrendeletek előírják a tartalmi követelményeket és adattartalmat. A felsorolás az országos és a megyei szintek adatköreit tartalmazza, de jellegében a kistérségi egyéni és közösségi, szociális, kulturális, környezeti információ- és adatvagyon strukturálására nézve is kötelező érvényű.

1. Természeti környezet

1.1. Természeti adottságok

1.1.1. Domborzati adottságok

1.1.2. Földtani adottságok

1.1.3. Éghajlati adottságok

1.1.4. Vízrajzi adottságok

1.1.5. Talajadottságok

1.1.6. Élővilág

1.2. A környezet állapota és védelme

1.2.1. A földkéreg, földfelszín

1.2.2. A légkör

1.2.3. Vizek

1.2.4. Élővilág

2. Humánerőforrások

2.1. Demográfia

2.2. Gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság, munkanélküliség

2.3. Életminőség, életszínvonal

2.3.1. Egészségügy, egészségügyi és szociális ellátás

2.3.2. Jövedelmi viszonyok

2.3.3. Oktatás

2.3.4. Kultúra

2.3.5. Lakáskörülmények

3. Gazdaság (gazdasági szervezetek típusai, gazdasági eredménymutatók)

3.1. Ipar

3.2. Mez A területi információs rendszer adattartalma

A felsorolás mind az országos, mind a megyei szint adatköreit tartalmazza. A két szint adattartalma a területi hatályban és a tartalmi részletezettségben különbözik.

1. Természeti környezet

1.1. Természeti adottságok

1.1.1. Domborzati adottságok

1.1.2. Földtani adottságok

1.1.3. Éghajlati adottságok

1.1.4. Vízrajzi adottságok

1.1.5. Talajadottságok

1.1.6. Élővilág

1.2. A környezet állapota és védelme

1.2.1. A földkéreg, földfelszín

1.2.2. A légkör

1.2.3. Vizek

1.2.4. Élővilág

2. Humán erőforrások

2.1. Demográfia

2.2. Gazdasági aktivitás, foglalkoztatottság, munkanélküliség

2.3. Életminőség, életszínvonal

2.3.1. Egészségügy, egészségügyi és szociális ellátás

2.3.2. Jövedelmi viszonyok

2.3.3. Oktatás

2.3.4. Kultúra

2.3.5. Lakáskörülmények

3. Gazdaság (gazdasági szervezetek típusai, gazdasági eredménymutatók)

3.1. Ipar

3.2. Mező- és erdőgazdálkodás

3.3. Kereskedelem

3.4. Vendéglátás

3.5. Szolgáltatás

4. Infrastruktúra hálózatok, létesítmények és ellátottsági mutatói

4.1. Közlekedés

4.2. Hírközlés

4.3. Energia

4.4. Vízügy

5. A területhasználat térképi vetülete és jellemző adatai

5.1. A természeti környezethez kapcsolódó terület-felhasználási elemek

5.2. A humánszféra és a gazdaság terület-felhasználási elemei

5.3. Az infrastruktúra terület-felhasználási elemei

6. A területfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

6.1. Jogi eszközök

6.1.1. EU normák

6.1.2. Magyarországi jog- és tervrendszer

6.1.3. Tervek nyilvántartása

6.2. Pénzügyi eszközök

6.2.1. Beruházási folyamatok

6.2.2. Önkormányzati gazdálkodás

6.2.3. Nem önkormányzati, központi támogatások

6.2.4. Elkülönített pénzalapok (cél- és címzett támogatások)

6.3. Intézmények

6.3.1. A központi és területi államigazgatás rendszere

6.3.2. Térségi szerződések

6.3.3. Kamarák

6.3.4. Egyéb civil szervezetek

6.3.5. Nemzetközi szervezetek

- és erdőgazdálkodás

3.3. Kereskedelem

3.4. Vendéglátás

3.5. Szolgáltatás

4. Infrastruktúra hálózatok, létesítmények és ellátottsági mutatói

4.1. Közlekedés

4.2. Hírközlés

4.3. Energia

4.4. Vízügy

5. A területhasználat térképi vetülete és jellemző adatai

- 5.1. A természeti környezethez kapcsolódó terület-felhasználási elemek
- 5.2. A humánszféra és a gazdaság terület-felhasználási elemei
- 5.3. Az infrastruktúra terület-felhasználási elemei

6. A területfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

- 6.1. Jogi eszközök
 - 6.1.1. EU normák
 - 6.1.2. Magyarországi jog- és tervrendszer
 - 6.1.3. Tervek nyilvántartása
 - 6.2. Pénzügyi eszközök
 - 6.2.1. Beruházási folyamatok
 - 6.2.2. Önkormányzati gazdálkodás
 - 6.2.3. Nem önkormányzati, központi támogatások
 - 6.2.4. Elkülönített pénzalapok (cél- és címzett támogatások)
 - 6.3. Intézmények
 - 6.3.1. A központi és területi államigazgatás rendszere
 - 6.3.2. Térségi szerződések
 - 6.3.3. Kamarák
 - 6.3.4. Egyéb civil szervezetek
 - 6.3.5. Nemzetközi szervezetek
- (Hivatkozás: TeIR)

MELLÉKLET 6.

A kistérség jellemző kapcsolati vonalai az információ- és adatgyűjtés, illetve -csere szempontjából

15.1 A kistérségi szint alapegységeit alkotó partnerek:

- A kistérség lakossága
- Települési önkormányzatok
- Gazdálkodó szervezetek
- Helyi intézmények, helyi pénzügyintézetek
- Helyi érdekképviselők
- Területfejlesztési célú alapítványok
- Települési szintű médiumok
- Helyi szakmai, kulturális egyesületek
- Egyházi és politikai szerveződések.
- Települési szintű nemzetközi kapcsolatok

15.2 Horizontális kistérségi szintű partnerségek:

- Az ország kistérségi hálójának más egységeivel való kapcsolatok
- Kistérségi szintű fejlesztési szervezetek, alapítványok,
- Dekoncentrált szervek kistérségi egységei
- Kistérségi szintű kulturális, szakmai egyesületek, szerveződések,
- A kistérségi szintű intézményhálózat elemei
- Kistérségi szintű érdekképviselők
- Kistérségi szintű nemzetközi kapcsolatok

15.3 A kistérségi szerveződés feletti partnerháló elemei:

- Irányító hatóságok
- Miniszteriális szervek
- Országos információs rendszerek
- Regionális területfejlesztési szervezetek
- Regionális szakmai szervezetek
- Megyei területfejlesztési szerveződések
- Megyei, regionális nemzetközi kapcsolatok

(Hivatkozás: web.bm.hu/proba/elemez.nsf/0/0b4df996f74b7fa7c1256d1f0041547c%3F-OpenDocument%26ExpandSection%3D1+t%C3%A9rs%C3%A9gi+inform%C3%A1ci%C3%B3s+rendszerek&hl=hu&lr=lang_hu)

MELLÉKLET 7.

Információs társadalom fejlesztési programok a kistérségben

1. Információs társadalom a gyakorlatban

Az információs társadalom (ITá) programok és minősítések megszervezése a technológiai ismerveken túl a közösség- (hálózat-) szervezések és információtudatos (intelligens, tudás, stb.) térszerkezetek fejlesztésével párosul, azokra irányul. A területi (térszerkezeti) stratégiai fejlesztési koncepciókban kiemelt hangsúlyt kapnak a közösségépítő hálózatok (mint pl. a National Community Building Network példája az amerikai információs társadalomban), amelyekkel kapcsolatban a következő (internetes közösségi) szempontokat emelik ki:

- erősíteni a közösségeket holisztikusan (integráció a hagyományos közösségfejlesztés és a humánszolgáltatás-stratégia között);
- létrehozni helyi kapacitásokat a problémamegoldásra, kapcsolatokat létesíteni (és ápolni) a közösségek és a forrásintézmények között;
- nézet(azonos) közösségeket szervezni a kisebb lokalitásoktól a nagyobb regionális méretekig, felszámolni a gazdasági és/vagy társadalmi izolációkat, integrálni a gyenge közösségeket és a mainstream-lehetőségeket;
- faji és etnikai problémák kezelése, mint gazdasági és társadalmi hátrányok felszámolása;
- felismerni a regionális és lokális közösségi értékeket, mint informális (és informacionális) hálózatszervező minőségeket, erősíteni azokat;
- gyorsabb, szélesebb és mélyebb részvétel (elköteleződés) fejlesztése, szervezése a politikai döntésekben, kompetenciaközösségek szervezése a saját (hely-specifikus) problémák megoldására;
- számítási, mérési, minősítési mechanizmusok és eljárások készítése, adaptálása a közösségi normák szellemében, a fejlesztési történések értékelésére.

Az információtudatos fejlesztési politikák alapja egy új gazdaságirányítási szemlélet is, amit az új, reflexív gazdaságfigyelő (értékelő, elemző) információs rendszerszemlélet táplál, amit a fokozott (gyorsabb és széles körű) információcsere és a gyorsabb politikai revíziók (adjustment) követnek, ill. az ún. intézményi tanulás követi, mint a tudás bázisú gazdaság-, politika- és társadalom-irányítás egyik új stratégiai módszere. A regionális és lokális fejlődés alapjait, motorját a tudományos (excellence) centrumok alkotják, amelyek információ-, ismeret-, tudásbázisait a helyi igényeknek megfelelően mobilizálják.

1.1 Az európai ITá paradigma megalapozó programjai

A regionális és lokális fejlesztéspolitika prioritásait illetően döntő az információtudatosság, amikor az ipari és a mezőgazdasági profilok teljes revíziója szükséges, pl. a vidékfejlesztés

távlatainak kijelölésekor. A fent említett szempontok szerinti elbírálásban fontos egységesen látni az EU fejlesztési forrásszervező szemléletét, amennyiben a regionális fejlesztési (ERDF), a szociális (ESF), az agrárorientációs és garanciaképző (EA-GF), a közösségi kezdeményezések (LEADER, INTERREG), kohéziós, ill a felhasználóbarát információs társadalom (IST) programok alapjait az információtudományos rendszerszemlélet alapján fogalmazták meg és működtetik.

A szorosabban vett információ(szakma)politikai programokat nézve az EU először a STAR, a Telematique, majd az ORA programokkal célozta meg a regionális információs társadalmat, az információtudatos (intelligens) régió fejlesztését. És mielőtt e programok útjukra indultak, minősíteni kellett a célterületeket, amit az egységes "index of rurality" alapján végeztek el. (Eszert az EU 1%-a városi és 62%-a vidéki, falusi környezet, a 153 milliós lakosság harmada él vidéken, ahol az összes GDP 20%-a képződik.) Az információtudatos és tudás alapú fejlesztési politika a városi és vidéki környezet, az ipari és mezőgazdasági termelési struktúra és adottságok revíziójával az "integrated rural development" programstratégia alatt

- igyekeztek felmérni a jövedelemtermelést (mennyire irányítja a tradíció és mennyiben a gazdasági racionalitás: milyen alternatív (jövedelem)termelési megoldások lehetségesek;

- megvizsgálták, milyen megoldások jöhetnek szóba a gazdasági szabályozók megváltoztatásával, ill. más területeken (oktatás, egészségügy stb.) gerjeszhető innovációs kényszerrel;

- megcélolták a legfejlettebb csoportok (a középrétegek) elérését a lokalitásokban, vállalkozási potenciáljuk segítségével a munkahelyteremtési esélyeket javítani, stb.;

- megpróbálták elérni (és nem ritkán megkövetelni), hogy a lakosság aktívan vegyen részt a fejlesztési erőfeszítésekben;

- azonnali és radikális racionalizálást hajtottak végre az állami, kormányzati, önkormányzati adminisztrációkban.

1.2 A fejlesztési modellek szemlélete

Az információs társadalom programok fejlesztési modelljeit tárgyaló művek (köztük is a Castells-i fejlődésmodell) szerint a fejlesztés információs módja nem (lehet) spontán, csak (információ)tudatos, amennyiben a számítógépes készségek terjedése révén javul a termelékenység, hatékonyság, eredményesség mindenütt. A vonatkozó decentralizációs trend ill. az integráció nyomán új (gazdasági) aktorok lépnek be a globális és egyben lokális piacra. Ezalatt egyre határozottabb, permanens szegregáció megy végbe a magasan kvalifikált tudásmunkás (döntéshozók) és a (rugalmas) fizikaiak között. Jellemzően erős az információáramlás ellenőrzése az erőcsoportok, befolyás-ellenőrök, lobbik részéről, de a kormánynak, önkormányzatnak be kell avatkozni a társadalmi dinamika és értékrend nevében.

Jellemző fejlemény pl. a városi és vidéki régiók közötti viszony megváltozása, a súlyos gondot jelentő helyi hiányok kialakulása pl. azzal, hogy konfliktus van a "tudásmunkások" iránti kereslet és az azokat kibocsátó oktatási kapacitások között. Vagy azzal, hogy a gazdasági/politikai aktorok és szervezetek jobban hagyatkoznak a globális gazdasági/politikai törvényszerűségekre, és kevésbé a helyi társadalom szociális összefüggéseiből következő törvényszerűségekre.

Jellemző fejlemény az aktorok térbeli elhelyezkedése fontosságának növekedése, a mono- és/vagy policentrikus térség, a lineáris vagy egytevékenységű térség, általában a kistérségek orientációjának gondjai, a vonatkozó makrokommunikációs programok szervezése; hogy a regionális programot tervező, szervező, kivitelező miként teheti egymás partnereivé a gazdasági aktorokat, miként szervezi egymást erősítő hálózatba azokat, stb.

Jellemző minőség a humántőke és az információs vagyon viszonya, amelyek minősítése fel nem tárt ill. eléggé elhanyagolt Magyarországon. A családi információvagyon mint humántőke-készlet szerepe a belső migrációban, ill. a helyben maradásban válik fontossá, amennyiben hely-specifikus és nem specifikus tudásból áll. A hely-specifikus

információtőke és humántőke az egyén, ill. a család helyi érvényesülésében testesül meg, foglalkozásának és munkakultúrájának története alapján.

1.3 Az online vagy e-kormányzattal kapcsolatos tapasztalati anyagok esszenciája

A téma logikai vezetője a "good governance" koncepció és elv, amelynek alapján a megyei és városi, a városi és községi térségi információs rendszerek működését minősíthetik úgy, ahogy a Toffler-féle Progress of Freedom Foundation megszövegezte a 21. századi, "harmadik hullámos" kormány és önkormányzat működését (amelyik kicsi, de nem gyenge, online elérhetőségű, nyílt platformok dokumentálják működését). Az "online kormányzás" címszó alatt az EU-ban a következő állami, országos, regionális és lokális információs rendszerek ill. fórumok közvetlen elérését kellett biztosítani (a sorrend is sokatmondó a magyar modell szempontjából):

- * statisztikai (állami gazdasági, társadalmi, népességszámítási, stb. nagyrendszerek);
- * mezőgazdasági (árupiaci termék- és árinformációs regisztrációs, közvetítő szolgáltatások stb.);
- * oktatási (állami regisztrációs, minősítő, pályázati, diákcsere, stb.);
- * közegészségügyi (orvosi) és ellátási (állampolgári) regisztrációs, szakmai és laikus közösségi (beteghálózat), stb.;
- * jogi és pénzügyi szabályozási,
- * állami és magángazdasági, üzleti regisztrációs;
- * kifelé irányuló, külpiaci kereskedelmi (egymásközi és kontinentális), stb.;
- * természeti, erőforrás-, energia-, időjárás-előrejelző, stb.;
- * idegenforgalom, vendéglátóipari;
- * föld-, víz-, légtérhasználati;
- * földtulajdon, infrastruktúra, közműterkép, stb.

1.4 A központi, megyei, regionális, lokális fejlesztési szervezetek informatizációs erőfeszítései a következő területekre koncentrálnak:

- * közérdekű, közhasznú és közbiztonsági információs rendszerek ill. szolgáltatások felállítása állami és uniós informatizációs programok segítségével;
- * a városi, falusi, községi információs közművek felépítése;
- * "beruházni az emberbe" típusú programok.

Az információs közművek építése központi akaratot igényel, ill. a regionális jövedelemterképek szerinti infrastruktúra-támogatásokat kell alkalmazni. A stratégiai operatív szempontok itt a következők:

- * Az állami/kormányzati, önkormányzati bürokrácia folyamatos képzése, konzultáció típusú tájékoztatása, az információtudatos (ami forrásismereti és szolgáltatási készségjavulást is jelent) magatartás elérése.
- * Állami/önkormányzati (központi és hiteles) információ-kibocsátók online összekötése egymással, a teleházakkal, stb.
- * Nemzeti, regionális, térségi informatizációs programok bonyolítása (állami), koordinálása (magán).
- * Az ügyintézés számítógépesítése (szingapúri számítások szerint az 1986-os hasonló program minden egyes dollárja 2,71 dollár megtakarítást jelent ma).
- * A mérési és minősítési követelmények szerint minden intézmény éves információs jelentést köteles készíteni, beszámolva a programok haladásáról.
- * A folyamatosan keletkező, születő, érkező, stb. vonatkozó információ folyamatos értelmezése és értékelése, vállalkozástámogatás, szociális kohézió, egészségügyi korrekciós programok, stb.
- * Erős helyi információs ipar fejlesztése, ami az ipari és az agrártermelés, szolgáltatások sokkal eredményesebb működését elősegítő intermedier vállalkozások szervezésének

segítését jelenti. Itt jelenik meg a mikroszférában a reindusztralizáció (az információtudatos iparpolitika), az ipari és az agrár ágazat új viszonya.

* Végül önkormányzati feladat a helyi lakosság és vállalkozások segítése az elektronikus hálózatokhoz csatlakozásban.

1.5 A "beruházni az emberbe" típusú regionális programok (amelyek egyébként generikus program "is" az EU-ban) mikroszinten pl. a következőket jelentik.

* Felmérni az információtechnológiai humán erőforrást a térségben, megtervezni a javítás lehetőségeit.

* Az információ-tantárgy (számítástechnika, informatika, információmenedzsment) oktatása és képzése alapjainak megteremtése.

* Iskolai/háztartási PC-k biztosítása, ill. rendelkezésre állásuk éves felmérése.

* A térség túltermelési készleteinek (gyümölcs, tej, stb.) iskolai szolgáltatásba adása az eü/szocpol/kohéziós támogatások terhére.

* Nemzeti és helyi közösségépítő programok szervezése a közös érdeklődés alapján.

A szerteágazó fejlesztési területek egyik döntő témája a digitális személyiség (digital individual, digital persona) minősítése, hitelesítése és érvényesítése. Az aktív vagy passzív digitális személyiség (legyen beteg, rab, nyugdíjas, vagy átutalásban fizetését kapó dolgozó, bankszámla-tulajdonos, stb.) nagy kihívás a legtöbb államban, de lehet cél a csatlakozás idejére, hogy mindenki digitális személyiség lehessen (ami egy új részvétel és politikai véleményformálás alapja is). Az elektronikus kormányzat témakörben - az információs társadalom programokban a technológiai készségek biztosításán túl - a Foucault-i governmentális elvet követve, a centralizáció és koordináció címén azt az állami kompetenciát képviselik következetesen, amelyik az információ közjő jellegét biztosítja. Másrészt az intenzifikálás révén a társadalom és az egyén szintjén is felerősítik a gazdasági növekedésre, az életminőséget javító megoldásokra való fogékonyságot. Harmadrészt az új ismeret/tudáshasznosítási formák révén az előző két összetevő elemeinek adaptálását segítik.

(Hivatkozás: Csorba József, www.ittk.hu/infini/2001/0322/muhely2.htm)

2. Hazai fejlesztési szervezetek és módszerek

A jellegzetesen magyar állami-féll állami-magán szervezetek példája az "e-levátor" regionális és lokális információs társadalom fejlesztési hálózat. Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (www.ivs.hu) kínálta lehetőség, együttműködésben a kamarákkal, a regionális fejlesztési ügynökségekkel, a területfejlesztési hivatalokkal, a kistérségi megbízottakkal és az Európai Információs Központokkal a cél olyan e-government, e-business, e-society, e-citizenship e-learning programok facilitálása, amelyek hozzájárulhatnak az adott régió csatlakozási feltételeinek javításához magyar informatikai vállalkozások bevonásával a gazdaság versenyképességének pozitív befolyásolása érdekében. Az e-levátor működésének kezdete 2004. január elseje. Szakértő becsléseink szerint az e-levátor segítségével a régiókból és Budapestről átlagban és összesen negyedévente mintegy 35 pályázatot tudunk elindítani. Az első három év alatt az e-levátor mintegy 50-100 milliárd forint kihelyezésében vállalt szerepet. Az IVSZ az e-levátor program beindításáról és működtetéséről tárgyalásokat folytat az Információs Társadalom Kht-val. Az e-levátor a Magyarország számára megnyíló EU fejlesztési támogatások mintegy 20%-át nyertes pályázatok révén régiós és helyi informatikai és infokommunikációs fejlesztési igények támogatására csatornázza be.

A fejlesztési elvek és eljárások, az állami és helyi információrendszerek partnersége, a közösségfejlesztési profilok, a fejlesztési modellek és tapasztalatok (regionális szakképzési modell, foglalkoztatás stb.), közigazgatás és területfejlesztés, az önkormányzatok lehetőségei (a kistérségi menedzsmentközpontok kialakítása) profilok és példák sora az első autonóm kistérségi koncepció megszületése óta mára a példák tucatjait termelte ki. A szervezetek-

vállalatok, módszerek és megoldások reprezentatív példái az OMFB-projekt, az Easylearning, SZTAKI-projektek, KFKI, Geoweb, VATI, Logsped, Celodin, Geonardo, HungaroCAD stb. címek alatt elérhetők az Interneten.

3. Az országos és a kistérségi információrendszer közötti átjárás csomópontjai

A közösségi adatvagyon kezelésének példája a TÁKISZ működése, mely nem lát el hatósági igazgatási feladatot. Közszolgálati tevékenysége nem közvetlenül érinti az állampolgárokat. Az információk előállítása elsősorban szolgáltatásként ellátott feladatok termékeként jelennek meg, lásd: bérszámfejtés, költségvetés tervezése, helyi adók feldolgozása, könyvelési rendszerek működtetése, megyei összesítések készítése a pénzügyi információs rendszerben, stb. A TÁKISZ-hoz delegált feladatok - az alap jogszabályon kívül ma már több mint 80 törvény, kormányrendelet és más alacsonyabb szintű jogszabály által meghatározottak - ellátása során a feladatok jellegéből adódóan nagy tömegű adatállományokat kell létrehozni és kezelni. Kérdés továbbra már az, hogy az adatállomány alapfeladati szolgáltatásokon kívül még mire használható.

- o Kormányzati intézkedések előkészítésére.
- o Központi intézkedések (kormányzat, ágazat, költségvetés és más törvényekből adódóan) végrehajtásának ellenőrzésére.
 - o Önkormányzati intézkedések előkészítéséhez.
 - o Elszámoltatásra.
 - o Elemzések, szabályozás megalapozásához.
 - o Modellezések.
 - o Területfejlesztés döntéseinek támogatásához.
 - o Pénzügyi ellenőrzésekhez.
- o Támogatási és pályázati rendszerek (cél, címzett) előkészítéséhez, megalapozásához. és elbírálásához stb.

3.1 Információs adatállományok

- Bér- és létszámstatisztika országos és megye szintű adatok mellett település szintekre is készíthető. Foglalkoztatási formák, kereseti adatok havi, és éves összesítésekben.
- Szakfeladat, szakágazat, alágazat és ágazati bontásban aktuális létszám és béradatok, havi és más időszakra összesíthetők
- Költségvetési adatok. Éves költségvetési beszámolók teljes körű adatállománya, megyei és települési szinteken, szakágazatonként (intézmény) és szakfeladatonként is képezhető adatállományok, a pénzügyi- költségvetési tervekről, és tényleges zárszámadási adatokról.
- Éves, féléves és szűkebb adatállománnyal negyed éves bontásban.
 - Helyi adókkal kapcsolatos információk. Bevezetett adófajtánként, pénzforgalmi adatok, adó mértékére, adófizetők számára, kedvezményekre vonatkozó adatok.
 - Az önkormányzati ingatlanvagyon-kataszter adatai, ingatlan fajtánként törzsadatok és éves változások adatállománya.
 - Önkormányzatok és intézmények törzsadat-állományi - önkormányzati szervek regisztrációjára szolgáló - nyilvántartási adatok.
 - Népeesség-nyilvántartási adatok: név, lakcím, kor és változások.
 - Önkormányzati költségvetés év közbeni változásai.
 - Cél-, címzett és területfejlesztés kiegészítő támogatásai.

A felsorolt adatállományok a TÁKISZ tevékenysége során képződnek, előállításuk és kezelésük nem jár jelentős többletmunkával és technikai igénybevétellel. Természetesen korszerű technika és jól képzett szakemberek szükségesek az adatok feldolgozásához, az információk értékeléséhez, a megfelelő tájékoztatási formák kidolgozásához és

működtetéséhez. Az önkormányzatok főbb pénzügyi-, ellátottsági mutatói és ingatlan vagyongazdálkodási adatai 1991-től kezdődően jelenleg 1996-ig magába foglalja az:

- Önkormányzati költségvetés év végi mérlegadatait.
- A folyó költségvetési kiadásokat éves szinten szakágazatonként
- Az éves felhalmozás célú kiadásokat szakágazatonként. Beruházás, felújítás, pénzügyi befektetések és a források főbb csoportjait.
- Önkormányzati intézmények főbb természetes adatait, kihasználtság, teljesítmény, fajlagos mutatók alapján.
- Intézménytípusok, és létszámadatok.
- Ingatlanvagyon gazdálkodási adatait főbb csoportokban.
- Az elmúlt évek főbb adatait 1991-1996 évek, grafikonokkal szemlélítve.

Az adatállomány településekre, települések nagyságrendi kategóriáira, megyei és országos összesítésekben készül. Természetesen más csoportosítások is lehetségesek, mint például statisztikai régiók, gazdasági régiók, országrészek, egyéb ismérvek alapján. Hasznosulás: önkormányzatok saját és összehasonlító szinteket (település nagyságrendjének megfelelő, valamint megyei és országos összehasonlításokat kapják meg írott anyag formájában). Tapasztalat: igénylik az önkormányzatok az ellátottságuk, helyzetük megítéléséhez segítséget nyújtó információkat, döntéseik megalapozásához, példálózáshoz, ellenőrzéshez, meggyőzéshez. Kutatók, minisztériumok, főhatóságok, oktatási intézmények, képviselők és vezetők (polgármesterek, jegyzők) igénylik - többnyire díjmentesen - feladataik ellátásához. Tovább lépés: Információs szolgáltatás a településfejlesztéshez, döntésekhez és a tényleges feladatokhoz. Nem öleli fel a település fejlesztés teljes információ szükségletét, de kiindulást jelent, ezért szükséges az adatállomány hasznosítását közelebb vinni a területfejlesztés döntést hozó szerveihez, az információs rendszer kiegészítésével.

(dr. Lacó Bálint nyomán, Győr-Moson-Sopron Megyei TÁKISZ. - Hivatkozás: <http://www.otk.hu/cd9198/1997/lacobalint.htm>)

MELLÉKLET 8.

Tájékoztató és tájékozódás az Itá-ban - A kistérségi információkeresési lehetőségek - keresőcímei, információ- és adatstruktúra egy szemantikus mezőgazdasági webterképen

4.1 Mezőgazdasági szakmai információk

Általános információk
Termelési információk
Növényvédelem
Állategészségügy
Jog és közigazgatás
Marketing-információk
Finanszírozás, hitelek
Biztosítások
Meteorológia
Szaktanácsadás
Statisztikák
Oktatás, képzés
Hírek
Adatbázisok
Folyóiratok - napilapok

4.1.1 Általános információk:

- Baranya Megye áttekintő térképe az átlagos AK érték jelölésével

- Baranya Megye mezőgazdaságának általános statisztikai adatai
- Statisztikai kistérségek felosztása (térkép), jellemző kistérségi általános mg. információk

4.1.2 Termelési információk:

A megyei agrárkamara adatai alapján a növénytermesztés és az állattenyésztés adatai gazdakataszter, termésbecslési jelentés, vetésterület alakulása, termények felvásárlási árainak alakulása a következő tematikus csoportosítás szerint:

- a gazdajegyzők körzeteinek megfelelő felbontásban,
- állatfajonként,
- növényfajtánként.

4.1.3 Külső információ források:

- Állattenyésztő szervezetek
- Növénytermesztési adatbázis
- Heti Kertbarát Hírlevél

4.1.4 Növényvédelem: - Somogy megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás

4.1.5 Külső információ-források:

- Földművelésügyi Minisztérium Agrár-környezet-gazdálkodási Főosztály
- Növényvédelmi Tanácsok (folyóirat, ISBN 1216-1314)
- Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomások
- DATE Növénytermesztési Tanszék

4.1.6 Állategészségügy:

- Állatorvosok címjegyzéke
- Országos Állategészségügyi Intézet
- VETINFO

4.2 A tágabb környezet információ- és adatforrása

Jog és közigazdaság:

Az Földművelésügyi Minisztérium Szervezete és működése
A Földművelésügyi Minisztérium által támogatott programok

Törvények és rendelkezések:

Agrártörvény

FM Jogszabály rendeletek

Magyar élelmiszerkönyv

Mezőgazdasági őstermelő magánszemély adózása

Mellékletek a 109/1997. (XII. 30.) FM rendelethez

Marketing-információk:

Zöldség és gyümölcsárak

- Somogy megyei piaci zöldség és gyümölcsárak

Adatbázisok:

- Termékárak és termelési információk

Felvásárlási árak alakulása:

- Állat
- Terményárak

Szemestermény és szálastakarmány árainak alakulása

Tápok árának alakulása

Külső információ-források:

- Magyar Közösségi Agrármarketing Centrum (AMC) Kht.
- Tőzsdei információk
- Üzleti, gazdasági hírek, újságok
- Adó
- Magyar Agrárkereskedelmi Központ
- Marketing az Interneten
- Üzleti információs adatbázis
- Valuta-árfolyamok
- Magyar Üzleti Hírek

Finanszírozás, hitelek:

Támogatási naptár

- Állattenyésztési támogatások
- Agrárfinanszírozás
- Piacrajutás
- Biogazdálkodás, stb.
- Erdőgazdálkodás
- Kedvezőtlen adottságú térségek
- Felújítás, korszerűsítés, stb.
- Szaktanácsadás, biztosítás, stb.
- Foglalkoztatás, szervezetfejlesztés, stb.

Biztosítások:

Biztosítók web-listája

Meteorológia:

Időjárás

Információ-források

- OMSZ Éghajlati és Agrometeorológiai Önálló Osztály
- Országos Meteorológiai Szolgálat által naponta kiadott időjárás-jelentés

Szaktanácsadás:

- Kaposvári Egyetem Szaktanácsadási Központ
- Gazdajegyzők listája
- Nyilvántartott szaktanácsadók
- A Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar Könyvtárának folyóiratlistája
- Szakkönyvek, kiadványok

Linkek könyvtárakhoz, más linkgyűjteményekhez:

Folyóiratok

- AGRÁRINFO
- Térinformatika
- Pályázatfigyelő
- BKE - folyóirat tartalomjegyzék szolgáltatás
- Gazdálkodás
- Marketing & Menedzsment
- Magyar újságok az Interneten
- Integrált Könyvtári Információs Szolgáltatás (I L I), BME
- Magyar online katalógusok
- Magyar Elektronikus Könyvtár
- Könyvtárak

- Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ
- Országos Széchenyi Könyvtár
- KLTE Egyetemi Könyvtár
- Euro Info Központ

Heti Agrobiznisz Internetes hetilap

GATE - MIAU GATE Internetes Agrárinformatikai Újság

Statisztikák:

KSH Somogy megyei Hivatal adatai a témában

Oktatás, képzés:

Egyetem, szakközépiskolák, tanfolyamok

Hírek:

Aktuális kiadványok, kiállítások, bemutatók, versenyek, konferenciák

Adatbázisok:

METATÉR Térinformatikai adatok keresése (metaadatbázis)

<http://www.metater.gov.hu>

KÖZINFO Önkormányzati Közigazgatási Információs Rendszer

<http://www.kozinfo.hu/kozinfo/kozstart.htm>

KIKERES közigazgatási információkereső (Fejlesztés alatt) Információ:

<http://www.itb.hu/fejlesztések/meta/kikeres.html>

Közcélú Alapok Pályázati Információs Rendszere (Fejlesztés alatt) Információ:

<http://www.itb.hu/fejlesztések/kapir/>

TakarNet Földhivatali információs rendszer

<http://www.takarnet.hu/>

FISH Földügyi Információs Szolgáltatások Hálózaton

<http://fish.fomi.hu/>

KSH STADAT

<http://www.ksh.hu/hun/jstadat.shtml>

VPOP VÁM

http://www.vam.hu/vaf/vam/vp_bev/vam_foo/ftp.htm

Törvények:

<http://www.mkogy.hu>

Hatályos jogszabályok

<http://www.mhk.hu>

Kerszöv adatbázisok (CD Jogtár közlöny adatbázis FREE, CD Jogtár hatályos adatbázis, CD Céghírek adatbázis, Aktuális Témák, Közbeszerzési Értesítő, Közigazgatási Ügy-Intéző, Társadalmi Szervezetek Budapesten)

http://www.kerszov.hu/Szolgáltatás/o_adatbazis.htm

Közigazgatási Ügyfélszolgálat:

<http://kozugy.kerszov.hu/kerframe.htm>

Jurix Online

<http://www.spiderweb.hu/jurix/jurix.html>

Virtual Law Library

<http://www.law.indiana.edu/law/v-lib/lawindex.html>

Magyar Agrár Információforrások Katalógusa (MAINFOKA)

<http://interm.gau.hu/szr/szr/szradat.html>

Országos Széchényi Könyvtár adatbázisai (Hungarika Információ, Hungarika Névkataszter, Hungarika könyvtári gyűjtemények IKB - Magyar Periodika Adatbázis, Könyvek Központi Katalógusa, Könyvtárközi Kölcsönzés, Külföldi Könyvek Katalógusa, Magyar Nemzeti Bibliográfia, Könyvek bibliográfiája, Online Olvasói Katalógus)
<http://www.oszk.hu/szolg/index.html>

MIT-HOL(a MEK könyvtári információs szolgáltatása)
<http://www.mek.iif.hu/MIT-HOL/>

KÖZELKAT (10 könyvtár közös katalógusa)
<http://www.kozelkat.iif.hu/>

Könyvkereső
<http://www.sztaki.hu/netacgi/ujkker/indexm.cgi>

Lib-web-cats (Library Web Pages, Online Catalogs, and System Profiles A resource of over 4,000 libraries worldwide. - Mintegy 4 ezer könyvtár OPAC-jának és Web lapjának URL címe és egyéb adatai)
<http://staffweb.library.vanderbilt.edu/breeding/libwebcats.html>

Magyar Közgyűjtemények Katalógusa
<http://www.neumann-haz.hu/library/kozgy.html>

Nemzeti Periodika Adatbázis
<http://www.iif.hu/db/npac/npaclelo.htm>

TÁRKI adatbázisok (Magyar Háztartás Panel TÁRKI adatkatalógus, TELNET Történettudományi Adatbank, Az idősek Dokumentumok Tények országokról)

<http://www.tarki.hu/data-h.html/index.html>

OMIKK adatbázisok (Szakirodalom bibliográfiai, Környezetvédelemi termékek, intézmények, szolgáltatások katalógusa, Környezetvédelemi szakértők katalógusa, Környezetvédelemi európai jogszabályok katalógusa, Hungarian Research & Development, Magyar felsőoktatási intézmények és kutatóhelyek katalógusa. Teljes szövegű (full text) adatbázisok az OMIKK-ban: Academic Search FullTEXT, International Business Source Elite.)
<http://www.omikk.hu/omikk/Informat/adatbaz.htm>

Kis- és középvállalkozások közhasznú adatbázisai
<http://kkvka.georgikon.pate.hu/index.htm>

Szaknévsor
<http://www.yellowpages.hu/magyar/default.asp>

Környezetvédelmi Szakmai Információs Rendszer (XIR)
<http://www.c3.hu/~enviserv/>

Magyar Agrár Telefonkönyv
Magyar Állattenyésztési Adatbázis

Folyóiratok - napilapok
- Agrárkamarai Híradó
- Az Európai Unió Agrárgazdasága

- Central European Express

(Hivatkozás: www.rick.somogy.hu/eng/gazdasag/mezgzad/lap.htm)

MELLÉKLET 9.

Példa a jellemző területi és szakmai információs rendszerekre - az internetes információtár keresőcímszávaival

ITDH - Euro Info Központ Könyvtár
Információs Társadalom az Európa Szerveren
Országos Dokumentumellátó Rendszer Lelőhely-adatbázis
Tudásrégió projekt Pest megyében
A Központi régió számokban
Zalavölgye honlap
www.infotudakozo.hu
Civil szervezetek adatbázisa
Információk CIVIL szervezeteknek (a Civil Iroda honlapja)
SANSZ pályázati lehetőségek
A nyugat-dunántúli régió weboldalai
ORSZÁGOS CÍMTÁR (itt mindent megtalál)
Miniszterelnöki Hivatal (ahonnan az összes minisztérium elérhető)
Területfejlesztési szakemberek képzése
Tudnivalók a kamaráról
Térségi szervezetek
A Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács Alapelvei
Pest megye honlapja
Pest megye területfejlesztési koncepciója
Központi régió - dokumentumtár
Az MTA RKK linkgyűjteménye
Az AGROSERVICE honlapja
A magyarországi TELEHÁZAK honlapja
A Civil Info honlapja
Nonprofit Információs és Oktató Központ
Önkormányzati Információs Rendszer
A Nyugat-Dunántúli Régió információs adatbázisa
Regionális Fejlesztési Tervek Tervezésének és Megvalósításának irányelvei (FVM)
A Nyugat-Dunántúli Régió Területfejlesztési Programja
A területfejlesztés stratégiai keretei
A területfejlesztés jogi keretei
A területfejlesztés céljai és alapelvei
Területfejlesztés - intézményrendszer és programozás
Területfejlesztés - pénzügyi eszközök
(Hivatkozás: A magyarországi kistérségek néhány jellegzetessége. Csatári Bálint.; Kistérségek címlistája stb.)

MELLÉKLET 10.

Példa a térségdinamizálás lehetőségeiből (pályázatok 1.)

Regionális szakképzési modell kialakítását kezdeményezi közösen a Borsod-Abaúj-Zemplén, a Heves és a Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2005 júniusában. A piaci igényeknek megfelelő szakképzés kialakítása érdekében a program kidolgozásába bevonják a térség

munkaadóit, kezdeményezik a gyakorlati oktatás beindítását már a 9. évfolyamon, illetve szükségesnek tartják a tanulmányi versenyek presztízsének visszaállítását és a gyakorlati szakoktatók továbbképzését.

Ehhez társítják az aktuális kormány 100 lépés programjának szakképzéssel kapcsolatos intézkedéseit, illetve a kormányzati támogatáshoz kidolgoznak egy modellprogramot, amelyhez a Nemzeti Fejlesztési Terv forrásaiból elegendő pénz állhat rendelkezésre. A kísérletbe be kívánják vonni az Egerben és Miskolcon működő Térségi Integrált Szakképző Központokat (TISZK), egyúttal szükségesnek tartják hasonló intézmény létrehozását Nógrád megyében is. Jelenleg 16 TISZK működik országszerte, amelyek összesen, mintegy 100 intézményt fognak össze. A kormányzat újabb 6 TISZK, hosszú távon 2007 után pedig újabb 30 létrehozását tervezi. (MTI)

MELLÉKLET 11.

Példa a kistérségi Itá-programok kutatásából

Információs társadalom - az emeltszintű, értéknövelt ... A kaposvári kistérségi kutatás keretében készült tanulmányok. Az információs társadalom projektet kiszolgáló számítógépes hálózat (www.sztaki.hu/sztaki/projects/kaposvar/dokumentumok.html)

A kaposvári kistérségi kutatás keretében készült tanulmányok letöltése:

1. kötet: Stratégiai szereplők és hivatali nyelvhasználat (letölthető .zip file)
2. kötet: Információs technológia és helyi társadalom (letölthető .zip file)
3. kötet: Kvalitatív elemzések (letölthető .zip file)
4. kötet: Dokumentáció (letölthető .zip file)

BKÁE Szociológia és Szociálpolitika Tanszék

A kistérségi kutatási eredmények olvashatók: www.strategiakutato.hu www.inco.hu
www.evilagonline.hu

MELLÉKLET 12.

Példa EU-programokra a térségi makrokommunikációs fejlesztés köréből

THE EMERGING INFORMATION SOCIETY

Based on the BISER regional development framework*, ten key domains have been identified:

1. eGovernment - the Regional Dimension
2. Transport in the Information Society - the Regional Dimension
3. Healthcare in the Information Society - the Regional Dimension
4. Regional Identity in the Information Society
5. Business Enterprise in the Information Society - the Regional Dimension
6. Innovation and R&D in the Information Society - the Regional Dimension
7. Work in the Information Society - the Regional Dimension
8. Education, Training and Skills in the Information Society - the Regional Dimension
9. Social Cohesion/Inclusion in the Information Society - the Regional Dimension
10. ICT Infrastructure - the Regional Dimension

These domains are the main focus for BISER research into indicators for the Information Society in EU regions.

* (PDF file 766Kb)

Az EU térségi fejlesztési programjainak dokumentációja a hazai programokkal összevetéshez - Az EU informatizációs (tartalom)fejlesztési programjai a magyar IDEA-programnak megfelelően

EU-programok a térségi makro és mikrokommunikációs fejlesztés köréből

II EU: IDABC stands for Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens.

Projects of Common Interest:

ADNS: Animal Disease Notification System
CAP-ED: Electronic Dictionary
CAP-IDIM: Rural Development Monitoring Indicators
CARE: Community Road Accident Database
CIRCA-IDES: Interactive Data Entry System
COWEBS: Coordination of Websites
DOCS: Communication and Management of Official Documents
DSIS: Distributed Statistical Information Services
EC-CHM: European Community Clearing-House Mechanism
ECB-NET: European Chemicals Bureau Network
ECHO 14 POINTS: Humanitarian Aid Reporting System for Member States
EFSA-NET: European Foods Safety Authority Network
EIONET: European Environmental Information and Observation Network (EEA)
eSAFEGUARDS: On-line Nuclear Materials Accountancy Reporting and Evaluation System
EUDAMED: European Database on Medical Devices
EUDRANET: European Telecommunication Network in Pharmaceuticals (EMEA)
EUDRAVIGILANCE: Pharmacovigilance System (EMEA)
EUPHIN: European Union Public Health Information Network
EURES: European Employment Services
European Tourist Destinations Portal
EUROPHYT: European Network of Plant Health Information Systems
FADN-RICA: Farm Accounting Data Network
FIDES: Fishery Data Exchange System
HEALTHGATE: The EU Health Portal
IATE: Inter-Agency Terminology Exchange
IMP: Information on Medicinal Products
LISFLOOD ALERT: On-line information system for early alert on floods
NF-NET: Novel Foods and Food Ingredients Network
OFIS: Organic Farming Information System
PHYSAN: Phyto-Sanitary Controls
PLOTEUS: A Portal on Learning Opportunities Throughout Europe
PROCIV-NET: Civil Protection and Environmental Emergencies European Network(s)
Reportnet : Streamlining European environmental reporting system
RESPER: Réseau permis de conduire
SAFESEANET: Safe Sea Network
SERT STIPES: Statistiques d'entreprises et réseaux télématiques
SIGL: Système Intégré de Gestion des Licences à l'Exportation et à l'Importation (Integrated System for Managing Exports and Import Licences)
SOLVIT: Effective Problem Solving in the Internal Market
SYSEX: Système Expert informatisé pour la reconnaissance des diplômes européens des professions de santé
TACHONET: Telematics Network for the Exchange of Information Concerning the Issuing of Tachograph Cards

TRIS: Technical Regulations Information System

Projects of Common Interest for Citizens and Businesses:

COWEBS: Coordination of Websites

EURES: European Employment Services

European Tourist Destinations Portal

PLOTEUS: A Portal on Learning Opportunities Throughout Europe

SERT STIPES: Statistiques d'entreprises et réseaux télématiques

SOLVIT: Effective Problem Solving in the Internal Market

SYSEX: Système Expert informatisé pour la reconnaissance des diplômes européens des professions de santé

TRIS: Technical Regulations Information System

Projects of Common Interest for Administrations:

ADNS: Animal Disease Notification System

CAP-ED: Electronic Dictionary

CAP-IDIM: Rural Development Monitoring Indicators

CARE: Community Road Accident Database

CIRCA-IDES: Interactive Data Entry System

DOCS: Communication and Management of Official Documents

DSIS: Distributed Statistical Information Services

EC-CHM: European Community Clearing-House Mechanism

ECB-NET: European Chemicals Bureau Network

ECHO 14 POINTS: Humanitarian Aid Reporting System for Member States

EFSA-NET: European Foods Safety Authority Network

EIONET: European Environmental Information and Observation Network (EEA)

eSAFEGUARDS: On-line Nuclear Materials Accountancy Reporting and Evaluation System

EUDAMED: European Database on Medical Devices

EUDRANET: European Telecommunication Network in Pharmaceuticals (EMEA)

EUDRAVIGILANCE: Pharmacovigilance System (EMEA)

EUPHIN: European Union Public Health Information Network

FADN-RICA: Farm Accounting Data Network

FIDES: Fishery Data Exchange System

IATE: Inter-Agency Terminology Exchange

IMP: Information on Medicinal Products

LISFLOOD ALERT: On-line information system for early alert on floods

NF-NET: Novel Foods and Food Ingredients Network

OFIS: Organic Farming Information System

PHYSAN: Phyto-Sanitary Controls

PROCIV-NET: Civil Protection and Environmental Emergencies European Network(s)

Reportnet : Streamlining European environmental reporting system

RESPER: Réseau permis de conduire

SAFESEANET: Safe Sea Network

SIGL: Système Intégré de Gestion des Licences à l'Exportation et à l'Importation (Integrated System for Managing Exports and Import Licences)

TACHONET: Telematics Network for the Exchange of Information Concerning the Issuing of Tachograph Cards

Horizontal Measures in alphabetical order:

Architecture Guidelines

Bridge/Gateway Certification Authority (BGCA)
CIRCA: Communication and Information Resource Center Administrator
Content Interoperability Strategy
eDAMIS: electronic Dataflow Administration and Management Information System
eGovernment Observatory
eLink
eProcurement
European Interoperability Framework for pan-European eGovernment services
IDA Authentication Policy
IDA(BC) Machine Translation
Infrastructure for cross-border eGovernment services
IPM: Interactive Policy Making
MIDDLEWARE XML
MIReG: Management Information Resources for eGovernment
Mobility Case Study
MOREQ: Model Requirements for the Management of Electronic Records
Multi-channel delivery of eGovernment services
OSS (Open Source Software)
PKI: Public Key Infrastructure
Promotion of Open Document Exchange Format
Quality Assurance and Project Assessment
SECURITY STUDIES
STATEL: Data Collection Tools
Study on Stakeholder Requirements for European eGovernment Services
TESTA: Trans European Services for Telematics between Administrations
YOUR EUROPE

Az Európai Bizottság által támogatott térinformatikai projektek

Az Európai Bizottság évről-évre fórumot biztosít az általa támogatott térinformatikai projektek irányítói számára, hogy munkaműhely (EC-GIS Workshop) keretében vitassák meg a kitűzött célok elérése során szerzett tapasztalatokat. A Bizottság iparért felelős brüsszeli III. Főigazgatósága egy sor térinformatikával összefüggő stratégiai kutatási és fejlesztési projektet részesít pályázatos keretek között pénzügyi támogatásban. Az alkalmazási főirányokat tekintve az projekteket a következő kategóriákba sorolják:

- * Térinformatikai technológiák és módszerek
- * Térinformatikai adathálózatok
- * Döntéstámogató rendszerek
- * Térképezés
- * Multimédia rendszerek
- * Földhasználat igazgatás/tervezés
- * Környezeti monitorozás és ellenőrzés
- * Oktatás, szórakozás, turizmus, ingatlan
- * Szállítás és navigáció

Az egyes projektekre vonatkozó információk elérését a világhálón a III. Főigazgatóság kezdeményezésére az Európai Bizottság Egyesített Kutatóközpontja Úralkalmazások Intézetében működő Emap részleg biztosítja. Az 1997 március 27-i állapotnak megfelelő helyzetet itt a HUNAGI Internet összeköttetése felhasználásával, az Utrechti Egyetem Nexpri csoportja által üzemeltetett EUROGI honlapjáról (<http://www.frw.ruu.nl>) kiindulva mutatjuk be.

A projektek jegyzéke (sorszám, azonosító neve, megnevezése, tárgya):

AIR QUALITY AND HEALTH A levegőminőség és az egészség kistérségi változásainak elemzése - módszertani tanulmány

AMUSING Algoritmusok, modellek, felhasználók és szolgáltatók földrajzhoz kapcsolódó illesztőfelületei

ATLAS ÚJ! Európa céziumlerakódási atlasza Csernobilt követően

BASIC GOODS Objektum-orientált földrajzi adatbázis rendszert érintő alap kutatási tevékenységek

BEST-GIS Bevált megoldások a szoftvermérnöki gyakorlatban és módszerek a térinformatikai alkalmazásfejlesztésre

CMEX ÚJ! Konfiguráció menedzsment - kísérlet

COMMUTER Többdimenziós multimédia topológiai elemek újraegyesítése

COPESTAT Az EU COPERNICUS programban résztvevő országok együttműködése a statisztikában és információközlésben

COSIMA Integrált kezelőrendszer szennyezett körzetek kezelésére

DISGIS Osztott térinformatikai rendszerek - modellek, módszerek, eszközök és együttműködési keretek

DRIVE 1 Európai digitális autótérkép I.

DRIVE 2 Európai digitális autótérkép II.

EGIS Pán-európai környezeti térinformatikai rendszer és informatikai adatbázis

ENVIDUCATION Multimédia térinformatikai rendszer környezeti információk elemi szinten való oktatásához

EPD Európai pollen adatbázis hálózat

ERGIS Európai tengerészeti erőforrások térinformatikai rendszer

EURIPIDES Európai informatikai projekt demográfiai- és gazdaság-statisztikai elemzéshez

EXPLORER Az Űr Felfedező - ismeretterjesztő

FLIERS Fuzzy földügyi információk környezeti távérzékelésből

FOREST IMAGE Erdészeti célú, szakértői rendszerrel támogatott képfeldolgozás

GEO2DIS Földrajzi, objektum-orientált heterogén adatok információs szervező

GEOMED Földrajzi mediációs rendszer:

GEOMED-F Földrajzi mediációs rendszer: megvalósíthatósági tanulmány

GEONET4D ÚJ! Állandó, közvetlen hozzáférés térképészeti információkhoz multimédia alapon

GEOPHONE Üzleti célú, helyazonosító térinformatikai telefon szolgáltatás

GEOSERVE Geo-adat hozzáférés szolgáltatás

GEOWORKS Multimédia és helyazonosított információk szolgáltatási rendszere helyhatóságok és kapcsolódó közüzemek részére

GISBASE A GISbase alkalmazása térinformatikai rendszerben

GISEL Oktatási és szórakoztatási célú térinformatikai rendszer

GISMO A légköri oxigénre vonatkozó térinformatikai rendszer

IACS Földtulajdon parcella azonosító rendszer

IAS Általános integrált támogató rendszer

INCO Vízgazdálkodási döntéstámogatás integrált modellfejlesztése

INSPIRE Integrált térbeli potenciál kezdeményezés: európai megújuló erőforrások

INTFO ÚJ! Vállalati integrált, intelligens multimédia segítő külső helyszíni alkalmazásokra

IRDSS Integrált térségfejlesztést-támogató rendszer

LAND MANAGEMENT PLANNING MODEL Stratégiai földügyi tervezési modell

LAND USE MANAGEMENT PROJECT Földhasználati igazgatásban térinformatikai tárgyú távkutatás bevezetése

LANDSCAPE ECOLOGY Ökológiai tájvédelem a változó mezőgazdasági tájban: a biológiai sokféleség megőrzése javasolt együttműködés

LANDSLIDE Földcsuszamlásnak kitett térségek veszélyeztetettség elemzése térinformatikai-kával támogatott új technológiái

LPD Nagyméretű párhuzamos adatbázisok

MAGIC TOUR Turisztikai célú multimédia és térinformatikai rendszer

MAGIS Térképpel támogatott területi információs rendszer
 MARKSERV ÚJ! Marketing szerver Internet/Intranet környezetben
 MED-NPS Nem-pontszerű szennyező források ellenőrzése és felderítése a mediterrán térségben térinformatikával
 MEDORA A mediterrán térség külterületeinek tipológiai térképezése
 MMIPPS ÚJ! Többsávos és többidőpontú felvételek képfeldolgozása párhuzamos architektúra környezetben
 OBOE ÚJ! Nyílt, üzleti célú térinformatikai környezet alkalmazás
 OMEGA Objektum metaadatok európai földrajzi elemzések számára
 PARSAR ÚJ! Gyorsítási megoldás szintetikus apertúrájú radar-felvételező adatainak feldolgozásában
 PATRIC ÚJ! Párhuzamos Petri-hálós közlekedésirányítási szimuláció
 RAINFALL INDUCED LANDSLIDES Talajdegradációnak esőzésekkel kitett területek vizsgálata a mediterrán térség kiválasztott olasz, spanyol és görög hegyvidéki zónáiban a veszélyeztetett területek térinformatikával támogatott térképezésére
 RASDAMAN Raszterrendszerű adatkezelés adatbázisokban
 RELIABILITY AND SAFETY Ipari és műszaki rendszerek megbízhatósága és biztonsága: környezet-tervezés 1992-1994 között
 SAVE Európai ökörendszer térinformatikai elemzése: radioaktív elemek térbeli-dinamikus vizsgálata európai élelmiszerekben
 SEISMICK RISK földrengéskockázat kiértékelés térinformatikai és mesterséges intelligencia technológiák együttes alkalmazásával
 SOIL MOISTURE MAPPING Térbeli-időbeli talajnedvesség-térképezés ERS-1 és JERS-1 szintetikus apertúrájú műholdas radarfelvételezők adatai alapján és nagytérségi hidrológiai modellezés
 TITAN Turisztikai információszolgáltatás és utazástámogatási hálózat
 URBANE Várostervezés és környezeti monitorozás Kelet-Európában
 VIRGOS Vektor és raszterrendszerű adatok integrálása térinformatikai-távérzékelési alkalmazásokban
 VITAL Turisztikai információ szolgáltató rendszer
 WELL-GIS Nyugat- és kelet-európai laboratóriumok térinformatikai együttműködése

A tájékozódás forrásai példánkban

Az érdeklődők az Európai Unió egyéb térinformatikával összefüggő programjaival, eseményeivel és híreivel kapcsolatban az <http://www.echo.lu> adatbázisban tájékozódhatnak.
 ESPRIT (Az Európai Unió Információ-technológiai Programja)
 CORDIS (A Közösség Kutatási és Fejlesztési Információs Szolgálata)
 JRC (Az Európai Bizottság Egyesített Kutatóközpontjának honlapja)
 EUROGI (Az Európai Térinformatikai Ernyőszervezet honlapja)
 GI2000, IMPACT, GIS, EWSE (I*M EUROPE adatbázis INFO2000 szegmense)
 GISIG (A genovai Földrajzi Információs Rendszerek Nemzetközi Csoport honlapja)
 AI GEOSTATS (Az AI-GEOSTATS honlapja)
 GIS LINKS (A térinformatikai tárgyú kapcsolódásokat ABC-sorrendben tartalmazó katalógus) (hazai elérés: <http://lazarus.elte.hu/gis/hunagi97/97-4-1.htm> nyomán)

Az EU térségi e-content programjainak honosítása és hazai elérése

Az EU új e-tartalom fejlesztési programja: eContentPlus (<http://europa.eu.int/econtentplus>), vagy a Magyar Tartalomipari Szövetség honlapján: www.euoldal.hu) Vonatkozó program az európai gazdasági térség globális programhoz társíthatóan. A program nagy témacsoportjai a földrajzi adatok (geodata program), az oktatási anyagok, valamint a tudományos és a kulturális tartalmak fejlesztése különös tekintettel olyan területekre, ahol nincs komoly piaci megoldás.

AZ projektek típusait illetően célzott projekt, tartalomfejlesztés, tematikus hálózatok kialakítása a választék. A tartalom fejlesztésének konceptualizálása szerint metaadatok, közszolgálati információk, digitalizált oktató és szórakoztató, kulturális anyagok készítését-előállítását jelenti, illetve együttműködések „i”- és „e”-tudatosság növelése (oktatás, konzultáció).

MELLÉKLET 13.

A központi államigazgatás informatikai stratégiája (2005)

Előterjesztés a Kormány részére a központi államigazgatás informatikai koordinációjának továbbfejlesztésére

Az informatikai fejlesztési projekttervek jóváhagyása

Az 1994-ben megkezdett fejlesztések és azok 1995-ös folytatása:

- * Törvényelőkészítést támogató szakértői rendszer (IM koordinációban)
- * X.400-al kapcsolatos fejlesztések (műszaki és alkalmazási együtt) (MeH IKI koordinációban)
- * Szoftver egységesítés (MeH IKI koordinációban)
- * Oktatások (MeH IKI koordinációban)
- * Biztonságtechnikai felülvizsgálat (MeH IKI koordinációban)
- * Horizontális információs rendszerek összekapcsolása (Legfőbb Ügyészség, ORFK, és VPOP pilot projekt)
- * Statisztikai adatbázisok védelme (KSH irányítással)
- * OMFb projekt az ITB 1995. 03.17-i döntése alapján

Központi koordinációban 1995-ben indított projektek:

- * 1994-es javaslat szerint: Költségvetés tervezés, felhasználás nyilvántartás, beszámoló készítő rendszer (PM koordinációjával)
- * Irat-és ügykezelés(MeH IKI koordinációjával)
- * A közszolgálati alapnyilvántartások modernizálásának kormányzati támogatása (BM koordinációjával)
- * Kormányzati adatgazdálkodás egységesítésének előkészítése (MeH IKI koordinációjával)
- * Térképalapú rendszerek kormányzati alkalmazása (KTM koordinációjával)
- * Kormányzati külkapcsolati tárgyalás koordináló és partner nyilvántartó rendszer(Külügyminisztérium koordinációjával)
- * A kormányzati intézmények külső nyilvános hálózati kapcsolatainak kialakítása (MeH koordinációjával)
- * Az Országgyűlés információs hálózatának elérése a kormányzat számára (MeH Inf. és Telekomm. Főosztály koordinációjával)

Tárcák hatáskörébe tartozó fejlesztések :

- BM Jelentős késéssel több fejlesztési projekt - tervet küldött, elbírálásuk folyamatban van
- FM Rendszerfejlesztés, adatbáziskezelés - A földhivatalok stratégiai tervezése
- HM Konkrét projekt javaslatot a második félévben nyújtanak be.
- IM Jogszabály-előkészítés informatikai támogatása
- IKM A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívül különösen fontos a hálózat fejlesztési projekt, melynek pontosítása folyamatban van
- KTM A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívül az irányított intézmény hálózatba való bekapcsolására
- KHVM A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívüli tervek további vizsgálatot igényelnek

KüM A Rejtjelezési projektet az ITB - NBH, IKM, Katonai Feld.Hiv., BM közreműködésével - jóváhagyta
MKM Központi finanszírozásban megvalósuló projekt indul
MüM A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívül ágazati adatgazdálkodási projekt
NM Nem adott be projekt javaslatot
PM A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívül az államháztartási gazdálkodást, illetve a költségvetés tervezést támogató rendszerek kialakítására irányuló fejlesztések további kidolgozása folyamatban van
KSH A központi finanszírozásban megvalósuló projekteken kívül a telekommunikációs infrastruktúra fejlesztése az ISDN csatlakozás biztosításához (telekommunikációs keret terhére)
LB Kormányzati hálózathoz való csatlakozás
AB Kormányzati hálózathoz való csatlakozás
LÜ Kormányzati hálózathoz való csatlakozás
KFGH Frekvencia gazdálkodást segítő rendszer kialakítása
ÁSZ Szoftverek egységesítése, szoftver-rekonstrukció

(hivatkozás: <http://www.itb.hu/dokumentumok/archivum/b3.html>)